

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣΙΑ | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1965 | ΑΡΙΘ. 11

ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μοναδικόν φαινόμενον εἰς τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν εἶναι τὸ φαινόμενον τῶν μαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ μαρτύριον εἶναι ἡ κορωνὴ τῆς θαυμασίας ζωῆς τῆς. Οἱ μάρτυρες ἀποδεικνύουν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὀργανισμὸς πνευματικοῦ σφρίγγου καὶ δυνάμεως. «Ἡ νίκη των εἶναι ἡ λαμπροτέρα νίκη τῶν αἰώνων. Εἰς τὸ πρόσωπόν των ἡ «μωρία τοῦ Σταυροῦ» κατετρόπωσε τὴν σιδηρόφρακτον δυνάμιν τῶν Καισάρων» καὶ τῶν ἄλλων ἐχθρῶν τῆς πίστεως.

Ἄλλὰ ποῖα ὑπῆρξεν ἡ ψυχολογία τῶν μαρτύρων; Οἱ μάρτυρες δὲν ἦσαν ὄντα ὑπεράνθρωπα καὶ ὑπερφυσικά, ζῶντα τρόπον τινὰ ἐκτὸς τῆς φυσικῆς πραγματικότητος. Ἦσαν ἄνθρωποι, ἔχοντες σάρκα καὶ ὀστά, ὡς καὶ ποικίλους ἐπιγείους δεσμούς, νεότητα, πλοῦτον, σύζυγον, κοσμικὰ ἀξιώματα, δόξας καὶ τιμὰς. Ὁ Διονύσιος ὁ Ἀλεξανδρείας, ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἐπὶ Δεκίου διωγμὸν, ὁμιλεῖ διὰ «δημεύσεις, προγραφὰς (=δημοσίας πωλήσεις δημοθείσης περιουσίας), ὑπαρχόντων ἀρπαγὰς, ἀξιομάτων ἀποθέσεις, δόξης κοσμικῆς ὀλιγωρίας (=περιφρονήσεις), ἐπαίνων ἡγεμονικῶν καὶ βαυλευτικῶν καταφρονήσεις». Τὸ χριστιανικὸν μαρτύριον οὐδόλως εἶναι ἀποτέλεσμα νοσηροῦ θρησκευτικοῦ μυστικισμοῦ, ἀπεξενωμένου τῆς ζωῆς καὶ τῆς πραγματικότητος, οὔτε εἶναι ἀποτέλεσμα περιφρονήσεως τῶν ἀξιῶν τῆς ζωῆς ἢ στωϊκῆς καὶ φακιρικῆς οἰονεὶ ἀπαθείας ἐναντι τῶν φυσικῶν πόνων καὶ ὀδυνῶν ἀλλ' εἶναι ἀποτέλεσμα θερμῆς πίστεως, ἡ ὅποια εἰς τὴν ἱεραρχικὴν κλίμακα καὶ διαβάθμισιν τῶν ἀξιῶν θέτει ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἀξίαν τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὸν Χριστόν.} Ὁ Εὐσέβιος λέγει διὰ τὴν μάρτυρα Διονυσίαν: «Ἡ πολύπαις μὲν, οὐχ ὑπὲρ τὸν Κύ-

ριον δὲ ἀγαπήσασα τὰ ἑαυτῆς τέκνα). Ὅταν ἡ εὐγενὴς Περπέτουα ἐπρόκειτο διὰ τοῦ μαρτυρίου νὰ ἐγκαταλείψῃ γονεῖς καὶ τέκνον, «ὃ πρὸς τοῖς μαστοῖς ἐτι ἐθήλαζεν»· ὅταν ὁ πατὴρ τῆς κλαίων ἔλεγεν εἰς αὐτὴν «ἐπίθυσον (=θυσίασον)· ἐλεήσασα τὸ βρέφος» καὶ ὅταν ἄλλοι ἔλεγον πάλιν πρὸς αὐτὴν «φεῖσαι (=νὰ λυπηθῆς) τῶν πολιῶν τοῦ πατρός σου, φεῖσαι τῆς τοῦ παιδίου νηπιότητος», ἀσφαλῶς ἡ καρδιά τῆς ἐσπαράσσετο. Παρὰ ταῦτα αὕτη ἔμεινε σταθερὰ εἰς τὴν χριστιανικὴν ὁμολογίαν καὶ πίστιν.

Εἰς τὴν πίστιν ταύτην εὐρίσκετο τὸ μυστικὸν τῆς ἐσωτερικῆς δυνάμεως καὶ χαρᾶς, μετὰ τὴν ὁποίαν οἱ μάρτυρες ὑφίστανται τὰ ποικίλα βασανιστήρια. Οὗτοι δὲν περιορίζουν τὰ πλαίσια τῆς ζωῆς ἐντὸς τῆς αἰσθητῆς καὶ ὁρατῆς πραγματικότητος, ἀλλ' ἐντάσσουν τὰς ἐπιγεῖους ἀξίας καὶ συναρτήσεις ἐντὸς τῶν ὑπερκειμένων συναρτήσεων τοῦ πνευματικοῦ κόσμου, ἔχοντες τὸ μακάριον βίωμα τῶν ἀσυλλήπτων μυστηρίων τῆς «ἐλπιζομένης» καὶ «μὴ βλεπομένης» (Ἐβρ. ια', 1) οὐρανόυ πραγματικότητος. Εἰς τὴν οὐρανίαν ταύτην ἀτμόσφαιραν οὗτοι ὑποφέρουν ἡρωϊκῶς τοὺς φυσικοὺς πόνους καὶ τὰς ὀδύνας, διότι διὰ τῆς πίστεως διασκελίζουν τὰ ὅρια τοῦ φυσικοῦ κόσμου καὶ φθάνουν εἰς τοὺς μαγικοὺς κόσμους καὶ γαλαξίας τοῦ πνευματικοῦ οὐρανοῦ. Ζοῦν εἰς κόσμον, ξένον πρὸς τὰς ἀσθενείας καὶ τὰς ὀδύνας τοῦ παρόντος, εἰς κόσμον, τὸν ὁποῖον διέπει ἡ ἐκ τοῦ Χριστοῦ ἀπορρέουσα πνευματικὴ ἐλευθερία καὶ δύναμις κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Ἀπ. Παύλου: «Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» (Φιλιπ. δ', 13).

Συνέπεια τῆς ψυχολογικῆς ταύτης καταστάσεως καὶ ἀτμοσφαιράς εἶναι αἱ ἀποδείξεις τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς δυνάμεως (Α' Κορ. β', 4), αἱ ὁποῖαι συνοδεύουν τὸ χριστιανικὸν μαρτύριον. Αἱ κυριώτεραι ἐξ αὐτῶν εἶναι λογικὴ περίσκεψις, ψυχικὴ ἡρεμία, θάρρος, ἀνδρεία, γενναιοῦτης, ψυχικὴ ἀγαλλίασις, γλυκύτης ἐκφράσεως, προσευχὴ ὑπὲρ τῶν διωκτῶν καὶ ἐκδήλωσις τῆς πρὸς τοὺς δημίους συγγνώμης, ἀπαράμιλλος δυναμισμὸς καὶ ἡρωϊσμὸς. Χαρακτηριστικῶς διηγεῖται «τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου»: «Τὸ γενναῖον αὐτῶν καὶ ὑπομονητικὸν καὶ φιλοδέσποτον (τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Δεσπότην Θεόν) τίς οὐκ ἂν θαυμάσειε (ποῖος ἢμπορεῖ νὰ μὴ θαυμάσῃ);...Τοὺς δὲ καὶ εἰς τοσοῦτον γενναιοῦτητος ἔλθεῖν, ὥστε γρύξαι (νὰ γογγύσουν, νὰ μουρμουρίσουν), μήτε στε-

νάξαι τινὰ αὐτῶν, ἐπιδεικνυμένους ἅπασιν, ὅτι ἐκείνη τῇ ὥρᾳ βασανιζόμενοι τῆς σαρκὸς ἀπεδήμουν οἱ μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ, μᾶλλον δὲ ὅτι παρεστῶς ὁ Κύριος ὠμίλει αὐτοῖς». Ὡς λέγει ὁ Χρυσόστομος, «τῶν ἁγίων τοὺς μὲν ἤγαγον ἐπὶ τήγανα (τηγάνια), τοὺς δὲ εἰς λέβητας ἐνέβαλον τοῦ πυρὸς σφοδρότερον ζέοντα· καὶ τῶν μὲν τὰς πλευρὰς κατέξαινον (ἐκκομμάτιαζον), τοὺς δὲ εἰς τὸ πέλαγος κατεπόντισαν, ἄλλους θηρίοις παρέδωκαν, ἑτέρους εἰς κάμινον εἰσήγαγον, καὶ τῶν μὲν ἐξεμόχλευον (ἐκίνουν ἐκ τῆς θέσεώς των διὰ μοχλοῦ) τὰ ἄρθρα, τῶν δὲ τὰς δορὰς (τὰ δέρματα) ἔτι ζώντων ἀπέσυρον, ἑτέρων τοῖς σώμασιν ἠμαγμένοις ὑπέθηκαν ἄνθρακας καὶ οἱ σπινθῆρες ἐπεπήδων τοῖς ἔλκεσι, θηρίου παντὸς δριμύτερον τὰ τραύματα δάκνοντες. Τὴν χεῖρα κελεύσαντες ὑπτίαν ἐκτεῖναι ὑπεράνω τοῦ βωμοῦ, ἐπέθηκαν ἄνθρακας καὶ λιβανωτὸν τῇ χειρὶ, ἵνα ἐὰν ἀλγήσῃ καὶ περιτρέψῃ τὴν χεῖρα, θυσίαν αὐτῷ καὶ παράβασιν τὸ πρᾶγμα λογίσωνται».

Παρὰ πάντα ταῦτα «οἱ πολέμιοι οὐδὲν ἴσχυον ποιεῖν, καίτοι τοὺς νόμους μεθ' ἑαυτῶν ἔχοντες, καὶ δημίους καὶ ἐξουσίαν ἅπασαν... Καὶ γὰρ εἰς πάντα ἦν μετ' αὐτῶν ὁ Χριστός· οἱ καθάπερ ἐν ἀλλοτρίοις ἀγωνιζόμενοι σώμασι καὶ πάντων ἀπαλλαγέντες τῶν ἐν τῷ βίῳ λυπηρῶν, οὕτως ἔχαιρον καὶ οὕτως ἐσκήρτων, ὑπὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ δεσποτείας κατεχόμενοι μὴ χρημάτων φειδόμενοι, μὴ σωμάτων, μὴ τῆς παρούσης ζωῆς».

Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐνεδυνάμωσε καὶ ἐνεψύχωσεν ἀκόμη καὶ τρυφερὰ παιδία καὶ νεαρὰς παρθένους, διὰ τὰ ὑπομείνουσαν τὰ φρικτότερα τῶν βασανιστηρίων. Ἡ ἱστορία διέσωσε τὰ ὀνόματα πολλῶν νεαρῶν μαρτύρων. Κατὰ τὸν διωγμὸν Διοκλητιανοῦ-Μαξιμιανοῦ ἐμαρτύρησαν ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης πολλοὶ νεαροί. Ἐν Λουγδούνῳ ἐμαρτύρησεν ὁ 15ετῆς Ποντικός. Ὡσαύτως ὁ Εὐσέβιος ὀμιλεῖ περὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ 15ετοῦς Διοσκούρου. Ἄλλ' ὑπάρχουν καὶ μάρτυρες ἀκόμη μικροτέρας ἡλικίας, ὡς ὁ Κύρικος καὶ ὁ Ταρσίζιος, οἱ ἅγιοι νήπιοι Κλαύδιος, Ὑπάτιος, Παῦλος, Διονύσιος, Σπεύσιππος, Ἐλάσιππος καὶ Μελέσιππος, τοὺς ὁποίους ἐορτάζομεν, καὶ τόσοι ἄλλοι τρυφεροὶ βλαστοί.

Τὸ αἶμα τῶν μαρτύρων μετεβλήθη εἰς δραστικὸν λίπασμα, ὅπερ παρέσχε μεγαλύτεραν ζωτικότητα καὶ καρποφορίαν εἰς τὸ χριστιανικὸν δένδρον. Ὁ Τερτυλλιανὸς διεκήρυττε θριαμβευτικῶς

ΟΙΝΟΣ ΚΑΤΑΝΥΞΕΩΣ

ΑΔΗΛΑ ΚΑΙ ΚΡΥΦΙΑ

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει στοὺς Κορινθίους, τὰ παρακάτω νοήματα, πού δὲν θὰ ἦταν σὲ θέσιν νὰ τὰ καταλάβῃ κανεὶς ἀπὸ τοὺς λεγομένους σοφοὺς τῆς ἀρχαιότητος, καὶ πολὺ περισσότερον οἱ σημερινοὶ φιλόσοφοι καὶ στοχαστές. Ὁ μακάριος Παῦλος ἦταν ἓνας ἀπὸ ἐκείνους πού εἶπε ὁ Χριστὸς ὅτι θὰ ὀμιλήσουν μὲ κάποιες καινούριες γλῶσσες στὸ ὄνομά Του «Ἐν τῷ ὀνόματί μου (οἱ πιστεύσαντες). . . γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς». (Μαρκ. 1στ', 17). Γράφει λοιπὸν ὁ ἀπόστολος Παῦλος:

«Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ. Μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστὶ, καὶ οὐ δύναται γινῶναι ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.» (Α' Κορινθ. β', 14).

Ἴδου ἡ ἐξήγησις :

«Ὁ ἄνθρωπος τῆς ὑλικῆς γνώσεως, ὁ ὁποῖος τὰ κρίνει ὅλα μὲ τὰς αἰσθήσεις του καὶ μὲ τὴν λογικὴν του, δὲν παραδέχεται τὰ μυστήρια τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ δὲν εἶναι σὲ θέσιν νὰ τὰ νοιώσῃ μὲ τὴν ὑλικὴν γινῶσιν. Καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν αἰτίαν, εἶναι γι' αὐτόν ἀνοησίες, καὶ δὲν ἔμπορεῖ νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἐξετάζεται καὶ ἐλέγχεται πνευματικᾶ ἀπὸ τὸν πνευματικὸν ἄνθρωπον, δηλαδὴ ἀπὸ ἐκεῖνον πού εἶναι φωτισμένος ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὁ πνευματικὸς ὁ-

ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς διώκτας: «Γινόμεθα τόσον πολυαριθμότεροι, ὅσον ἡμεῖς θερίζομεθα ὑφ' ὑμῶν. Τὸ ἀἵμα τῶν χριστιανῶν εἶναι σπὸρος».

Τὸ χριστιανικὸν μαρτύριον ὑπῆρξε τὸ κατ' ἐξοχὴν καὶ πλέον εὐγλωττον ἱεραποστολικὸν κήρυγμα. Τὸ ψυχικὸν μεγαλεῖον τῶν μαρτύρων δὲν ἐνίσχυε μόνον τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν, ἀλλ' εἴλκυεν εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν, ἀκόμη καὶ εἰς τὸ μαρτύριον, πλείστους πρώην διώκτας καὶ δημίους. Ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τὴν μνήμην πολλῶν ἀγίων καὶ μαρτύρων, πρώην διωκτῶν καὶ δημίων. Ἀληθῶς λοιπὸν τὸ αἷμα τῶν χριστιανῶν μαρτύρων εἶναι σπὸρος, ὁ ὁποῖος ἐγκλείει θεῖον δυναμισμόν καὶ θαυμαστὴν ζωτικότητα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

μως άνθρωπος, δηλαδή ὁ πιστός, ὁ ἄνθρωπος ποῦ βλέπει τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ μὲ τὸ φῶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐρευνᾷ καὶ γνωρίζει ὅλα ὅσα ἔχει μέσα του ὁ σαρκικός καὶ ἄπιστος, ὁ ἴδιος ἀπὸ κατένενα ἄπιστον δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐρευνηθῆ καὶ νὰ ἐξετασθῆ τί ἔχει μέσα του.» Μὲ ἄλλα λόγια, ὁ πιστός βλέπει καθαρὰ καὶ διαβάζει ὅσα ἔχει ἐντὸς του ὁ ἄπιστος, ἐνῶ ἐκεῖνος, ἂν καὶ ἔχη τὴν ἰδέαν ὅτι τὰ ἐξιχνιάζει ὅλα μὲ τὸ λογικόν του, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἴδῃ τί ἔχει μέσα εἰς τὴν ψυχὴν καὶ εἰς τὴν καρδίαν του ὁ πνευματικός ἄνθρωπος. Καὶ γιὰ νὰ τὸ παραστήσωμεν πλέον χεροπιαστά, ὁ πιστός ἄνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος ποῦ ἔχει τὴν φώτισιν τοῦ Θεοῦ, εἶναι ὡσάν ἐκεῖνον ποῦ βλέπει ἓνα τυφλόν, ἐκεῖνος ὅμως δὲν τὸν βλέπει. Μὲ ἄλλους λόγους, ὁ Χριστιανὸς εἶναι ὡσάν νὰ στέκεται εἰς ἓνα μέρος ὑψηλόν, ἀπὸ ὅπου βλέπει γύρω του καὶ μακρὰ, ἐνῶ ὁ ἄπιστος, μὲ ὅλην τὴν ὑπερηφάνειάν του, εἶναι ὡσάν νὰ εὐρίσκεται μέσα σ' ἓνα πηγάδι, καὶ δὲν βλέπει τίποτα ἀπὸ ὅσα βλέπει ὁ πιστός.

«Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς συμβίβασει αὐτόν;» «Γιατὶ ποῖός γνωρίζει τὴν σκέψιν τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ εἶναι σὲ θέσιν νὰ τὴν ἐξετάσῃ;» «Ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.» «Ἀλλὰ ἡμεῖς, οἱ Χριστιανοί, γνωρίζομεν τὰ μυστήρια τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ κρυφὰ νοήματα τῆς θρησκείας».

Πόσον βάθος ἔχουν αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ μακαρίου ἀποστόλου Παύλου! Λόγια καὶ νοήματα πρωτάκουστα καὶ ἀσυνήθιστα, λόγια ποῦ, ἀληθινὰ θὰ ἦσαν ἀκατανόητα γιὰ τοὺς ἀρχαίους σοφοὺς, ποῦ ἔφαγχαν νὰ εὑρουν τὴν ἀλήθειαν μὲ «τὴν κενὴν ἀπάτην», ἤγουν μὲ τὴν ἀνθρωπίνην γνῶσιν.

Ἀληθινὰ, ὁ ἄνθρωπος τῆς σαρκικῆς ζωῆς καὶ τῆς ὕλικῆς γνώσεως εἶναι ἀνίκανος, νὰ καταλάβῃ τί εὐρίσκεται μέσα στὸν ἄνθρωπον τῆς θρησκείας, τί νοήματα παράδοξα, τί αἰσθήματα καινούρια καὶ πρωτοφανῆ, ὀλοτελῶς διαφορετικὰ ἀπὸ ὅσα ἔχει μέσα του ὁ σαρκικός ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἶναι κλεισμένος σὲ μίαν φυλακὴν, ἀπ' ὅπου δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἴδῃ πολλὰ πράγματα μέσα ἀπὸ τὲς στενὰς τρυπες τῆς. Ἡ φυλακὴ εἶναι τὸ σῶμα, τὰ μάτια του εἶναι τὸ περιορισμένον σαρκικὸν φρόνιμα, καὶ οἱ τρυπες τῆς φυλακῆς εἶναι οἱ αἰσθήσεις. Παραπέρα ἀπὸ ὅτι καταλαβαίνει μὲ τὲς αἰσθήσεις, δὲν εἶναι σὲ θέσιν νὰ νοιώσῃ τίποτ' ἄλλο. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα, αὐτὸς ὁ κατάδικος ἔχει μεγάλην ὑπερηφάνειαν, καὶ δὲν παραδέχεται ὅτι ὑπάρχει τίποτα πέραν ἀπὸ ὅσα βλέπει καὶ ἀκούει αὐτός, καὶ νομίζει ὅτι ἡ γνῶσις του εἶναι ἡ ὑψηλότερα σοφία, καὶ γιὰ τοῦτο δὲν παραδέχεται ὅτι οἱ Χριστιανοί, παρεκτός ἀπὸ ὅσα νοιώθει καὶ καταλαβαίνει αὐτός, αἰσθάνονται καὶ καταλαβαίνουν καὶ κάποια πράγματα, ποῦ ἐκεῖνος δὲν τὰ ὑποπτεύεται ὅτι ὑπάρχουν. Αὐτὰ εἶναι «οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως οἱ ἀπόκρυφοὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ», ποῦ λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν

ἐπιστολήν του πρὸς τοὺς Κολοσσαεῖς (Κολοσ. β', 3). Καὶ στοὺς Κορινθίους γράφει τὰ ἀκόλουθα «Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκοτοῦς φῶς λάμψαι, δε ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν.» (Β' Κορινθ. δ', 7). «Ὁ Θεός, λέγει ὁ ἀπόστολος, ποὺ εἶπε νὰ λάμψη τὸ φῶς ἀπὸ τὸ σκοτάδι, αὐτὸς ἔλαμψε καὶ μέσα στὲς καρδιὲς μας, γιὰ νὰ φωτισθοῦμε καὶ νὰ γνωρίσουμε τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ στὸ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ αὐτὸν τὸν θησαυρὸν τὸν ἔχομε μέσα στὰ χωματένια σώματά μας.»

Ὅστε, ὅποιος πιστεῦει στὸν Θεὸν καὶ κάμνει τὸ θέλημά του, φωτίζεται ἀπὸ Αὐτόν, καὶ μὲ τὸν φωτισμὸν ἐκεῖνον γνωρίζει τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποκτᾷ τὸν ἀπόκρυφον θησαυρὸν τοῦ μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ. Καὶ εἶναι θαῦμα ἀκατανόητον καὶ ἀνήκουστον, πῶς αὐτὸς ὁ θησαυρὸς χωρεῖ μέσα σ' ἓνα χωματένιο κανάτι, τέτοιο ποὺ εἶναι τὸ σῶμά μας.

Λοιπὸν, ὁ ἀπὸ μέσα ἄνθρωπος τοῦ Χριστιανοῦ ἔχει κάποια πλοῦτῃ ἀφθάρτα κι' αἰώνια. Καὶ ὅσον ταπεινώνεται, τόσο πλεθθαίνουν οἱ ἀπόκρυφοι ἐκεῖνοι θησαυροί. Γι' αὐτὸ λέγει ὁ Χριστὸς «Ἰδοὺ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.» (Λουκ. ιζ', 21). Καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει «Ἔμεῖς ναὸς Θεοῦ ἐστὲ ζῶντος.» (Β' Κορινθ. στ', 16).

Ποῖος ἄπιστος ἡμπορεῖ νὰ ὑποπτευθῇ ὅτι μέσα στὰ ταπεινὰ σώματα τῶν Χριστιανῶν ὑπάρχει τόσοσ μυστικὸς πλοῦτος, τόση φωτοχυσία, τόση μακαρία ἀγαλλίασις, τόση βεβαιότητα, ποὺ δὲν ἔχει ἰδέαν ἀπὸ αὐτὰ ὁ κόσμος; Γιὰ τοῦτο λέγει ὁ προφήτης «Γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστός, ὁ Κύριος.» (Ψ' αλμ. ριγ', 22). «Ἀπογευθῆτε καὶ δῆτε ὅτι εἶναι χρηστός ὁ Κύριος».

Μεγάλῃν πνευματικῇν πτωχείαν βλέπει ὁ Χριστιανὸς μέσα στὸν ἄπιστον. Ἄν ἦτον συγχωρημένον οἱ Χριστιανοὶ νὰ εἶναι ὑπερήφανοι, θὰ ἔπρεπε νὰ δείχνουν μεγάλην περιφρόνησιν πρὸς τοὺς ἀπίστους. Γιατὶ τοὺς βλέπουν νὰ καταγίνωνται νυχθημερὸν μὲ τὲς ψεύτικὲς εὐχαριστήσεις τούτου τοῦ κόσμου, ὡσὰν νὰ ἔχουν ἐμπρὸς τους τὰ ζήσουν ἀτελείωτους χρόνους, καὶ ὄχι ὅτι τοὺς περιμένει σύντομα ὁ θάνατος, καὶ λέγουν μέσα τους, κουνώντας τὸ κεφάλι τους «Πῶς ξεγελοῦνται αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ κάνουν ὅτι δὲν γνωρίζουν πόσον ὀλίγον θὰ κρατήσῃ ἡ καλοπέρασίς των!» Τοὺς βλέπουν νὰ εἶναι κολλημένοι ἀπελπισμένα στὴν πρόσκαιρη καλοπέρασιν, ἐπειδὴ πιστεῦουν ὅτι εἶναι τὸ πᾶν γι' αὐτούς, καὶ λέγουν «Αὐτὰ τὰ ἔχομε περάσει κι' ἐμεῖς καὶ τὰ ἔχομε δοκιμάσει σὰν κ' ἐσᾶς, ἀλλὰ ἐκαταλάβαμε γρήγορα πόσον εἶναι μικρόχαρα καὶ τιποτένια, ἐμπρὸς σὲ ὅσα αἰσθάνεται καὶ ἀντιλαμβάνεται ὅποιος ἔχει μέσα του τὸν θησαυρὸν τοῦ Χριστοῦ. Σεῖς ὅμως δὲν γνωρίζετε τὰ ἰδικάμας».

Νά, αὐτὸ εἶναι ποῦ λέγει ὁ μακάριος ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι «ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος ἀνακρίνει μὲν τοὺς πάντας, ὑπ' οὐδενὸς δὲ ἀνακρίνεται.» Ἐπειδὴ, ἐκεῖνος ποῦ τοῦ ἐδόθη ὁ κρυφὸς θησαυρὸς τοῦ Χριστοῦ, γνωρίζει ἀπὸ πρὶν ὅποιαν εὐχαρίστησιν καὶ ἂν δοκιμάζῃ ὁ σαρκικὸς ἄνθρωπος μὲ τις αἰσθήσεις του, γιατί καὶ αὐτός, σὰν ἄνθρωπος μὲ σάρκα, τὴν ἐδοκίμασε. Ὁ ἄπιστος ὅμως δὲν γνωρίζει, γιατί δὲν τὴν ἐγεύθηκε, τὴν ἀληθινὴν εὐφροσύνην ποῦ αἰσθάνεται ὁ πιστός, ὥστε νὰ συγκρίνῃ τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο, καὶ νὰ ἰδῇ πόσον τιποτένια εἶναι τὰ σαρκικὰ ἐμπρὸς στὰ πνευματικά. Ὁ δυστυχὴς δὲν ἀπογεύθηκε τὴν ὑπερκοσμίαν φωτοχυσίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, δὲν ἐνοιωσε τοὺς ἀποκρύφους θησαυροὺς τοῦ Χριστοῦ, καὶ οὐτε ἔμεινε κατάπληκτος ἀπὸ τὰ μυστήρια ποῦ ξεσκεπάζονται στὰ πνευματικά μάτια τοῦ Χριστιανοῦ, μήτε ἔκλαυσε, χύνοντας καταनुκτικὰ δάκρυα. Καὶ ἐνῶ εἶναι πτωχὸς πνευματικά, θαρρεῖ ὅτι εἶναι πλούσιος, καὶ ἐνῶ δὲν γνωρίζει τίποτα ἀπὸ τὰ ἀληθινὰ ἀγαθὰ, ἔχει τὴν ἰδέαν ὅτι ἐκεῖνος ζῇ τὴν ἀληθινὴν ζωὴν, μὲ τὲς ἡδονές, μὲ τὲς ψεύτικες δόξες, μὲ τὰ μάταια πλοῦτη, μὲ τὰ ψεύτικα αἰσθήματα, μὲ τὴν ψεύτικη εὐτυχίαν.

Ὁ χριστιανὸς ζῇ μέσα στὴν ἀθανασίαν, ἐνῶ ὁ ἄπιστος ζῇ μέσα στὴν φθοράν. Ὁ Χριστιανὸς χαίρεται μὲ τὴν μακαρίαν ἐλπίδα τῆς ἄλλης ζωῆς, ἐνῶ ὁ ἄπιστος φαρμακώνεται ἡμέραν καὶ νύκτα μὲ τὴν ἀπελπισίαν τοῦ θανάτου ποῦ τὸν περιμένει μὲ τρόπον. Ὁ Χριστιανὸς αἰσθάνεται ἓναν ἀγιασμένον ἐνθουσιασμό ποῦ τὸν κάνει νὰ γεμίξῃ ἡ καρδιά του ἀπὸ ἀγάπην, ἐνῶ ὁ ἄπιστος δὲν τὸν αἰσθάνεται. Γι' αὐτὸ ὁ Χριστιανὸς εἶναι χαρούμενος καὶ στὴν χαρὰν καὶ στὴν θλίψιν, ἐπειδὴ ἡ χαρὰ του πετᾷ ἐπάνω ἀπὸ τὰ κοσμικὰ πάθη. Ὁ Χριστιανὸς εἶναι «ἀεὶ χαίρων», τόσον, ὥστε ν' ἀπορῇ ὁ ἄπιστος ἀπὸ ποῦ ἀναβλύζει αὐτὴ ἡ χαροποιὰ διάθεσίς του.

Ὁ ἄνθρωπος τῆς ὕλικῆς γνώσεως ζῇ μὲ τὰ ἔξω, ὁ Χριστιανὸς ζῇ μὲ τὰ μέσα. Γιὰ τοῦτο ὁ πιστός κλείνεται μέσα στὸν ἑαυτὸν του καὶ εἶναι εὐτυχισμένος, καὶ ὄχι μόνον δὲν στενοχωρεῖται στὴν μοναξιά, ἀλλὰ νοιώθει μιὰ σιωπηλὴ χαρὰ. Καὶ ἐνῶ ὁ ἄπιστος ὀλοένα θέλει ν' ἀλλάξῃ ζωὴν, καὶ βασιανίζεται καὶ δὲν ἡσυχάζει καὶ δὲν εὐρίσκει ποτὲ ἀνάπαυσιν, ὁ Χριστιανὸς εἶναι πάντοτε ἑτοιμος γιὰ ὅ,τι τοῦ τύχει, εἴτε δυστυχία, εἴτε θάνατος ἀγαπημένου προσώπου, εἴτε καὶ ὁ δικὸς του ὁ θάνατος.

(Συνεχίζεται)

ΦΩΤΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχυδρομικὰ ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειώσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Ἄπο τὸ Συναξάρι τοῦ Εἰκοσιένα

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΡΥΛΟΝ ΤΟΥ ΣΑΜΟΥΗΛ

Ὁ ζηλωτὴς ἱεροκέρυξ Παραμυθίας Ἀρχιμανδρίτης Τίτος Καραντζαλης, ἐξ ἀφορμῆς τῶν περὶ τοῦ καλογήρου Σαμουήλ δημοσιευθέντων ἐν τῷ «Ἐφημερίῳ» ἄρθρων, ἀπέστειλεν εἰς ἡμᾶς ἐργασίαν τοῦ ἀφορῶσαν τὴν ἱερὰν Μονὴν τῆς ἁγίας Ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς Κουγκίου, ὅπου οὗτος ἐμόνασεν καὶ ἤβλησεν, ὡς καὶ ἱστορικὸν σημεῖωμα διὰ τὴν καταγωγὴν του.

Ἡ ἐπὶ πενταετίαν διακονία τοῦ ζηλωτοῦ ἱεροκέρυκος Τίτου Καραντζαλη ἐν τῇ Μητροπόλει Παραμυθίας, παρέσχεν εἰς αὐτὸν ἀξιεπαίνως τὴν ἀφορμὴν νὰ ἐνδιατρίψῃ ἰδιαιτέως, περὶ τὸ θέμα καὶ νὰ συγκομίσῃ πολυτίμους ἀληθῶς πληροφορίας διὰ τὴν προσωπικότητα, τὴν καταγωγὴν καὶ γενικῶς τὴν δρασίω τοῦ ἐξόχου ἀγωνιστικοῦ στελέχους τῆς στρατενομένης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, καὶ ἡρωικοῦ Ἐθνομάρτυρος Σαμουήλ, διὰ τὰ ὁποῖα μεγάλη ἐπικρατεῖ μέχρι σήμερον ἀσάφεια. Διὰ τοῦτο δημοσιεύομεν κατωτέρω εὐχαρίστως τὰ ἀποσταλέντα σημειώματά του, διὰ τῶν ὁποίων ἀποσαφηνίζονται πολλὰ τὰ σκοτεινὰ καὶ ἀσαφῆ σημεῖα ἰδιαιτέως ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀειμνήστου Ἐθνομάρτυρος.

ΑΝΘΙΜΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗΣ

Ἡ ἹΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ ΣΑΜΟΥΗΛ ΚΑΙ Ο ΤΟΠΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΕΤΕΙΡΑΣ ΑΥΤΟΥ

Ὑπηρετῶν ὡς Ἱεροκέρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου ἐπὶ πενταετίαν καὶ πλέον, μοὶ ἐδόθη κατ' ἐπανάληψιν ἡ εὐκαιρία νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸ πρόσωπον τοῦ μεγάλου ἔθνομάρτυρος Ἱερομονάχου Σαμουήλ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἁγίας Ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς τοῦ Κουγκίου—Σουλίου, ὡς καὶ μὲ τὸν τόπον τῆς καταγωγῆς τούτου κατὰ τὰς πλέον ἀσφαλεστέρας καὶ ἐξηκριβωμένας πληροφορίας, χάριν δὲ τῆς ἀληθείας παραθέτω κατωτέρω ὅσας ἠρύσθη ἐιδήσεις.

Α'. Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῆς ἁγίας Ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς Κουγκίου κεῖται περὶ τὸν ἱστορικὸν τόπον τοῦ Σουλίου, ὑπαγομένου ἐκκλησιαστικῶς μὲν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Παραμυθίας, πολιτικῶς δὲ τῷ Νομῷ Θεσπρωτίας. Τὸ ἱστορικὸν Σοῦλι κεῖται

ἐν μέσῳ ὑψηλῶν ὄρέων, μετὰ τὰς ὄροσειρὰς τοῦ Γκουρίλα, ἀνερχόμεθα δὲ εἰς αὐτὸ εἶτε ἐκ Παραμυθίας ἐκ τοῦ χωρίου Γλυκέως, κειμένον παρὰ τὰ ὄρια τῶν Νομῶν Θεσπρωτίας καὶ Πρεβέζης, εἶτε μετὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν ἐκ τῆς γεφύρας Κανελακίου πρὸς τὸ Γλυκὴ. Ἀκολουθοῦντες τὰς ὄχθας τοῦ Ἀχέρωντος ποταμοῦ, ἀνερχόμεθα διὰ στενῆς ἀτραποῦ πρὸς τὴν Σκάλα τῆς Τζαβέλλαινας καὶ ἐκεῖθεν πρὸς τὸ χωρίον Σαμονίβα, μετὰ τὸ ὁποῖον, ἔπειτα ἀπὸ μακρὰν ἀνηφορικὴν πορείαν, φθάνομεν πρὸς τὸ δεσπόζον ὕψωμα τοῦ Κουγκίου ἔνθα ἡ ἱστορικὴ Μονὴ τοῦ Καλογήρου Σαμουήλ.

Αὕτη ἔκειτο μέχρι πρό τινων ἐτῶν εἰς ἐρείπια, ἀνεστηλώθη δὲ ἐν ἔτει 1963 χάρις εἰς τὴν εὐγενῆ δωρεὰν τοῦ ἐκ Παραμυθίας προερχομένου κ. Σωτηρίου Παπαθανασίου, προσενεγκόντος χρηματικὸν ποσὸν περίπου ἑκατὸν πενήντα χιλιάδων δραχμῶν καὶ τῇ ἐνεργῶ πρωτοβουλίᾳ τόσον τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτου, ὅσον καὶ τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν.

Πρὸ τῆς ἀναστηλώσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐτελέσθη τὸ πρῶτον εἰς τὸν χώρον τῶν ἐρειπίων ἐν συνουσίᾳ μετὰ τοῦ Γυμνασιάρχου Παραμυθίας κ. Γ. Πάστρα, παρουσίᾳ καὶ τῶν μαθητῶν του, τῆς ΣΤ' τάξεως καὶ ἄλλων πολλῶν, ἡ πρώτη θεία λειτουργία, ὑπὸ τῆς ἐλαχιστότητός μου, μετὰ τὴν πρὸ 159 ἐτῶν τελευταίαν τοιαύτην τοῦ ἡρωϊκοῦ Καλογήρου Σαμουήλ, λαβοῦσα χώραν τὴν 8/12/63, ἑπτὰ ἡμέρας ἀκριβῶς πρὶν τῆς ἱστορικῆς ἐκείνης ἡμερομηνίας τῆς μεγάλης θυσίας τοῦ Σαμουήλ καὶ τῶν «νοματέων του» (15 Δεκεμβρίου 1803).

Ἡ ἀναστήλωσις ἐγένετο ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Ἠπείρου κ. Σωτηρίου Δάκαρη, συνίστατο δὲ εἰς τὰ ἑξῆς: Πρῶτον εἰς τὴν ἀνέγερσιν ἐκ θεμελίων τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς ἀγίας Ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς καὶ τοῦ συνεχομένου κελλίου τοῦ καλογήρου Σαμουήλ, κατὰ τὸν τύπον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Δεύτερον εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ χώρου καὶ τὴν τοποθέτησιν ἀναμνηστικῆς στήλης ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ πυρποληθέντων πατέρων χάριν τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος.

Τοιοιότρόπως ἔκτοτε κατὰ τὰς διεξαγομένας ἐθνικὰς ἑορτὰς τοῦ Σουλίου, τελεῖται ἀρχιερατικὴ λειτουργία παρὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Παραμυθίας κ. Τίτου, ἐν τῷ ναῷ τῆς ἀγίας Ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς καὶ ἐπιμνημόσυνοις δέησις ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἀναμνηστικῆς στήλης, παρουσίᾳ τῶν ἀρχῶν τοῦ Νομοῦ καὶ τῆς Ἠπείρου, ἅμα δὲ καὶ ἐκπροσώπων ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ τῇ πανδήμῳ συμμετοχῇ τοῦ λαοῦ. Ἐν ἔτει 1963 διεξήχθησαν αὐταὶ ἐπὶ τὸ μεγαλοπρε-

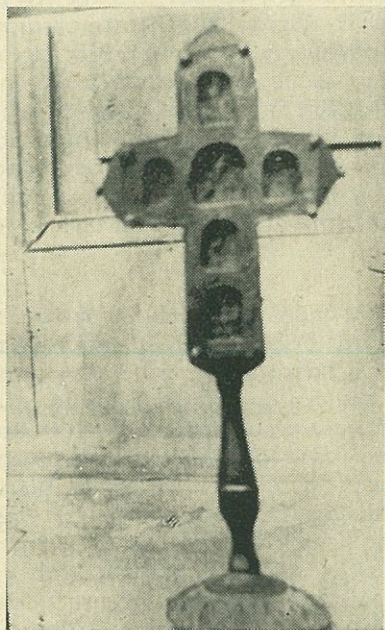
πέστερον τῇ συμμετοχῇ ἐκπροσώπων τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ γενικοῦ γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ὡς ἐκπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τοῦ στρατοῦ καὶ πασῶν τῶν ἀρχῶν τῆς Ἠπείρου, τῶν σχολείων καὶ ἰδρυμάτων. Χάριν τῆς ἱστορίας ἀναφέρω, ὅτι παρέστησαν ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Δημητριάδος κ. Δαμασκηνός, Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Κυπριανός, Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβρόσιος, Ἐλασσῶνος κ. Ἰάκωβος ὡς καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Ἰωαννίνων κ. Σεραφεῖμ, καθὼς καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Παραμυθίας κ. Τίτος, τυγχάνων τότε Συνοδικός, ὁ καὶ προσκαλέσας τὴν μεγάλην ταύτην ἀντιπροσωπεΐαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἐνεργείας τοῦ Σεβ. Παραμυθίας κ. Τίτου, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ἵνα προσδώσῃ μεγαλυτέραν αἴγλην εἰς τὰς ἑορτάς, διέθεσε τὸ πολεμικὸν σκάφος «Πυρπολητής» διὰ τὴν ἐκ Πειραιῶς εἰς Ἡγουμενίτσαν μεταφορὰν τῆς Συνοδικῆς ἀντιπροσωπεΐας. Ἄμα τῷ κατάπλω τοῦ πλοίου ὑπεδέχθησαν ταύτην αἱ ἀρχαὶ τοῦ Νομοῦ, οἱ βουλευταὶ καὶ πλῆθος κόσμου, ἐδεξιώθη δὲ τοὺς Σεβασμιωτάτους Συνοδικούς καὶ λοιπούς ὁ τότε Νομάρχης κ. Κοσμᾶς Ἀντωνόπουλος, τὴν δὲ ἐπομένην, ὄρθρον βαθέος, ὁ λαὸς τῆς πόλεως Παραμυθίας, ἔχων ἐπικεφαλῆς τὸν Ποιμενάρχην του, ὁμοῦ μὲ τὰς ἀρχὰς αὐτῆς, προὔπηντησαν τὴν Συνοδικὴν ἀντιπροσωπεΐαν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως καὶ ἔχαιρέτισαν καταλλήλως. Ἐκεῖθεν κατηυθύνθησαν ἅπαντες, Κληρὸς, Ἀρχαί, Λαὸς καὶ Στρατὸς πρὸς τὸ χωρίον Γλυκῆ καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀνῆλθον πρὸς τὴν ἱστορικὴν Μονὴν τοῦ Καλογήρου Σαμουήλ.

Πρὸ τῆς ἐπιμνημοσύνου δεήσεως ἐγένετο ἀναπαράστασις τῆς πυρπολήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Σαμουήλ ἐκ μέρους στρατιωτῶν τοῦ 628 Τ.Π. τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ τότε Διοικητοῦ αὐτῆς ἀντ/ρχου κ. Ἄντ. Κατσαροῦ καὶ τῇ παρουσίᾳ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ὑλλης θρυλικῆς Μεραρχίας ἀντ/γου κ. Κ. Τσολάκα. Εὐθύς ἀμέσως ἐπηκολούθησεν ἐπιμνημόσυνος δέησις, ἐξεφωνήθη ὁ πανηγυρικός λόγος παρὰ τοῦ τότε Νομάρχου Θεσπρωτίας κ. Κ. Ἀντωνοπούλου. Συγκινητικὴ ὑπῆρξεν ἡ στιγμή κατὰ τὴν ὁποίαν ἄγχημα ναυτικοῦ τοῦ πολεμικοῦ «Πυρπολητής» ἐκάλυψε διὰ σημαίας τὴν ἀναμνηστικὴν στήλην καὶ κατέθεσαν πρὸ αὐτῆς τὸ ἔμβλημα τοῦ πλοίου τούτου. Τὸ ἄγχημα καὶ τὴν Συνοδικὴν ἀντιπροσωπεΐαν συνώδευσε καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ Β. Ναυτικοῦ ἀρχιμ. Προκόπιος Μενούτης.

Μετὰ τὰ ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Σαμουήλ τελεσθέντα, ἐπεσκέφθησαν ἅπαντες τὸ ἱστορικὸν Σοῦλι, ἔνθα σώζονται τὰ ἐρείπια τοῦ βουλευτηρίου καὶ πολλῶν οἰκιῶν διαπρεψάντων κατὰ τοὺς

χρόνους εκείνους Σουλιωτῶν (Μποτσαραίων, Δρακαίων, Δαγκλαίων, Ζερβαίων, καὶ Τζαβελλαίων). Πρὸ τῆς ἀναστηλώσεως τῆς Μονῆς αἱ ἔθνικαὶ ἑορταὶ διεξήγοντο παρὰ τῷ τόπῳ τούτῳ, ἔνθα ἀνηγέρθη καὶ ἀναμνηστικὴ στήλη. Κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμέραν, εὐθὺς ἅμα τῇ καθόδῳ ἐκ τοῦ Σουλίου τῶν τε ἐπισήμων, τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ λαοῦ, διεξήχθησαν ἐν τῇ πόλει Παραμυθίας ἑορταστικαὶ ἐκδηλώσεις, διαρκέσασαι μέχρι βαθείας νυκτός.

Πανταχόθεν καταβάλλονται προσπάθειαι καθιέρωσης πα-

Ὁ ἁγιοστικὸς Σταυρὸς τοῦ Καλογήρου Σαμουήλ, σωζόμενος παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ Ἱερέως Οἰκονόμου Παπαζήση.

νελληνίου, εἰ δυνατὸν χαρακτῆρος ἔθνικῶν ἑορτῶν ἐν τῷ ἱστορικῷ τόπῳ τοῦ Σουλίου, εἴμεθα δὲ βέβαιοι, ὅτι τῇ συνεργασίᾳ πασῶν τῶν ἀρχῶν, τῶν ἐκπροσώπων τοῦ λαοῦ καὶ τῶν τοπικῶν παραγόντων θὰ ἐπιτευχθῆ ἡ καθιέρωσις τῆς ἔθνικῆς ταύτης ἑορτῆς λίαν συντόμως, οὕτως ὥστε νὰ τιμῶνται ἐπαξίως οἱ ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος ἀγωνισθέντες ἐν ἔτει 1803 εἰς τὸν τόπον τοῦ Σουλίου καὶ τὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Κουγκίου. Εἰς τοῦτο πρωτοστατεῖ πάντοτε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης

Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτος, συμβαλὼν εἰς τὴν διεξαχθεῖσαν κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἔτη ἑορτὴν εἰς τὸν ἱστορικὸν τόπον τοῦ Σουλίου. Καὶ δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἄλλως, ἀφ' οὗ ὁ Ἱερομόναχος Σαμουήλ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὑπὲρ Πίστewος καὶ Πατρίδος πυρποληθέντες ἀνήκουν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς ἁγίας Ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς, ὑπαγομένην ἐκκλησιαστικῶς εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Παραμυθίας. Ἐναπόκειται εἰς τὴν Πολιτείαν νὰ ρυθμίση διὰ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τὴν ὅλην ὑπόθεσιν καὶ νὰ διανοίξῃ δρόμον, εἴτε ἐκ τῆς Σκάλας τῆς Τζαβέλλαινας, εἴτε ἐξ ἀντιθέτου, ἐκ τῆς τοποθεσίας Παπαζαφύρη. Τὸν λόγον ἐν προκειμένῳ ἔχουν ἀσφαλῶς οἱ ἀρμόδιοι μηχανικοί, οἱ ὅποιοι ἤμποροῦν νὰ κατασκευάσουν δρόμον, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ ἀλoιωθῆ ἡ ἱστορικὴ Σκάλα τῆς Τζαβέλλαινας, τοιοῦτοτρόπως δὲ νὰ προσφερθοῦν τὰ μέσα ἀξιοποιήσεως τοῦ Σουλίου. Περὶ τῶν ἑορτῶν τοῦ Σουλίου κατ' ἐπανάληψιν ἡσχολήθη ὁ ἡμερήσιος τύπος τῶν Ἀθηνῶν ὡς καὶ ὁ ἐντόπιος τοιοῦτος τοῦ νομοῦ Θεσπρωτίας καὶ Ἰωαννίνων.

Ἀφ' οὗ ἡσχολήθημεν ἐν συντομίᾳ μὲ τὸν ἱστορικὸν τόπον τοῦ Σουλίου καὶ τὰς διεξαγομένης ἐν αὐτῷ ἑορτᾶς ἀφηγοῦμεθα ἐφεξῆς τὰ περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ Καλογῆρου Σαμουήλ.

Β' Ὡς πρὸς τὸν τόπον τῆς καταγωγῆς τούτου δίστανται αἱ ἀπόψεις· ἄλλοι μὲν φέρουν τοῦτον καταγόμενον ἐκ τῶν χωρίων Χίνκα, Γουργιάνιστα, Δερβίζιανα, Βερενίκη, Λάκκα Μπότσαρη, τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων, ἄλλοι δὲ ἔκτινος χωρίου τῆς Ἐπαρχίας Παραμυθίας (Σουλίου), ἢ ἐκ τοῦ χωρίου Λιμπόβου (Κρουονερίου) τῆς Ἐπαρχίας Φιλιατῶν ἢ ἐκ τῆς νήσου Ἄνδρου. Περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ ἔθνομάρτυρος Σαμουήλ ἐκ Λιμπόβου Φιλιατῶν ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως περισπούδαστον ἱστορικὴν μελέτην ὁ δημοδιδάσκαλος Φιλιατῶν κ. Μιχαήλ Μαγκατσέλης εἰς τὴν ἑφημερίδα «Θεσπρωτικὰ Νέα», ἀριθμὸς φύλ. 382 καὶ 383/1964, δι' ἧς ἀνατρέπονται βάσει ἱστορικῶν δεδομένων, ὡς πεπλανημένα αἱ κρατούσαι ἀντίθετοι γνώμαι.

Ἡμεῖς ἀσχοληθέντες μετ' ἐνδιαφέροντος περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ὑποστηρίζομεν, ὅτι ὁ Ἱερομόναχος Σαμουήλ, ὁ ἦρωας τοῦ Σουλίου, κατήγετο ἐκ τοῦ χωρίου Λιμπόβου τῆς Ἐπαρχίας Φιλιατῶν, οὐ μόνον διότι πρῶτος διεκήρυξεν εἰς τὸν περιοδικὸν «Πανδώρα» (τομ. 18ος σελ. 79, ἔτους 1868) ὁ μέγας ἐρευνητὴς, λαογράφος καὶ ἱστορικὸς ἀείμνηστος Ἀθαν. Πετρίδης, ἑλληνοδιδάσκαλος ἐκ Δρόβιανης Β. Ἠπείρου, ἐπισκεφθεὶς ὁ ἴδιος τὸ χωρίον Λιμποβον καὶ τὴν «νάπην» δηλαδὴ κελλίον, εἰς ὃ οὗτος ἐμόναζε κατὰ τὴν μαρτυ-

ρίαν τῶν ἐπιζώντων κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συγχρόνων τοῦ Σαμουήλ Λιμποβιτῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ ζῶσα παράδοσις τῶν κατοίκων φέρει τοῦτον καταγόμενον ἐξ αὐτοῦ.

Ἐπιπροσθέτως μαρτυρεῖται περιτράνωσ ἡ καταγωγή τούτου ἐκ Λιμπόβου ἐξ ἐκθέσεως τοῦ ἱερέως οἰκονόμου Παπαζήση, ἐφημερίου διατελέσαντος τῆς ἐνορίας Πιᾶ Μουρκάνας, οὐ μακρὰν ἀπεχούσης ἐκ τοῦ χωρίου Λιμπόβου. Ὁ ὡς ἄνω ἱερεὺς ἐζήσεν ἐν ἔτεσι (1871-1944), ἔγραψεν ἐξ οἰκογενειακῆς παραδόσεως σχετικὴν βιογραφικὴν ἔκθεσιν περὶ τοῦ Καλογήτου Σαμουήλ τὴν 15-5-1920, παρέδωκε δὲ ἀντίγραφον ταύτης καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν τοπικὴν ἐφημερίδα «Θεσπρωτία» ἐν ἔτει 1934. Τὸ πρωτότυπον διεσώθη εἰς χεῖρας τοῦ ἐκ θυγατρὸς συγγενοῦς αὐτοῦ κ. Κων. Οἰκονόμου τοῦ Ἄντ., νῦν δημ/λου τοῦ σχολείου Παλαιοχωρίου Ἀγίων Πάντων Φιλιατῶν. Ὁ ἱερεὺς οἰκονόμος Παπαζήσης ἐξετελέσθη τὸν Αὐγουστον τοῦ 1944 ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν εἰς Λαῖσταν Ζαγορίου. Ὅσα περὶ τῆς βιογραφίας τοῦ Καλογήρου Σαμουήλ ἀναφέρει ἐν τῇ ἐκθέσει του, ἀνάγονται εἰς ἱστορικὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ ἀποτελοῦν ἀδιάσειστα τεκμήρια τοῦ πραγματικῆς τόπου τῆς καταγωγῆς τοῦ Καλογήρου Σαμουήλ. Χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι ἅπαντες οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων τῆς περιοχῆς τοῦ Λιμπόβου διατηροῦν ἀνεξίτηλον τὴν ἀνάμνησιν τῶν ὄσων ὁ εἰρημένος ἱερεὺς μνημονεύει περὶ τοῦ Καλογήρου Σαμουήλ, ἔτι δὲ πλέον, τὸ ὅτι οὗτος διετέλεσεν πνευματικὸν τέκνον τοῦ Ὁσίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ, τοῦ περιοδεύσαντος τὰ μέρη ταῦτα τῆς Ἠπείρου καὶ πολλαπλῶς ἐργασθέντος ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν αὐτῆς.

Ἐνεκα τούτου παρακινήθentes ὑπὸ πολλῶν κατοίκων τῆς Ἐπαρχίας Φιλιατῶν, εὐλαβουμένων τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου τούτου Ἐθνομάρτυρος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πατρίδος Ἱερομονάχου Σαμουήλ, ἀνελάβομεν τὴν πρωτοβουλίαν, εὐλογία καὶ ἀδεία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Παραμυθίας κ. Τίτου τῆς τοποθετήσεως τῆς προτομῆς τούτου εἰς τὴν πλέον κατάλληλον θέσιν τῆς γενετείρας του. Τοιομοτρόπως συνεστήθη διὰ τοῦ ἔτι ἀριθμ. 204/2-4-64 Β.Δ. δημοσιευθέντος, εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ. 66/64 τ. Α' ἄρθρον 3) ἐραρικὴν ἐπιτροπὴν πρὸς συλλογὴν χρημάτων κατασκευῆς τῆς προτομῆς, προσεφέρθη δὲ καὶ χρηματικὸν ποσὸν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἐκ δραχμῶν τριάκοντα χιλιάδων. Τὸ Μ. Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως συνέστησεν εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια τῶν Ναῶν νὰ συμβάλουν εἰς τοῦτο, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Παραμυθίας κ. Τίτου ἐξαπολύσαντος σχετικὴν περὶ αὐτοῦ Ἐγκύκλιον.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἀνετέθη εἰς τὴν διακεκριμένην γλύπτριαν κ. Λουκίαν Γεωργαντῆ, τὴν κατασκευάσασαν τὴν προτομὴν τοῦ Κ. Κανάρη, τὴν στηθεῖσαν ἐν ἔτει 1963 εἰς τὴν πόλιν Πάργα. Εὐθὺς δὲ ὡς ἀποπερατώθη ἡ κατασκευὴ τῆς προτομῆς τοῦ Καλογήρου Σαμουήλ, ἡ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴ θὰ προβῆ εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας τῆς τοποθετήσεως ταύτης ἐν Λιμπόβω καὶ τῆς διεξαγωγῆς καταλλήλου τελετῆς με ἐορταστικὸν περιεχόμενον. Ταῦτα πάντα δὲν θὰ βραδύνουν νὰ συντελεσθοῦν, καθ' ὅτι τὸ ἔργον τῆς κατασκευῆς τῆς προτομῆς περατοῦται κατ' αὐτάς.

Θεωροῦμεν ἀξιοσημείωτον τὸ γεγονός, ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου συνδέονται ἀρρήκτως αἱ δύο Ἐπαρχίαι Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν, ἀμφότεραι προσενεγκοῦσαι διὰ τῆς θυσίας καὶ τοῦ ἠρωϊσμοῦ τῶν κατοίκων αὐτῶν μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας τῆς ἀποτινάξεως τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς χώρας ἡμῶν. Ὁ λόγος οὗτος ὤθησε τὴν ἐλαχιστότητά μου νὰ ἐνδιατρίψω περὶ τὰ πλέον ἀκριβῆ στοιχεῖα τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς τοῦ Καλογήρου Σαμουήλ καὶ νὰ προσφέρω τὴν ταπεινὴν μου διακονίαν εἰς ἐκδήλωσιν τῆς ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν μεγάλην μορφήν τοῦ ἔθνο-μάρτυρος τούτου καὶ προδρόμου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, παρὰ τῶν τιμώντων αὐτὸν ἐν τῷ ἱστορικῷ τόπῳ τοῦ Σουλίου, ἔνθα ἔκειτο ἡ Ἱερὰ αὐτοῦ Μονή, ὡς καὶ τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Λιμπόβου, γενετείρας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας Φιλιατῶν.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων παραθέτομεν αὐτούσιον τὸ κείμενον τῆς βιογραφικῆς ἐκθέσεως τοῦ ἱερέως Οἰκονόμου Παπαζήση (1871-1944), διατηρουμένων καὶ τῶν ὀρθογραφικῶν ἐν αὐτῇ λαθῶν, ὡς ἀντεγράφη παρ' ἐμοῦ ἐκ τοῦ πρωτοτύπου κειμένου.

(Συνεχίζεται)

Ἀρχιμ. ΤΙΤΟΣ ΚΑΡΑΝΤΖΑΛΗΣ
Ἱερκκήρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Παραμυθίας

Ὁ «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (ποιμαντικόν, λειτουργικὸν κλπ.). Ἐπομένως οἱ εὐλαβέστατοι ἐφημέριοι δύνανται ν' ἀπευθύνουν ἐρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις θὰ δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλογραφίας.

ΣΤΑΧΥΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΓΡΟ ΤΟΥ

59. ΑΜΑΡΤΩΛΕΣ ΠΡΟΦΑΣΕΙΣ

*«Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μᾶς παραιτεῖσθε πάντες»
(Λουκ. ιδ' 16-24).*

Ὅπως ἦταν σύνηθες γιὰ τὸν Κύριό μας, γύρω του ἕνας κόσμος, δερόμενος ἀπὸ τόσους ἀνέμους καὶ τυλιγμένος μὲ μιὰ ἀμαρτωλὴ λέπρα τὸν περιέβαλεν. Αὐτὸς ὁ κόσμος τῆς ἰδιωτικῆς ἢ τῆς δημοσίας ἀμαρτωλότητος, ἂν ἐξαιρέση κανεὶς τοὺς ὑποκριτάς, φθονερούς, ἐγωϊστάς, καὶ συμφεροντολόγους Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους, ἠσθάνετο μιὰ πραγματικὴ πίστις καὶ μιὰ πραγματικὴ δίψα ν' ἀκούῃ τὸ λόγο του. Θεωροῦσε τὴν κάθε λαϊκὴ συγκέντρωσι στὸ πέρασμα ἢ στὸ σταμάτημα κάπου τοῦ Χριστοῦ σὰν ἕνα προσκλητήριό Του γιὰ τὴν παράθεσι ἑνὸς πλουσίου πνευματικοῦ τραπεζιοῦ. Ὁρες καὶ ἡμέρες, μπορεῖ νὰ εἰπῇ κανεὶς, ὀλόκληρες, ἄφινεν αὐτὸς ὁ κόσμος καὶ τὰ σπίτια καὶ τοὺς ἀγρούς καὶ τίς ἄλλες ἐργασίες του γιὰ νὰ μετέχη αὐτῆς τῆς πνευματικῆς τραπέζης, πού γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ του ἐνοιῶθε τέτοια νοστιμάδα, τέτοια γλυκύτητα, τέτοια εὐφορία μετὰ τὸ χορτασμό του. Αὐτὸς ὁ κόσμος, βαρυφορτωμένος ἀπὸ ἀγνοία ἢ κακὴν ἐκίμηση λόγων καὶ πράξεων, χωρὶς ὅμως ἀσεβῆ πρόθεσι ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ, εἶχεν ὄρεξι. Ὁ ψυχικὸς του ὄργανισμός, πεινασμένος καὶ διψασμένος, δὲν παρουσίαζε τὴ θανάσιμη ἀδράνεια τοῦ μελλοθάνατου, πού πέθαινε ἀπὸ ἀσιτία καὶ δίψα. Ἐκρατοῦσε τῆς υἱείας τὴ ζωντάνια. Καὶ ἡ υἱεία ἑνὸς ὀργανισμοῦ φαίνεται ἀπὸ τὴν ὄρεξι πού ἔχει νὰ τραφῇ καὶ νὰ ζήσῃ. Αὐτὴ τὴν ὄρεξι εἶχεν ὁ ἀπλοϊκὸς ἐκεῖνος ἀμαρτωλὸς κόσμος πού «ἠγγίξε τὸν Ἰησοῦν ἀκούειν αὐτῶ». Αὐτὴ ἡ ὄρεξις ἦταν μιὰ ἀπόδειξις πὼς δὲν εἶχε καταστραφῆ τελείως τὸ ζωτικὸ κέντρον τῆς συνεχείας. Ὅταν ὁ φυσικὸς ὀργανισμὸς δὲν παρουσιάζῃ τέτοια ὄρεξι, παρὰ τὴν τόσην του ἐξάντλησι, τότε, ὅσονδήποτε κι' ἂν θελήσῃ ἢ ἐπιστήμη νὰ τὸν κρατήσῃ μὲ ὄρρους, δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ τὸν συγκρατήσῃ στὴ ζωὴ πέραν ἐλάχιστου χρονικοῦ ὀριου. Πρέπει νὰ πάρῃ φυσικὴ τσοφὴ μὲν ὄρεξι, νὰ τὴν ἀφομοίωσῃ καὶ νὰ συνεχίσῃ τὴ φυσιολογικὴν του λειτουργίαν. Ὁργανισμὸς χωρὶς αὐτὴν τὴ φυσικὴ ὄρεξι δὲν δικαιολογεῖται. Εἶναι ἄρρωστος καὶ ὀδεύει πρὸς τὸν θάνατον. Αὐτὴν τὴν ὄρεξι ἐζήτησε πάντα ὁ Κύριος νὰ ἔχῃ ὅταν παρέθετε τὰ πνευματικὰ του γεύματα ἢ δεῖπνα: «Μακάριοι, ἔλεγεν, οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται». Πεῖνα καὶ δίψα πρὸς πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ὀλοκλήρωσιν

ἐζητοῦσεν ὁ Χριστός, γιατί τὸ τραπέζι του ἦταν πλούσιο, τέλειο, πλήρες. Καμμιά θρεφτικὴ οὐσία δὲν ἔλειπε ἀπὸ τὰ παρατιθέμενα φαγητά. Σὰν ἄριστος διαιτολόγος, ποὺ ἐγνώριζε τίς ἀνάγκες τοῦ ψυχικοῦ ὀργανισμοῦ τῶν ἀνθρώπων, προσέφερεν ὄχι ἀπλῶς ὅ,τι ἐκλεκτόν, ποὺ ἐπιφανειακὰ ἐντυπωσιάζει ἢ γλυκαίνει, ἀλλ' ὅ,τι ψυχικὰ εὐφραίνει καὶ εὐρωστοποιεῖ μονίμως καὶ ὁμορφαίνει γιὰ τὴν μετοχὴν τῶν ἀνθρώπου στὸ αἰώνιο κάλλος τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Πόσο δὲ τοῦτο εἶναι ἀληθές, βγαίνει καὶ ἀπὸ μιὰ μικρὴ φρασούλα κάποιος ἀπλῆς ψυχῆς, ποὺ ἀκούοντας τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ εἶπεν ἀβίαστα καὶ φωναχτά: «Μακάριος ὃς φάγεται ἄριστον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.»

Αὐτὰ τὰ πνευματικὰ γεύματα ἢ δεῖπνα, ἀναλόγως τῆς ὥρας, ἦσαν, μπορεῖ νὰ εἰπῆ κανεὶς, προγευστικὰ τοῦ ἀτέλειωτου ἐκείνου γεύματος, ποὺ ὁ Θεὸς θὰ παραθέσῃ στοὺς ζωντανοὺς ἀνθρώπους τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀρετῆς. Γιὰ ἄλλους ἦσαν ἀπλησίαστα, γιὰ ἄλλους δυσκολοχώνευτα, γιὰ ἄλλους ὅμως εὐφραντικὰ καὶ σωτήρια. Ὅσοι δὲν ἐπλησίαζαν κἀν, νὰ γευθοῦν ἀπὸ ὅσα ὁ Χριστὸς παρέθετε, δὲν μποροῦσαν νὰ κρύψουν τὴν ἀλήθεια ποὺ τοὺς ξεσεπάαζε καὶ στὰ μάτια τῶν πλέον ἀφελῶν: ὅτι ἦσαν βαρεῖα ψυχικὰ ἄρρωστοι καὶ τὸ στομάχι τους ἦταν συνηθισμένο νὰ τρέφεται μὲ χῶματα, μὲ ἀποσυνθεμένους τροφές, μὲ ζυλοκέρατα. Γιατί, μιὰ ἀπλῆ σύγκρισις τῶν ὄσων παρέβητεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς ὅσα εἶχαν μπροστά τους οἱ ἀρνηταὶ τοῦ θεϊκοῦ συμποσίου, φανέρωνε τὴ διαφορὰ. Ἐκεῖ ὑποκρισία· ἐδῶ ζαστεριά. Ἐκεῖ ψεῦδος· ἐδῶ ἀλήθεια. Ἐκεῖ δολιότης· ἐδῶ εὐλικρίνεια. Ἐκεῖ αἰσχρὰ ἰδιοτέλεια· ἐδῶ ἀνωτερότης καὶ θυσία. Ἐκεῖ ἐγωϊσμός, ὑπερηφάνεια, ἀλαζονία· ἐδῶ ἀπλότης, ταπεινοφροσύνη, προσγειώσεις σὲ μιὰ ὠφέλιμη πραγματικότητα. Ἐκεῖ διακρίσεις, προσωποληψία, λυκοφιλίες· ἐδῶ τιμὴ στὴν ἀξία τοῦ ἀνθρώπου, ὡς πλάσματος τοῦ Θεοῦ, ἀντικειμενικότης, πραγματικὴ καθολικὴ ἀγάπη. Ἐκεῖ μίση καὶ πνεῦμα ἐκδικήσεως· ἐδῶ συγγνώμη, μακροθυμία, καλωσύνη σ' ἀπέραντο βαθμὸν. Ἐκεῖ πολλαπλῆς σαρκικῆς μορφῆς καὶ ἐκδηλώσεως ἀκράτεια· ἐδῶ ἐγκράτεια λόγων, ἀποφυγὴ μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος. Ἐκεῖ ξηρὰ τυπολατρεία, μηχανικὴ, χωρὶς βαθύτερη πίστι καὶ ἱερὰ ψυχικὰ ρίγη· ἐδῶ λογικὴ λατρεία, συναίσθησις, αἰχμαλωσία μυαλοῦ καὶ καρδιάς, ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, πραγματικὴ ἔκστασις. Ἐκεῖ σκοτεινὸν, ζοφερὸ μέλλον· ἐδῶ φωτεινὴ προβολὴ τῆς αἰωνιότητος ὧλων ἐκείνων ποὺ συμμετέχουν τοῦ συμποσίου τῆς πίστεως.

Αὐτὰ τὰ ἐδέσματα γιὰ πολλοὺς, καὶ ἰδία γιὰ τοὺς Γραμματεῖς, Ἀρχιερεῖς, Φαρισαίους καὶ πολλοὺς Νομικοὺς, ἦσαν σὲ περιφρόνησι. Καὶ οἱ λόγοι τῆς περιφρονήσεως, ἂν καὶ ἀβάσιμοι ἐντελῶς, ἔχουν τὸ δικαιολογητικὸ τους. Κάποτε, ἓνα χωριατάκι, συνη-

θισμένο νὰ τρώῃ ξερὸ ψωμάκι, ὦμὰ φασολάκια, στουμπισμένο κρεμμυδάκι στὸ σπίτι του, ὅταν κάποιος πλούσιος κύριος ἠθέλησε νὰ τὸ μορφώσῃ, νὰ τὸ σπουδάσῃ, νὰ τὸ ἀναδείξῃ καὶ νὰ τὸ κάμῃ χρησιμώτατο στοιχείο στὴν κοινωνία, αὐτὸ ἀπ' ἀρκετὸ χρονικὸ διάστημα δὲν ἄπλωνε τὸ χεράκι του νὰ πάρῃ τὴν προσφερόμενη θρεπτικὴ, γιὰ τὸν καχεκτικὸ ὄργανισμό, τροφή. Τὸ κρέας, τὸ βούτυρο, τὰ γλυκὰ, ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος συνδυασμὸς τῶν φαγητῶν, ποὺ μ' ἐνδιαφέρον καὶ πολλὴ στοργὴ ἐχορηγοῦντο, τοῦ ἦσαν ἀηδιαστικά, ἀποκρουστικά. «Ἐμεῖς στὸ σπίτι μας τρώγαμε φασολάκια. Ἐμεῖς στὸ σπίτι μας τρώγαμε ψωμί καὶ κρεμμύδι. Ἐμεῖς στὸ σπίτι μας ἀνακατεῖαμε μπομποτάλευρο καὶ φτιάναμε κουρκούτι. Ἐμεῖς στὸ σπίτι μας τρώγαμε ξυδοτριψάνα...» Πέρασε πάρα πολὺς καιρὸς νὰ συνηθίσῃ σιγὰ - σιγὰ στὸ νέο τρόπο τῆς ζωῆς. Κι' ὅταν πλέον ἐμεγάλωσε κι' ἐγένεν ἐπιστήμων, θυμόταν αὐτὲς τὶς παραξενιές του, ποὺ ἀπὸ πολυχρόνιο συνήθεια εἶχαν δημιουργήσῃ κατάστασι καὶ χαμογελοῦσε κουνῶντας τὸ κεφάλι του, ἐξηγῶντας, σὰν γιατρός, τὸ φαινόμενο. Γιατί, τί ἦσαν αὐτὰ τὰ προσφερόμενα ἀπὸ τὸ Μωσαϊκόν, ἔστω, νόμο, ἢ ἀπὸ τὶς εἰδωλολατρικὰς θρησκείας καὶ τὴν προγονικὴν μας σοφίαν, μπροστὰ στὸν καταπληκτικὸ πλοῦτο τῶν πνευματικῶν γευμάτων τοῦ Ἰησοῦ; Δὲν ἦσαν ἀπλῶς ὦμὰ φασολάκια τοῦ χωριατόπαιδου, δὲν ἦσαν κρεμμύδια, στεγνὲς ἐλίτσες, βρασμένο μπομποτάλευρο ἢ ξυδόσουπες, ἀλλὰ, τολμᾷ νὰ εἰπῇ κανεὶς πῶς ἦσαν ἄγερα ποὺ χόρταιναν τὸ στομάχι καὶ ἀδυνατίζαν ἡμέρα μετὰ τὴν ἡμέρα ἐξαντλητικὰ τὸν ψυχικὸν ὄργανισμό: «Μακάριος ὃς φάγεται ἄριστον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ», εἶπε σ' ἓνα πνευματικὸ τραπέζι, ἡ ἀπλῆ ἐκείνη γοητευμένη ψυχή. Αὐτὴ ἡ προγευστικότης τῶν παρατιθεμένων πνευματικῶν ἐδεσμάτων ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ, ἄνοιγε περισσότερο τὴν ὄρεξι πρὸς ἡδονικώτερας καὶ μονιμοτέρας πνευματικὰς ἀπολαύσεις γιὰ τοὺς μετέχοντας τῶν γευμάτων καὶ τῶν δείπνων ἐκείνων. Εἶπαμε: «Τὰ ρήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ πνεῦμα ἐστὶ καὶ ζωὴ ἐστὶ.» Οὔτε ἐσυνθηίζοντο, οὔτε ἔχοβαν τὴν ὄρεξι τὰ πνευματικὰ αὐτὰ τραπέζια. Ἀρκοῦσεν ἡ προθυμία, ἡ διάθεσις, τὸ κέφι τῶν συνδαιτημόνων. «Ὅλα τὰ ἄλλα ἦσαν ἐκείνου ποὺ παρέθετε τὰ γεύματα καὶ τὰ δεῖπνα. Ἀρκοῦσε νὰ μετᾶσχουν μιὰ φορὰ, καὶ ἔπειτα νὰ μὴ ξεκολλοῦν ἀπὸ τοῦ εἶδους αὐτοῦ τὰ τραπέζια ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔτρεχαν, καὶ ἀπρόσκλητοι ἀκόμη, στὸ δημόσιον ψυχικὸ πανηγύρι. Δὲν ὑπῆρχε προκατάληψις στὸν ἁμαρτωλόν, ἀλλ' ἀπλό, καὶ κατὰ συνείδησιν ἀδιάφορον ἐκεῖνο κοσμάκι. Κι' ὅταν δὲν ὑπάρχη προκατάληψις, τότε μπαίνει στὴ μέση ἡ φωνὴ τῆς οἰκειότητος ποὺ σπρώχνει τὸν ἄνθρωπον πάντοτε στὸ καλόν, ὅχι νὰ τὸ δοκιμάσῃ, ἀλλὰ νὰ τὸ κάμῃ δικόν του. Ἔτσι καὶ ἁμαρτωλοὶ καὶ τελῶναι καὶ κάθε κοινωνικὸν περίτριμμα νηστικόν, ἐξηθλιωμένο, καχεκτικὸ καὶ λουομένο

στὸν κρύο ἰδρῶτα ἀπὸ τὴν ἐξάντλησι, παρεκάθητο στὰ δημόσια ἐκεῖνα γεύματα καὶ δεῖπνα. Καὶ ἔτρωγε ἀκόρεστα καὶ εἶχε τὴν ἀπαίτησι νὰ μὴ σηκωθῇ ποτὲ ἓνα τέτοιο τραπέζι. Αὐτὸ τὸ φαινόμενον δὲν παρατηρήθη ποτὲ σὲ κανένα. Τέτοιαι λαϊκὲς συγκεντρώσεις, τέτοιος συνωστισμὸς, τέτοια λησμονιὰ καὶ τῶν πλέον φυσικῶν ἀναγκῶν προκειμένου νὰ γεύεται συνέχεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ὡς ἀθανάτου τροφῆς, οὔτε παρατηρήθη ποτὲ οὔτε καὶ θὰ παρατηρηθῇ. Καὶ ἂν πολιτικὴ βία ἢ μικροσυμφεροντάκια, ἢ ἀπάτες καὶ ἀπελπισ προσδοκία ἢ διασκεδάζουσα περιέργεια ἐπύκνωσε πλατεῖες καὶ δρόμους, ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος ὄχι ἀπλῶς δὲν ὠφελήθη, ἀλλ' ἔφυγε φανατισμένο, διχασμένο, ὑβριστικώτερο, ἀπελπισμένο μὲ τίς γνωστὲς συνέπειες τῶν ἀνήσεων, τῶν μεταστροφῶν ἐπὶ τὸ χειρότερο καὶ τῶν κοινωνικῶν ἀνωμαλιῶν. Καὶ τοῦτο γιατί καὶ ἐκεῖνοι ποὺ παρέθεταν ἢ καὶ παραθέτουν τέτοια γεύματα ποὺ ἀφοροῦν τὸ στομάχι, τὴν κοινωνικὴ εὐμάρεια, τὴν πολιτιστικὴ πρόοδο καὶ γενικὰ τὴ βελτίωσι τῶν ὄρων τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ὡς ζωντανοῦ διπόδου, ἢ εἶναι ψεῦτες καὶ ἀναξιόπιστοι, ἢ εἶναι οἱ ἐπιτήδεια τῶν καιρῶν, οἱ ὅποιοι τρώγουν τὸ ψαχνὸ τοῦ ἀρνιοῦ καὶ πετοῦν τὰ κόκκαλα στὸ λαό, ποὺ ἐξ ὀμαδικῆς ὑποβολῆς κυριολεκτικὰ ὠρύεται. Καὶ πολλὰκις γι' αὐτὸ, ἢ ἐκτίμησις τοῦ λαοῦ μετεστράφη εἰς μῖσος καὶ συνωμοσίας καὶ δολοφονίας κατ' ἐκείνων ποὺ ὑπέσχοντο ἐπιγείους παραδείσους. Γι' αὐτὸ ἔχουμε καὶ μεταστροφὲς καὶ μεταπηδήσεις ἀπὸ ἰδεολογίας εἰς ἰδεολογίαν. Ἡ ρευστότης αὐτὴ καὶ ἀστάθεια ὀφείλεται στὴν ἀπάτη, στὴν κιβδηλότητα, στὸ ἀναξιόπιστον τῶν λεγομένων πνευματικῶν ἢ πολιτικῶν ταγῶν, ποὺ ἔθεωροῦσαν ἢ θεωροῦν τὸ λαὸ φρέσκια τους τροφὴ γιὰ τὴν ἀτομικὴ τους συντήρησι καὶ κοσμικὴ δόξα.

Ὁ λαὸς εἶχε μάτια, ἔβλεπε, αὐτιά καὶ ἄκουε, καρδιὰ ποὺ ἠσθάνετο καὶ μυαλὸ ποὺ ἔκρινε. Ἐκανε τὴ σύγκρισί του. Γι' αὐτὸ καὶ ἐγκατέλειπε ἢ καὶ ἐγκαταλείπει τοὺς ἀπατεῶνας, τοὺς ψεῦτες, τοὺς συμφεροντολόγους, τοὺς μωροὺς καὶ ὑποκριτὰς. Δὲν ἐννοῶ αὐτὰ τὰ ἀνθρωπάκια ποὺ κολλοῦν ἀπὸ ταπεινὴ ἰδιοτέλεια καὶ πνευματικὴ ἀναπηρία στοὺς δυνατοὺς τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ τοὺς ἰσορροπημένους, τοὺς φιλοσοφημένους· τὰ ἀνήσυχα ἐκεῖνα πνεύματα ποὺ θέλουν νὰ παγκιστρωθοῦν ἀπὸ τὴ γῆϊνη μούχλα, νὰ παλλαγοῦν ἀπὸ τὴν πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ καχεξία καὶ νὰ εὐρωστοποιηθοῦν, ὥστε μὲ σφίζουσα ζωὴ, μὲ ἐνθουσιασμὸ καὶ χαρούμενη διάθεσι νὰ πετοῦν μὲ τὰ φτερά τῆς χριστιανικῆς ἐλπίδας πρὸς τὰ ἄνω. Ἀκριβῶς ὅλοι αὐτοὶ ποὺ πραγματικὰ ἠγάπησαν τὸν Χριστὸν καὶ ἐγλυκάθησαν στὰ παρετιθέμενα γεύματα καὶ δεῖπνά του, δὲν ἀπεμακρύνθησαν ποτὲ ἀπὸ κοντὰ του: «Πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα κύριε; Σὺ ρήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις» ἐκραύγασεν ὁ Πέτρος. Πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα... Χαρακτηριστικὴ ἡ φράσις γιὰ τὴν ἐποχὴ. Γιὰ

κάθε εποχή· για τότε, για σήμερα, για πάντοτε, όπου ο Χριστός δεν ήγεμονεύει τῶν ψυχῶν, όπου δὲν χορταίνει τὰ πεινασμένα ψυχικά στομάχια ὁ Ἄρτος τῆς Ζωῆς...

Καὶ ὅμως ὅταν ἡ ἀπλῆ ἐκείνη ψυχὴ ἐφώνησε: «μακάριος ὁσ φάγεται ἄριστον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ» ὁ Ἰησοῦς ἐξ ἀφορμῆς συνέθεσε τὴν παραβολὴ τοῦ Δείπνου, γιὰ νὰ ἐλέγξῃ τὴν κατηγορία τῶν ἀνθρώπων ποῦ δὲν παρεκάθησαν, παρὰ τὴν τιμητικὴν πρόσκλησι, σ' ἐκεῖνο. Ἐπρόκειτο περὶ συνδυασμοῦ γεύματος—δείπνου μᾶλλον, ὅπως βγαίνει ἀπὸ τὴν προσεκτικὴ μελέτῃ τῆς παραβολῆς, περὶ «ἀριστοδείπνου» ὅπως ἐσυνηθίζετο στὴν ἀρχαιότητα, ἄρα ἀρκετὰ ἐπισήμου καὶ πλουσίου, μὲ διάρκεια. Γιατὶ ἂν ἐπρόκειτο ἀπλῶς περὶ δείπνου, τότε δὲν θὰ εἶχον λόγον αἱ προφάσεις τῶν ἀπασχολήσεων. Οὔτε μποροῦσε τὸ βράδυ νὰ γίνῃ ἐπίσκεψις ἀγορασθέντος ἀγροῦ, οὔτε ἡ δοκιμασία τῶν πέντε ζευγαριῶν στὸ χωράφι. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ νόημα τῶν ἀμαρτωλῶν προφάσεων εἶναι ἀρκετὰ ξάστερο, καταληπτόν, ὅπως καὶ τὸ νόημα τοῦ ἀριστοδείπνου αὐτοῦ. Ὁ Χριστὸς ἐπρόβαλε τὴν ἴδια του προσωπικότητα εἰς ριζιμιδὸ ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης καὶ πνευματικοῦ πλοῦτου στὸν κόσμον. Ὅχι μονάχα στὸν ἐβραϊκὸ καὶ μιᾶς ἐποχῆς λαό, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλον τὸν κόσμον. Ἀπηυθύνθη στὴν πεινασμένη ψυχὴ γενικά. Ἄν ὁ ἴδιος ἤρχετο ἀπὸ τὸν οὐρανὸ σὰν τροφὴ τοῦ κόσμου, ἐπόμενον πὼς καὶ ἡ παραβολὴ αὐτὴ συνεβόλιζε τοῦ πνευματικοῦ συμποσίου τῇ βασιλικότητι καὶ τῇ διάρκειᾳ. Ἄρχισε ἀπ' ἐδῶ, ἀμέσως μὲ τὴ δημοσίᾳ του ζωῆ καὶ δρᾶσι καὶ συνεχίζεται καὶ μετὰ τὸ σταυρικὸ θάνατό του γιὰ τὰς πιστοῦς του, γιὰ ὅσους τὸν ἐπλησίασαν ἀπροκατάληπτα, ἐγεύθησαν τὸν λόγον του καὶ ἀξιώθησαν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Εἶναι ὅμως ὄχι ἀπλῶς δυστύχημα καὶ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἴδιους, ὅσο καὶ γιὰ ἓνα λαό, ὅταν σ' αὐτὸ τὸ προσκλητήριο κωφεύσουν ἢ δείξουν ὑβριστικὴ καὶ ἀσεβῆ ἄρνησιν. Εἶναι συμφορὰ γιὰ τοὺς περιφρονητὰς τοῦ Χριστοῦ, ποῦ προσκαλεῖ στὸ τραπέζι του, γιὰτὶ ἀποκόπτονται τελείως ἀπὸ τὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀφορίζονται γιὰ πάντα. Ἡ τελευταία φράσις τῆς παραβολῆς, δογματικῆ: «Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δείπνου.» Δικαίως· γιὰτὶ δὲν εἶναι λόγος ποῦ θὰ στηρίξῃ ἄρνησιν οὔτε οἱ κοσμικὲς φροντίδες, οὔτε οἱ βιοτικὲς μέριμνες, οὔτε καὶ οἱ ἀδιάβλητοι, ἔστω, αἰσθησιασμοί. Πρῶτον, γιὰτὶ ὁ Χριστὸς προσκαλεῖ καὶ ὁ ἄνθρωπος ποῦ πιστεύει στὴ θεότητά του, ποῦ ἰλιγιᾶ πρὸ τῆς σταυρωμένης Ἀγάπης, πειθαρχεῖ ἀπόλυτα καὶ κραυγάζει: «ἐπὶ τῷ ρήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον». Δὲν μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ παίξῃ μὲ τὴν θεότητα, γιὰτὶ Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται.» Σκέψεις, αἰσθήματα, συνήθειες, κατάστάσεις, σχέδια καὶ προγράμματα στὴ ζωὴ εἶναι μὴ δὲν ὅταν δὲν φέρουν τὴν ἔγκρισιν καὶ τὴ σφράγιδα τοῦ Ἰησοῦ. Δεύτερον·

γιατί τὸ νὰ εἰπῇ στὴν πρόσκλησι τοῦ Χριστοῦ ὁ ἄνθρωπος «ἔχε με παρητημένον» γιατί ἀσχολοῦμε μὲ τις δουλειές μου καὶ εἶμαι ἀποροφημένος ἀπὸ τις ἡδονές τοῦ κόσμου, αὐτὸ σημαίνει αὐτοκτονία ἐν γνώσει. Ὅποιος σωματικὰ αὐτοκτονεῖ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι στὰ καλά του. Βαθεῖα ἀπογοήτευση, ἀπελπισία, νευρασθένεια, τρέλλα. Ἀνθρώπος ψυχοσωματικὰ ἰσοροπημένος καὶ μάλιστα ποὺ πετάει πρὸ ψηλὰ ἀπὸ τὴν πεζότητα καὶ φθαρτότητα αὐτῆς τῆς ζωῆς, στὶς ἀντιζοότητες, ἔστω, μὲ πίστη, ὑπομονὴ καὶ χριστιανικὴν ἐγκαρτέρησι βγαίνει νικητῆς καὶ θαυμάζεται ἀπὸ ἀνθρώπους καὶ ἀγγέλους καὶ στεφανώνεται ἀπὸ τὸ Θεό. Ἄλλ' ἐκεῖνος ποὺ αὐτοκτονεῖ ψυχικὰ δὲν ἔχει δικαιολογητικό. Δὲν ἀγάπησε ποτὲ τὸ Χριστὸ στ' ἀλήθεια. Δὲν τὸν ἀγάπησε γιατί δὲν τὸν ἐπίστεψε. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν τὸν ἐπλησίασε νὰ τὸν ἀκούσῃ. Δὲν ἐκάθησε παρὰ τοὺς πόδας του, ὅπως ἡ Μαρία ποὺ ἐνῶ ἡ ἀδελφὴ τῆς ἐμερίμνα καὶ ἐτύρβαζε περὶ πολλά, ἐκείνη «παρακαθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἢ x o u e τὸν λόγον αὐτοῦ» γιὰ νὰ πάρῃ τὸν δημόσιο ἔπαινο. «Μαρία τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς». Λουκ. ι' 39. Καὶ στὴν κατηγορία τῶν «ἔχε με παρητημένον», ποὺ στρέφεται συνειδητὰ ἢ ἀσυνεῖδητὰ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ποὺ προσκαλεῖ στὸ βασιλικὸ του τραπέζι, ὑπάγεται πληθὸς ἀνθρώπων πάσης τάξεως, ἀγωγῆς καὶ μορφώσεως. Βλέπετε χωρικούς, ἐργατικούς, ἀπλοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ νὰ παρουσιάζουν τέτοια ἐξοργιστικὴ ἀδιαφορία ἐναντι τῆς ἐκκλησίας των, ἐναντι τῶν θρησκευτικῶν των καθηκόντων, ἐναντι τῶν πνευματικῶν των ἀναγκῶν, ὥστε νὰ διερωτᾶται κανεὶς: Εἶναι Χριστιανοί; Γιουρτῆ, καθημερινή, ἢ στὶς δουλειές ἀπ' τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ ἢ στὰ καφενεῖα καὶ στὶς ταβέρνες. Μὲ τὸ στανιὸ σβαρνίζονται κυριολεκτικὰ στὸ τάφο καὶ σκεπάζονται μὲ τὸ χῶμα σὰν λάσπη ποὺ ἦσαν ὅταν ἔζησαν, καὶ τὸ νεκρολίβανο θυμίζει πῶς ἦσαν νεκροὶ γιὰ τὸ Χριστὸ κι' ὅταν περπατοῦσαν σὰν ζωντανὰ στὴ γῆ, χωρὶς σκοπὸ καὶ χωρὶς πνευματικώτερες ἐπιδιώξεις. Μιὰ ζωὴ ἀφωρισμένη, εἶναι ζωὴ χειρότερη καὶ ἀπὸ τὴ ζωὴ ἐνὸς κοπροκανθάρου. Αὐτὴ τὴ ζωὴ, δυστυχῶς τοῦ «ἔχε με, παρητημένον» ἀκολουθοῦν καὶ τόσοι μορφωμένοι ἄνθρωποι καὶ μάλιστα ἀπὸ ἐκείνους ποὺ καὶ τὴν πίστη τους, τὴν ἀρετὴ τους θὰ μποροῦσαν κάλλιστα νὰ τὴν προβάλουν στὸν ἀπλοῦν ἐκεῖνο καὶ ἀμόρφωτο λαὸ σὰν ὀδηγητικὸ φῶς. Ἀλλὰ τὴν πίστη τους καὶ τὴν ἀρετὴ τους σὰν κεφάλαια προσωπικά, ποὺ τοὺς τὰ ἔδωσαν ὁ Θεὸς γιὰ τὸ δικό του λογικὸν ἀμπελῶνα καὶ τὴν προσωπικὴ τους ἀσφάλεια καὶ σωτηρία, τὴν ἀνακάτωσαν μὲ τις λάσπες καὶ τὰ βρωμόνερα μιᾶς βαλτώδους ζωῆς. Κι' αὐτοὶ οὔτε ἔχουν ξεκαθαρίσει μέσα στὴ συνειδησί τους τί πιστεύουν, σὲ ποῖο λειβάδι νὰ βοσκήσουν. Ὅταν καὶ ψοφῆμι ὀσφρανθοῦν τρέχουν ὅπως τὰ σαρκοβόρα ὄρνια, ποὺ τρέφονται μὲ ὄζοντα πτώματα. Αὐτοῦ τοῦ εἶδους

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΗΘΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΑΙΓΙΝΗΣ

“ΓΝΩΡΙΣΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ,,

Ἡ ἠθικὴ ἐλευθερία ἀναπτύσσεται μὲ τὴν ταύτισιν τοῦ θελήματός μας πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος τελειοποιεῖται μέσα στὴν ἠθικὴ του ἐλευθερία, ὅταν συνταυτίζει πάντα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ δικό του θέλημα. Ὅποιος ξεφεύγει ἀπὸ τὸν κανόνα αὐτὸν γίνεται ἠθικὰ ἀνελεύθερος, καὶ ἡ ἐλευθερία ποὺ φανερώνει μοιάζει σὰν ἐπίδειξη τοῦ αὐτεξουσιῶν του καὶ εἶναι φαινομενικὴ ἐλευθερία. Εἶναι ψέμμα, πῶς περιορίζεται ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου,

τὰ πετούμενα ὅπως καὶ μερικὰ θηρία σὰν τὴν ὕαινα, δὲν ἀρέσκονται σὲ καθαρὴ τροφή. Ἀναζητοῦν πτώματα, ἐλκύονται ἀπὸ τὴν ἰδιόζουσαν ὄσμη τῆς πτωμαίνης. Καὶ εἶναι, παρακαλῶ, ἄνθρωποι μὲ λογικὴ, μὲ ἀθάνατη ψυχὴ, μὲ μόρφωσι, ποὺ προϋποτίθεται πῶς τοὺς διευκολύνει στὴν κρίσιν τους. Καὶ ὅμως: «ἔχε με παρητημένον» φωνάζουν, ὑβρίζουν, χλευάζουν. Χρόνια νὰ πατήσουν στὴν Ἐκκλησίαν τους, ἐνῶ ξημεροβραδύαζον στὰ κοσμικὰ κέντρα φθειρόντες καὶ φθειρόμενοι. Χρόνια νὰ μετάσχουν τῆς ἀγίας καὶ πνευματικῆς Τραπέζης «μετὰ καθαρῶν συνειδότης εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον» ἐνῶ γεμίζουν τὰ στομάχια τους μὲ παντὸς εἶδους διερεθιστικὰ ποτά, ἢ θεωροῦν τιμητικὸ νὰ παρακαθήσουν σὲ παρατιθέμενα τραπέζια πρὸς γευστικὴν, πρόσκαιρον, ἀπλάουσιν...

Ἄλλ' ὑπάρχει ἓνα κρυφὸ πλῆθος πιστῶν, μορφωμένων ἢ ὄχι, ποὺ τρέφεται μὲ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ Μυστικὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν κοιλιά, ἢ καρδιά. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν ὕλη, τὸ Πνεῦμα. Ἐπάνω ἀπὸ τὸ σῶμα, ἢ Ψυχὴ. Ἐπάνω ἀπὸ κάθε γήϊνη καὶ πρόσκαιρη ἀπόλαυσι, ἢ γλυκύτης τοῦ συμποσίου τῆς πίστεώς μας. Καὶ ἐὰν πράγματι νοιώθῃ ὁ κάθε πιστὸς τὴν γλυκυτάτην γευστικότητα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ψυχικὴν εὐφροσύνην μετὰ τὴν μετάληψιν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, σὲ τί κύματα εὐτυχίας πρόκειται νὰ κολυμπήσει ἢ ψυχὴ ἐκεῖνη πού, σφιχτοδεμένη στὸ θέλημα τοῦ ἀγίου Θεοῦ, συγκινεῖται πρὸ τῆς μεγάλης αὐτῆς τιμῆς καὶ σύγκορμη τρέμει, ὅταν μάλιστα ὁ Λειτουργὸς τοῦ Ἰψίστου ἀπὸ τῆς ὠραίας πύλης προσκαλῆ: «Μετὰ φόβου Θεοῦ πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε!...»

Ἄρχιμ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΑΛΥΒΑΣ
Ἱεροκέρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος

ὅταν ὑποτάσσεται στὸ νόμο τοῦ Θεοῦ· γιατί ὁ θεῖος νόμος εἶναι ἄπειρος· καὶ ἡ ἀπειρότητα αὐτὴ ὄχι μονάχα δὲν περιορίζει τὴν ἐλευθερία ποὺ πειθαρχεῖ καὶ ὑποτάσσεται σ' αὐτήν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπεκτείνει διαρκῶς καὶ συνεχῶς· καὶ τὴν μεγαλώνει ἀκόμη περισσότερο ὅταν τὴν ἀκολουθῆ.

Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου περιορίζεται τόσο περισσότερο, ὅσο περισσότερο ἐπικρατεῖ καὶ κυριαρχεῖ τὸ ἐγώ του· κι' ὅσο περισσότερο κάνει κακὴ χρῆση τοῦ αὐτεξουσίου του, καὶ δὲν ἐπιβάλλεται στὸ ἑαυτό του, γιὰ νὰ συνταυτισθοῦν οἱ ἐπιθυμίες του μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καὶ δὲν κάνει αὐτὸ ποὺ θέλει ὁ Θεός, παρὰ ἱκανοποιεῖ τὴν ἐγωπάθειά του, καὶ ἀντιστρατεύεται στὸ θεῖο του θέλημα. Κι' ὅσο ξεμακραίνει ἀπὸ τὸ θεῖο νόμο κι' ἀπὸ τ' ἄπειρο θεῖο θέλημα ἢ ἐλευθερία, τόσο καὶ περισσότερο κινεῖται μέσα στὸ στενὸ καὶ τὸν πνιγερὸ κύκλο τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῆς ὕλικῆς κι' αἰσθησιακῆς μας φύσης, καὶ δουλεύει στὰ πάθη καὶ στὸ τέλος χάνει ὅλως διόλου καὶ τὸν χαρακτήρα τῆς ἐλευθερίας. Τὸ πνεῦμα ὑποδουλώνεται στὴν ὕλη.

Κι' ὅτι ἡ ἀληθινὴ ἐλευθερία βρίσκεται στὴν συνταύτιση τῆς θέλησής μας μὲ τὸ θεῖο θέλημα, τὸ φανερώνει ὁ ἴδιος ὁ χαρακτήρας τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἡ ἐνδόμυχη φωνὴ τῆς καρδιάς μας, ποὺ ζητᾷ καὶ λαχταρᾷ τὴν ἐπικράτηση τοῦ θεοῦ θελήματος καὶ τὴν κυριαρχία τοῦ ἀγαθοῦ· καὶ διαμαρτύρεται στὴν ἀθέτηση καὶ τὴν παραβίαση τοῦ θεοῦ νόμου. Ὁ χαρακτήρας τῆς ἠθικῆς ἐλευθερίας εἶναι τέλειος κι' ἀπόλυτος· γιατί εἶναι ἀπαραλάκτος κι' ἐξομοιώνεται πρὸς τὸν χαρακτήρα τοῦ ἠθικοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ τέλειου κι' ἀπόλυτου θεοῦ νόμου. Σύμφωνα μ' αὐτά, ἡ ἀπόλυτη ἐλευθερία ὑπάρχει μόνον σ' ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπο, ποὺ ταυτίζει τὴν θέλησή του πρὸς τὸ θεῖο θέλημα καὶ πρὸς τὸν θεῖο νόμο, ποῦναι χαραγμένος στὴν καρδιά μας. Καὶ μόνο ὁ ἄνθρωπος ποὺ τηρεῖ τὸν θεῖο νόμο εἶναι ἐλεύθερος.

Ὁ προφητὰνακτας Δαυὶδ ἐξομοιώνει τοὺς παραβάτες τοῦ θεοῦ νόμου κι' αὐτοὺς ποὺ δουλεύουσι στὰ πάθη καὶ στὶς σαρκικὰς τοὺς ἐπιθυμίας πρὸς τὰ κτήνη καὶ πρὸς τ' ἄλογα ζῶα καὶ λέει «ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνῆκε· παρασυμβλήθη, τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς». Ὁ θεῖος Χρυσόστομος λέει «Τὸ ὑποπεσεῖν καὶ παραχωρῆσαι τοῖς πάθεσιν ἐσχάτη δουλεία, ὡσπερ ἀμέλει τὸ κρατεῖν τούτων ἐλευθερία μόνη». Τὸ νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ νὰ κυριευθῆ κανεὶς ἀπὸ τὰ πάθη εἶναι ἡ ἐσχάτη δουλεία, ὅπως κι' ἀντίθετα, τὸ νὰ τὰ ὑποτάσῃ κανεὶς εἶναι ἡ μόνη καὶ πραγματικὴ ἐλευθερία. Ὁ δὲ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, κάνοντας τὰ χαρακτηρισμὸ τῆς κακίας λέει «Κακία

γάρ οὐδὲν ἕτερον ἐστὶν εἰ μὴ ἁμαρτία καὶ ἀποτυχία καὶ παρακοή τοῦ δεσποτικοῦ νόμου, ὥστε τὸ αὐτεξούσιον πρῶτον ἀγαθόν, τῇ λογικῇ φύσει πρέπον καὶ τὸν κεχρηῆσθαι τῷ αὐτεξούσιῳ καὶ κατεξουσιάζειν καὶ κρατεῖν τῶν ἀλόγων παθῶν, θυμὸν — λέγω — καὶ ἐπιθυμίαν, ἀρετῇ. Τὸ δὲ παραδιδόναι τὸ αὐτεξούσιον, καὶ ἠττᾶσθαι τοῖς ἀλόγοις πάθεισιν, καὶ ἀλόγως καὶ κτηνωδῶς βιοῦν, τοῦτο κακία τοῦτο ἁμαρτία. Μὴ οὖν ἀσχημονῶμεν τὰ τῶν ἀλόγων πράττοντες ἀλλ' ἀπέχωμεν, λόγῳ ταῖς ὁρμαῖς τῶν παθῶν ὑποτάσσοντες· οὐ γὰρ πρέπει τοῖς τῶν ἀλόγων πάθεισιν λογικῶς κεχρηῆσθαι, καθὼς ὁ Κύριος διετάξατο». Κακία δὲν εἶναι τίποτες ἄλλο, παρά ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ παρακοή τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ. Τὸ αὐτεξούσιό μας εἶναι τὸ πρῶτο ἀγαθόν, κί' αὐτὸ ποὺ ταιριάζει στὴ λογικὴ μας φύση. Καὶ ἀρετῇ εἶναι, τὸ νὰ κάνωμε καλὴ χρῆση τοῦ αὐτεξουσίου μας καὶ τὸ νὰ κυβερνοῦμε τ' ἄλογα πάθη μας, τὸν θυμὸν καὶ τὶς ἐπιθυμίες. Τὸ δὲ νὰ παραδίνωμε τὴν ἐλευθερίαν μας καὶ νὰ μᾶς κυριεύουνε τὰ διάφορα πάθη, καὶ νὰ ζοῦμε ἔτσι σὰν κτήνη, αὐτὸ εἶναι ἡ κακία, κί' αὐτὸ εἶναι ἁμαρτία. Ἄς μὴν ἀσχημονοῦμε λοιπὸν κί' ἐμεῖς σὰν τὰ κτήνη· ἀλλ' ἄς κυριαρχοῦμε τὸν ἑαυτὸν μας κί' ἄς ὑποτάξωμε στὴ λογικὴ τὶς ὁρμές μας καὶ τὰ πάθη μας. Γιατὶ δὲν πρέπει, ἐνῶ μᾶς προίκισεν ὁ Θεὸς μὲ λογικὸν νοῦν, νὰ φερώμαστε σὰν ἄλογα ζῶα, ὅπως ὁ Κύριος μᾶς διέταξε.

Καὶ πὼς αὐτό, εἶναι χρέος μας, μᾶς τὸ συμβουλεῖ κί' ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυρας Ἰουστίνος μὲ τὰ ἐξῆς «Ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον αὐτεξούσιον, ἵνα, ὁ ἑαυτῷ ἐποίησε δι' ἀμελείας καὶ παρακοῆς, τοῦτ' αὐτὸ γοῦν ὁ Θεὸς δωρεῖται διὰ φιλανθρωπίας καὶ ἐλεημοσύνης, ὑπακούοντος αὐτῷ τοῦ ἀνθρώπου. Καθάπερ γὰρ παρακούσας ὁ ἄνθρωπος, θάνατον ἑαυτῷ ἐπεσπάσατο, οὕτως ὑπακούων τῷ βουλήματι τοῦ Θεοῦ, δύναται περιποιήσασθαι τὴν αἰώνιον ζωὴν. Δέδωκε γὰρ ἡμῖν ὁ Θεὸς ἐντολὰς ἀγίας, ἃς πᾶς ὁ ποιῶν δύναται σωθῆναι καὶ ἀναστάσεως τυχεῖν, κληρονομήσῃ τὴν ἀφθαρσίαν». Ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν ἄνθρωπον αὐτεξούσιον, γιὰ νὰ τοῦ χαρίζη μὲ τὴν ἐλεημοσύνην του καὶ μὲ τὴν φιλανθρωπίαν του, ὅταν βέβαια τοῦ εἶναι ὑπάκουος, αὐτὸ ποὺ ἔχασε, μὲ τὴν ἀμέλεια του καὶ μὲ τὴν παρακοήν του. Κί' ὅπως ὁ ἄνθρωπος, μὲ τὴν παρακοήν του, ὑποτάχθηκε στὸ θάνατον, ἔτσι, μὲ τὴν ὑπακοήν του στὸ θεῖο θέλημα, μπορεῖ νὰ κερδίσῃ τὴν αἰώνια ζωήν. Γιατὶ ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωκεν ἅγιες ἐντολές, ποὺ ὅποιος τὶς φυλάγει μπορεῖ νὰ σωθῇ καὶ μὲ τὴν ἀνάστασίν του, νὰ κληρονομήσῃ τὴν αἰωνιότητα.

Σύμφωνα μ' αὐτὰ ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ τηρῇ, μ' ἄκραν εὐλάβειαν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, νὰ κάνῃ τὸ θεῖόν του καὶ παντέλειον θέλημα, καὶ νὰ συνταιριάζῃ τὴν θέλησίν του μὲ τὴν θέλησιν

ΠΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΩΤΕΡΟΝ ΦΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ ΜΑΣ

Στὴν ἐκκλησία μέσα ἔζησε, καθὼς γράφει, ὅλα τὰ προηγούμενά του χρόνια, χωρὶς κατὰ βάθος τῆς ψυχῆς του καμμιά ἐπίδρασι, παρὰ μόνο «ἓνα ἐπιχρύσωμα εὐσεβείας», γιὰτι ἀγνοοῦσε τὸ Εὐαγγέλιον, («ἦτο κεκαλυμμένον εἰς αὐτόν»). Γι' αὐτὸ καὶ δὲ μπόρεσε νὰ ἀντιδράσῃ καὶ νικήσῃ σὲ μεγάλες δοκιμασίες ποῦ τὸν βρῆκαν στὴν κατοχὴ. Μέσ' τῆ φυλακῆ, μὲ τὸ οὐράνιον βιβλίον καὶ μὲ τὴν ἐπίγνωσι πῆρε ἐκεῖνο ποῦ τοῦ ἐχρειάζετο καὶ ἔγινε ἓνας ἔνθερμος καὶ συνειδητὸς χριστιανός. Τὰ γραφόμενά του δείχνουν τὴν ἐπίδοσί του στὴν Ἁγία Γραφή καὶ τὴν πνευματικὴ πρόοδο, ποῦ κάνει δυναμικοὺς καὶ εὐλογημένους ὅσους φωτίζονται μὲ τὸ «πλείτερο αὐτὸ φῶς».

Πρέπει ὅμως νὰ παρατηρήσωμεν καὶ τοῦτο. Τὸ ὅτι ἓνας Ἐκκλησιαστικός, ἐπὶ μακρὸν ἐσημείωσε μίαν πτώσιν, τοῦτο δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐπηρέασῃ πρὸς ὑποτίμησιν ἀξιῶν, αἱ ὁποῖαι τιμοῦν τὴν Ἐκκλησίαν μας μὲ τὴν Εὐαγγελικὴν πολιτείαν των καὶ τὴν βαθεῖαν συναίσθησιν τῆς ὑψηλῆς θέσεως καὶ ὑπευθύνου ἀποστολῆς των. Παρὰ ταῦτα τὸ δρᾶμα τοῦ γράφοντος, ὅστις ἐνίκηθη ἀπὸ τὸν πειρασμὸν σὲ μιὰ σκληρῆ δοκιμασία, δύναται νὰ θεωρηθῆ καὶ ὡς μία ἀκόμα ἀπόδειξις ὅτι δὲν ἀρκεῖ ἡ ὀσηδῆποτε ἄλλη ἐξωγραφικὴ μὀρφωση καὶ ὅτι πρὸς τὴν ἔστω καὶ στοιχειώδη μὀρφωσι ποῦ ἀποτελεῖ τὸ προσὸν τῶν περισσοτέρων μας κληρικῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἀνωτέραν τοιαύτην ἐγκύκλιον, ἀπαιτεῖται τὸ πνευματικὸν ἐφόδιον τοῦ «ἄρτου τῆς ζωῆς», (Ματθ. δ' 4) καὶ τὸ κατὰ τὸν θ. Παῦλον «ὁ Λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικεῖται ἐν ὑμῖν πλουσίως» (Κολ. γ' 16), ὁ ὁποῖος «ἰσχυροποιεῖ» διὰ τὴν νίκην τοῦ πονηροῦ» (Α. Ἰω. β' 14 - 15). Καὶ ἄλλοτε περὶ αὐτοῦ ἡσχολήθη, ὅταν ἔλαβον ἀφορμὴν ἀπὸ τὸ πρόγραμμα διδασκομένης ὕλης εἰς τὸ Ἀνώτατον Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον τῆς Ριζαρείου Σχολῆς (εἰς ἣν ἐδίδασκον τότε), ὅπου μὲ ψυχία ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἐτρέφοντο οἱ σπουδασταί, ἐνῶ ἐπεβάλλετο ἡ προσφορὰ «ἄρτου» ὀλοκλήρου, διὰ νὰ ἀρθρογραφῆσῃ εἰς τὴν («Ἐνορίαν») καὶ διὰ νὰ ἐπανέλθῃ τώρα τονίζων τὴν ἀνάγκην τοῦ «πλειοτέρου φωτός» πρὸ παντός ἀπὸ τὸν κλῆρόν μας, ἐν γένει, ποῦ θὰ ποδηγετήσῃ ἔτσι προσθῶντας καὶ τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα εἰς τὸν Ἁγιογραφικὸν ὑπερσπιτισμὸν.

τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ μένῃ ἔτσι, ἠθικὰ ἐλεύθερος καὶ πραγματοποιίωντας τὸν προορισμὸ του ἐπάνω στῆ γῆ, νὰ γίνῃ ἔτσι κληρονόμος τῆς θείας του κ' ἐπουράνιας βασιλείας. Ἀμήν.

(Συνεχίζεται)

Ἀπόδοσις ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Ἔτσι θὰ δημιουργήσωμεν φωτισμένους καὶ ζηλωτὰς ἐργάτας τῆς πατρώας ἡμῶν θρησκείας καὶ ἐκκλησίας καὶ θὰ ἀναδειχθοῦν ἀναγεγεννημένα καὶ ζῶντα μέλη πολλὰ μέσα εἰς τὴν στρατευομένην ἐκκλησίαν.

Ὁ γράφων τὰ κατωτέρω κρατούμενος πολὺ εὐλογήθηκε ἀπὸ τὸ Θεό. Μέλος τοῦ χριστιανικοῦ ὄμιλου ἀξιώθηκε, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ὄχι μόνον νὰ ἀφυπνισθῆ ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποκτήσῃ πλούσιον πνευματικὸν καταρτισμόν. Μιλᾷει, μὲ ὅσα γράφει, καὶ ἔχει γράψῃ πολλά, αὐθόρμητα γιὰ τὴν ἐσωτερικὴν του δημιουργίαν, τὴ ψυχικὴν του ἀναγέννησιν, πού τοῦ ἐπεφύλασσε, ὡς λέγει, ἡ θεία Πρόνοια. Ἔχει φῶς μέσα του καὶ μὲ ἄλλα τώρα κριτήρια βλέπει τὸν ἑαυτό του, γιὰτὶ ἀνέβη, καθὼς γράφει, πολλὰ σκαλιά, ἀπὸ τὴ πτώσιν εἰς τὴν ἀνέγερσιν, γιὰ νὰ πειραματισθῆ τὴ σωτηρίαν μὲ τὴ συνειδητὴ καρποφορίαν τῆς. Καὶ ὅλα αὐτὰ γιὰτὶ μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του, πού ἀνοίξεν νὰ ἰδῆ («τὸ πλείοτερον φῶς») καὶ μὲ τὴ καρδίαν του πού πίστευσε, πέρασε ἀπὸ τὸ κῆπο τῆς Ἐδέμ, εἰς τὴ πορεία του συνήνησε τὸ Χριστὸ εἰς τὸ Γολγοθᾶ γιὰ τὸ ξέπλυμα τῶν ἁμαρτιῶν του, καὶ τέλος γιὰ νὰ μῆ εἰς τὸ Ὑπερῶο, ὅπου, ὅπως γράφει, πειραματίσθηκε τὸ «κλύμα μέσα εἰς πνευματικούς ὠκεανούς», ἐνοῶντας τὴν ἀτομικὴν του Πεντηκοστήν, καὶ ζῆ τώρα τὴ πρόσκαιρην ζωὴν μὲ τὴ προσδοκίαν τῆς αἰωνιότητος, («τὰ οὐράνια παλάτια»). Καὶ ὅλα αὐτὰ χωρὶς καμμίαν «γῆϊνὴν δύναμιν», γιὰτὶ αὐτὴ ἦτο ὅλο ἀντίδρασις καὶ ἄρνησις εἰς τὴν ζωὴν του, ἀλλὰ μόνον μὲ «Ἀποκάλυψιν». Εἶναι αὐτὴ πού χρειάζομεθα ὅλοι μας, ἀποκάλυψιν φωτὸς ἀπὸ τὴ θεϊκὴ πηγὴν, πού δίνει φῶς καὶ δύναμιν εἰς τὸν ἀδύναμον, ἕνεκα τῆς πτώσεως ἀνθρώπου, γιὰ τὴ πραγμάτωσιν καὶ ὀλοκλήρωσιν τοῦ ἐπίγειου προορισμοῦ μας, πού εἶναι καὶ οὐράνιος καὶ αἰώνιος.

Μιὰ βαθύτερη μελέτη τῆς μαρτυρίας τοῦ κρατουμένου αὐτοῦ, πού τὴν ἔχει πλουτίσει μὲ ἀγιογραφικὰς παραπομπὰς, θὰ ὠφελήσῃ ἀνεκτίμητα τὸν ἀγαπητὸν ἀναγνώστη. Δὲν εἶναι μόνον ὅτι θὰ τὸν παρακινήσῃ νὰ μελετήσῃ τὴ Γραφὴν, ἀν ἀκόμα δὲν τῶκαμε αὐτὸ — καὶ εἶναι αὐτὸ μεγάλη ἁμαρτία —. Δὲν εἶναι μόνον ὅτι θὰ τοῦ ἀνοίξῃ τὴν ὄρεξιν εἰς ἓνα καλὸ καὶ πλούσιον πνευματικὸν ἔδρασμα, πού μᾶς χρειάζεται καθε μέρα, ἀλλὰ θὰ τοῦ διεγείρῃ τὸ ἐνδιαφέρον — πού θὰ τὸν ξεκουράσῃ μὲ τὴ πολυτάραχην ζωὴν — γιὰ σκέψεις πνευματικὰς, θεϊκὰς, καὶ θὰ τοῦ δημιουργήσῃ συναισθήματα θαυμασμοῦ καὶ χαρᾶς γιὰ τὰ φωτισμένα λόγια, ἀλλὰ καὶ λύπης, εἰάν, συγκρίνοντάς τὸν ἑαυτόν του, διαπιστώσῃ μίαν κατάστασιν ὄχι ἱκανοποιητικὴν, μὲ τὴν ἀγνοίαν τῶν στοιχειωδεστέρων ἀληθειῶν τῆς πολυσελίδου Θεοπνεύστου Ἀγίας Γραφῆς καὶ τὴν ἔλλειψιν ἴσως ἐπαρκοῦς ἀκτινοβολίας εἰς τὸ περιβάλλον μας, πρὸς παραδειγματισμόν καὶ οἰκοδομὴν καὶ σωτηρίαν καὶ ἄλλων ψυχῶν, ὅπως θέλει ὁ Χριστὸς τοὺς ἰδικούς του.

Δὲν εἶναι δὲ τοῦτο ὑπερβολή, ἀφοῦ τὸ καλοῦν οἱ περιστάσεις σήμερα, ἡ ἀνάγκη τῆς «ἀντιστάσεως», ἡ ὁποία ἀπ' ὅλους τοὺς χριστιανούς, πού δὲν τοὺς παρέσυρε τὸ ρεῦμα τοῦ ὕλισμοῦ, τῆς ὑποκρίσεως καὶ ἀδιαφορίας, πρέπει (νὰ ἐκδηλωθῆ κατὰ τῶν κατωφερικῶν ἐκείνων ρευμάτων, τὰ ὁποῖα παραλύοντα τῆς ψυχῆς τὴν δύναμιν, δίδουν κατόπιν δύναμιν καὶ εὐκαιρίαν εἰς τοὺς κατακτητὰς. Κατὰ τῶν ἐκάστοτε κατηφορικῶν ἀντιπνευματικῶν ρευμάτων. Καὶ ὑπάρχουν ρεύματα τὰ ὁποῖα εἶναι ἰσχυρότερα καὶ τυραννικώτερα ἀπὸ οἰονδήποτε τύραννον. Καὶ ἡ ἀντίστασις κατὰ τῶν ρευμάτων αὐτῶν εἶναι ἡ λαμπροτέρα ἀπόδειξις ὅτι «καὶ ἰδοὺ ζῶμεν»!. (Συζήτησις τ. 54/1964). Ἐὰν εἰς τοὺς ἄλλους τοὺς ἀρνητὰς τῆς πίστεως καὶ ἐχθροὺς τοῦ ἀληθινοῦ πολιτισμοῦ παρατηρεῖται ἀγωνιστικὴ ἀντίστασις καὶ ἀντίδρασις, τί πρέπει νὰ διακρίνη ἡμᾶς τοὺς χριστιανούς τῆς συγχρόνου κοινωνίας, διὰ τὴν ὁποίαν γράφει τις «Νομίζεις ὅτι ἡ σύγχρονος κοινωνία θέτει πᾶν ἀφορῶν εἰς τὰ μεγάλα, τὰ πρωταρχικὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου πέραν πίστεως καὶ ἀπιστίας (ἂν ἐπιτρέπεται κάπως νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὸν Νίτσε). Οὔτε διὰ τὸ κατὰ πόσον πιστεύομεν ἐνοχλούμεθα, οὔτε τοῦ κόπου ἄξιον θεωροῦμεν νὰ ἐκδηλώσωμεν διαφανίαν πρὸς τὴν πίστιν. Παραδεχόμεθα τὸ πᾶν, «πιστεύομεν» κατὰ συνθήκην εἰς τὸ πᾶν, ἀλλὰ δὲν δεσμευόμεθα ἀπὸ τὴν συνέπειαν διὰ τίποτε» (Συζήτησις τ. 54/1964). Καὶ ὅμως ὁ Χριστὸς μᾶς θέλει ὄχι χλιαρούς, οὔτε ψυχρούς, ἀλλὰ «θερμούς», καὶ τοὺς χλιαρούς «θὰ τοὺς ἐμέσῃ» ('Αποκ. γ' 16). Μᾶς θέλει «ἀγωνιστὰς νὰ εἰσέλθωμεν διὰ τῆς στενῆς πύλης» (Λουκ. ιγ' 24), μὲ «ἀντίστασιν μέχρις αἵματος» ('Εβρ. ιβ' 4).

Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι μὲ τὰ ὅσα ἐδῶ δημοσιεῦνται, μὲ τὴν χάρι τοῦ Κυρίου, μὲ τὴν προβολὴ φωτισθέντων χριστιανῶν, γράφεται μία σελὶς τῆς ἱστορίας προσώπων ὑποδειγματικῶν, ὄχι μόνου διὰ τὸν Ἅγιογραφικὸν ὑπερσιτισμὸν των, ἀλλὰ καὶ μὲ ἐκδηλώσεις ἀγωνιστικῆς δυνάμεως καὶ ἀντιστάσεως κατὰ τοῦ κακοῦ, καὶ τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ συγκαταλεχθοῦν εἰς τὴν ὑγιαίνουσαν καὶ ἀκρिनόβλον χριστιανικὴν κοινωνίαν, τὴν ζῶσαν Στρατευομένην Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν.

Ἄρχιμ. ΠΡΟΚ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΑΠΟ ΤΑ ΣΙΔΕΡΑ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ

Πολλὰ μὰ πάρα πολλὰ ἔχουν γραφῆ καὶ θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ γράφονται ἕως τῆς συντελείας τῶν αἰώνων, διὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὸ ἔργον του, ὥστε ὁ γράφων νὰ πιστεύῃ ὅτι αἱ πτωχαὶ αὐταὶ γραμμαὶ δὲν εἶναι ἀπαραίτηται. Ἐπειδὴ ὅμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου

όμιλεῖ ἢ πρᾶξις, ὁ πειραματισμός, χαράσσει τὰς γραμμὰς ταύτας, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ εἰσακουσθῇ ἡ φωνὴ ἐνὸς καταδίκου, ποῦ ἢ ἐν Χριστῷ ζωὴ τοῦ τὸν καθιστᾷ, εἰρηνικόν, εὐτυχῆ, ἐλεύθερον (Β' Κορ. γ' 17). Σᾶς γράφω μέσα ἀπὸ τὸ κελλί τῆς φυλακῆς, διὰ νὰ σὰς γνωρίσω ὅτι ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ ἐξαφανίζει καὶ τὰς πιὸ σκληροτέρας δοκιμασίας (Γεν. λθ' 21-23).

"Ἄς κοπιᾶσουν ὅλοι οἱ σοφοὶ τοῦ κόσμου μὲ ὅλα τὰ φιλοσοφικά των συστήματα, εἰς τὰς φυλακάς· θὰ δυνηθοῦν νὰ καταστήσουν εὐτυχῆ κατὰ πάντα ἕναν φυλακισμένον; Πιστεύω ὄχι! "Ὅσα καὶ ἂν προσφέρουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου, ἐκ τοῦ κόσμου, δὲν θὰ δυνηθοῦν ποτὲ νὰ ἀναπαύσουν τὴν τρικυμιώδη καὶ βεβαρυμένην συνείδησίν του.

Ἡμεῖς ποῦ ἐπειραματίσθημεν τὴν δύναμιν τοῦ Εὐαγγελίου, δικαίως διακηρύττομεν, ὅτι τὸ μοναδικὸν φάρμακον διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν θεραπείαν τοῦ ἀνθρώπου, εἰς ὅποιανδήποτε κατάστασιν καὶ ἂν εὐρίσκεται, εἶναι ὁ Χριστὸς τῆς Βίβλου. (Ἰωάν. η' 32. Β' Τιμ. γ' 15). Εἴμεθα εἰς τὴν φυλακὴν. Οἱ ἐλεύθεροι πιστεύετε ὅτι εἴμεθα οἱ δυστυχέστεροι τῶν ἀνθρώπων· δι' ἡμᾶς εἶναι τὸ ἀντίθετον καὶ τοῦτο διότι ἡ ἐλευθερία τῆς ψυχῆς, εἶναι κατὰ πολὺ ὑπερτέρα τῆς ἐλευθερίας τοῦ σώματος. Ὁ ἄνθρωπος τῆς ὕλης δεδουλωμένος εἰς τὰ τοῦ κόσμου, πιστεύει ὅτι μὲ τὰς ὕλικὰς κατακτηθῆσει θὰ εἶναι εὐτυχής, εἰς μάτην ὅμως, διότι φθάνοντας εἰς τὴν περιπόθητον κορυφὴν τοῦ ὄρους, εὐθὺς ἀμέσως παρουσιάζεται ἄλλη καὶ ἄλλη κ.ο.κ. Δικαίως ἕνας σοφὸς παρομοιάζει τὴν ζωὴν τοῦ κοσμικοῦ ἀνθρώπου μὲ ἀλμυρὰν λίμνην, τὴν ὁποίαν ἀδύνατον νὰ μεταβάλουν σταγόνες ποσίου ὕδατος. Ἡ Ἁγία Γραφή λέγει: «Οἱ ἀσεβεῖς εἶναι ὡς ἡ τεταραγμένη θάλασσα, ὅταν δὲν δύναται νὰ ἡσυχάσῃ καὶ τὰ κύματα αὐτῆς ἐκρίπτουσι καταπάτημα καὶ πηλόν. Εἰρήνην δὲν εἶναι εἰς τοὺς ἀσεβεῖς, λέγει ὁ Θεὸς μου». (Ἠσ. νζ' 20 - 21). Ἡ ἐκ τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους ἀπαλλαγὴ τοῦ ἀνθρώπου, πραγματοποιεῖται ὅταν οὗτος γνωρίσῃ τὸν Χριστόν, πιστεύσῃ εἰς τὸ ἔργον του καὶ ἀκολουθήσῃ τὰ ἔργα του. (Α' Πέτρ. β' 21).

Δυνατὸν ὁ ἀναγνώστης νὰ μὲ εἰρωνευθῇ, καὶ τοῦτο διότι ἴσως νὰ νομίζῃ ὅτι γνωρίζει τὸν Χριστόν, ἐπειδὴ ἐγεννήθη ἐκ Χριστιανῶν γονέων, ἐβαπτίσθη, ἐκκλησιάζεται τακτικά, ἀκούει διὰ τὸν Χριστόν, καὶ ἀσπάζεται καθημερινῶς τὰς εἰκόνας του. Ταῦτα δὲν εἶναι ἀμετὰ διὰ νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ γνωρισθῇ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν Χριστόν καὶ νὰ ζῆ ἐν αὐτῷ. Ὁ γράφων, ἐχρημάτισε καὶ βοηθὸς ἱερέως καὶ κατόπιν ψάλτης· τὰ τριαντατρία του σχεδὸν χρόνια τὰ εἶχε ζήσει εἰς τὸν Ναόν. Ἐπιχρῶσωμα εὐσεβείας μου ἐκάλυπτε τὸν ἀμετάβλητον ἐσωτερικόν μου χαρακτῆρα. Ὁ παγκόσμιος τελευταῖος πόλεμος μὲ ἀνέτρεψε ἀμέσως, τὸ ἐπιχρῶσωμα διελύθη

καὶ εὐρέθη ἐξ ὀλοκλήρου δοσμένος εἰς τὸν κόσμον, δοκιμάζοντας τὴν πικρίαν τῆς ἁμαρτίας ὑπὸ τὰς ἀπαισιωτέρας τῆς μορφᾶς. Ὅθεν περιτράνωσ ἀπεδείχθη ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Εὐαγγελίου, οὐδεμίαν ἐπίδρασιν εἶχεν ἐπ' ἐμοῦ, διότι τὸ ἡγνούουν, ἦτο εἰς ἐμὲ κεκαλυμμένον. Τὸ θεμέλιον τοῦ οἰκοδομήματος τῆς ζωῆς μου εἶχε ριφθῆ ἐπὶ τῆς ἄμμου, καὶ ὅταν ἐνέσκηψε ἡ παγκοσμία θύελλα κατεκρημνίσθη ἀποτόμως προξενήσαν καὶ εἰς ἄλλας οἰκοδομὰς ποικίλας ζημίας (Ματθ. ζ' 26 - 27).

Πέντε σχεδὸν ὀλόκληρα χρόνια ἔχουν κυλίσει μέσα στὰ δεσμά. Κατὰ τὸ διαρροῦσαν χρονικὸν διάστημα τοῦτο, ἐπραγματοποιήθη τὸ μέγα θαῦμα τῆς σωτηρίας μου. Εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς φυλακῆς μου, ἡ Θεία Πρόνοια ἔφερε εἰς τὰς χεῖράς μου τὸ Οὐράνιον Βιβλίον, μὲ τὸν κατάλληλον φωτισμένον ἄνθρωπον, διὰ νὰ μὲ ὀδηγῇ.

Ὁ ἄνθρωπος κατ' εἰκόνα Θεοῦ, ἐν τῷ παραδείσῳ, (Γεν. α'. 27 β'. 8). Πτώσις καὶ ἀπώλεια αὐτοῦ, (Γεν. β' 16 - 17 Κεφ. γ'. Ρωμ. ε' 12). Ἀνέγερσις καὶ σωτηρία του, (Ἡσ. νγ'. 4 - 6. Ρωμ. δ', 25, Α' Κορ. ιε'. 3, Α' Πέτρ. γ'. 18, β'. 24. Ἐφ. β' 1 - 9, Κολ. α' 21 - 22, Ρωμ. ι'. 6 - 7, Ἰωάν. α', 29). Καὶ ἡ καρποφορία τῆς σωτηρίας του (Ἐφ. β'. 10, Φιλίπ. α' 11, Γαλ ε'. 22, Ἐφ. ε' 9, Τιτ. β' 11-14, Α' Πέτρ. β' 9, Ἰακ. β' 18, Β' Κορ. ε'. 10, Λουκ. ιβ', 33 - 34. Ἰακ. α' 27, Ματθ. ε'. 16) μοὶ ἔγιναν γνωστά. Μπροστὰ εἰς τοὺς πνευματικοὺς ὀφθαλμοὺς μου διεγράφη ὁ Ἐσταυρωμένος Ἰησοῦς Χριστός (Γαλ. γ'. 1). Ἐπίστευσα ἀπολύτως ὅτι εἶμαι εἷς ἐκ τῶν ἁμαρτωλοτέρων ἀνθρώπων ποὺ ἤλθε νὰ σώσῃ ὁ Χριστός (Α' Τιμ. α' 15).

Ἐπίσης ἐπίστευσα ἀκραδάντως, ὅτι ἡ Σταυρικὴ θυσία τοῦ Χριστοῦ ἐστάθη ἱκανὴ νὰ ξεπλύνῃ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου (Ἐβρ. ι' 12, 14, 17 - 18). Ὁ Παλαιὸς ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας συνεσταυρώθη μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ὥστε δὲν ζῶ τώρα πλέον ἐγὼ ἀλλὰ ὁ Χριστός ζῆ ἐν ἐμοὶ (Γαλ. β' 20). Τὸ ἄγριον δένδρον ἐμβολιάσθη, ἡ Χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος μετέβαλε ἄρδην τὸν ἔσω ἄνθρωπον, (Β' Κορ. ε' 17, Ρωμ. η' 10) ἐλευθερώνοντάς με ἀπὸ πάσας τὰς δυνάμεις τοῦ πολυχρονίου κακοῦ. (Ματθ. ια' 28 - 30, Ρωμ. ε' 20).

Πηγὴ ἀναβλύζοντος ὕδατος ζωῆς ξεχύνεται μέσα στὴν ψυχὴ μου, καὶ μοῦ γλυκαίνει κατὰ πάντα τὴν ζωὴν (Ἰωάν. δ' 14, ζ' 38 - 29).

Κολυμβῶ μέσα σὲ Πνευματικοὺς ὠκεανούς πλούτου ἀνεξαντλήτου καὶ ἐνδόξου (Α' Πέτρ. α' 8). Αἱ ἄλυσσιδες ποῦ μὲ κρατοῦσαν σφιχτοδεμένον μὲ τὰ τοῦ κόσμου, ἐθραύσθησαν καὶ ἐλευθερώθη τερλεῖτος ἀπὸ τῆν δουλείαν τῆς ὕλης ποῦ μὲ κυβερνοῦσε κατὰ τὸ παρελθὸν τῆς ζωῆς μου (Ρωμ. ε' 17-18, 22).

Ὡς κρατούμενος ποῦ εἶμαι, δὲν δύναμαι νὰ πράξω ἔργα ὡς

Τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου

ΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΕΥΤΡΟΠΙΟΝ

Σὲ κάθε βέβαια περίστασι, σήμερα ὁμως ξεχωριστά, ταιριάζει νὰ εἰπούμε· «Ματαιότης ματαιοτήτων· τὰ πάντα ματαιότης».

Ποῦ εἶναι λοιπὸν τῶρα τὰ μεγαλεῖα τοῦ ὑπατικοῦ ἀξιώματος; Ποῦ εἶναι οἱ χαρούμενες φωτοχυσίαι; Ποῦ εἶναι τὰ χειροκροτήματα, οἱ τιμητικὲς συνοδεῖαι, τὰ φαγοπότια καὶ τὰ πανηγύρια; Τί ἀπόγιναν τὰ στεφάνια καὶ τὰ παραπετάσματα; Ποῦ εἶναι τὸ ἀλαλητὸ τῆς πολιτείας, καὶ οἱ ζητωκραυγὲς στὰ ἵπποδρόμια, καὶ οἱ κολακεῖαι τῶν θεατῶν; Πέρασαν καὶ πᾶνε ὅλα αὐτά. Ἀγέρας ἐφύσηξε, κι' ἔρριξε, μὲ μιᾶς, καταγῆς ὅλα τὰ φύλλα, καὶ μᾶς ἐφάνέρωσε τὸ δένδρο ὀλόγυμνο καὶ νὰ τρεμοσαλεύη ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ ρίζα του. Γιατὶ τόσο δυνατὸ ἦτανε τ' ἀνεμοδεῖρι, ποῦ κινδυνεύει νὰ ξερριζωθῆ σύγκρομο καὶ νὰ κατασυντριβοῦνε τὰ κλαδιά του; Ποῦ εἶναι λοιπὸν τῶρα οἱ ψεύτικοι φίλοι; Ποῦ εἶναι τὰ συμπόσια καὶ τὰ δεῖπνα; Ποῦ εἶναι τὸ μελισσοβουητὸ τῶν παράσιτων καὶ τὰ ὀλοήμερα γλέντια μ' ἀνόθευτα κρασιά; Τί ἀπόγιναν οἱ τέχναι τῶν μαγείρων καὶ οἱ πρόθυμοι τῆς ἐξουσίας ὑπηρέται, ποῦ ἦτανε τόσο γλυκομίλητοι καὶ τόσο πρόθυμοι νὰ κάνουν τὰ πάντα, γιὰ νὰ εὐχαριστήσουνε τὸν καθένα; Νύχτα ἦτανε ὅλα ἐκεῖνα, κι' ὄνειρο, καὶ διαλυθῆκανε μόλις ἐγλυκορόδισεν ἡ αὐγὴ. Λουλούδια ἦτανε ἀνοιξιά-

οἱ ἐλευθεροί, μὲ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου, αὐτὸ ποῦ δύναμαι πράττω. Προσεύχομαι τακτικὰ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας καὶ δόξης τοῦ Ἔθνους μας, τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ πιδ θερμότερα δι' ἐκείνους ποῦ ὑπῆρξαν ἢ ἔγιναν ἢ ἀφορμὴ νὰ ἔλθω εἰς τὴν φυλακὴν (Ματθ. ε' 44). Εἰς τοὺς συγκρατουμένους μου δὲν παύω νὰ διακηρύττω τὴν ἀληθινὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας, ποῦ θὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸ βᾶρος τῆς ἀμαρτίας καὶ θὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὰ αἰῶνια οὐράνια παλάτια τῆς δόξης, εὐτυχίας καὶ χαρᾶς. (Ἰωάν. ιδ' 6, Πραξ. δ' 12, Α' Κορ. β' 9, Ἰουδ. 24).

Οὐδεμία γῆινῃ δύναμις δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ τοιαῦτα θαύματα, ἀγαπητοὶ μου φίλοι, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ (Ἰωάν. γ' 16).

Ἡ Θεία ἀποκάλυψις, ποῦ χορηγεῖ σωτηρίαν, εἰρήνην, εὐτυχίαν, πλοῦτον καὶ ἀγάπην, εὐρίσκεται εἰς τὸ Θεῖον Βιβλίον, ποῦ ἡμεῖς τὸ ὀνομάζομε Ἀγία Γραφή. Ποιὸς θὰ εἶναι ἐκεῖνος ποῦ δὲν θὰ μελετήσῃ τὸ θεῖον αὐτὸ Βιβλίον;

Ὁ ἔχων ὄτα ἀκούειν ἀκουέτω (Λουκ. ιδ' 35).

τικά, καὶ καταμαραθῆκανε μόλις, ἐδιάβηκεν ἡ ἄνοιξη. Σκιά ἦτανε καὶ προσπέρασε. Καπνὸς ἦτανε καὶ διαλύθηκε. Φυσαλίδες ἦτανε κι' ἐσπάσανε. Πλεμμάτι ἀραχνιᾶς κι' ἀνεμοσκορπίσθηκε.

Γι' αὐτὸ καὶ ψαλμωδοῦμε καὶ ξαναλέμε τὴν πνευματικὴν αὐτὴ φράση· «Ματαιότης ματαιότητων, τὰ πάντα ματαιότης». Γιατὶ τὸ ρητὸ αὐτὸ πρέπει νὰναι γραμμένο παντοῦ· καὶ στοὺς τοίχους, καὶ στὰ φορέματά μας, καὶ στὴν ἀγορά, καὶ στὰ σπίτια, καὶ στοὺς δρόμους, καὶ στὰ θυρόφυλλα, καὶ στοὺς ἐμπακέβγες, καὶ πρὸ παντός στὴ συνείδηση τοῦ καθενός· καὶ νὰ τὸ μελετᾶμε πάντα μας καὶ διαρκῶς. Ἐπειδὴ ἡ ψευτιά καὶ τὰ προσωπεῖα καὶ ἡ ξεγελάστρα φαινομενικότητα τῶν πραγμάτων λογαριάζονται ἀπὸ τὸν περισσότερο κόσμον σὰν ἀλήθεια. Καὶ θάπρεπε τὸ ρητὸ αὐτὸ νὰ τὸ λέμε, καθημερινῶς, ὁ καθένας μας στὸν ἄλλο· καὶ ν' ἀκοῦμε νὰ μᾶς ξαναλέῃ ὅποιοσδήποτε καὶ στὰ δεῖπνα καὶ στὰ γεύματα καὶ σὲ κάθε μας σύναξη, ὅτι «Ματαιότης ματαιότητων, τὰ πάντα ματαιότης».

Δὲν σοῦλεγα πάντα μου, πῶς ὁ πλοῦτος δὲν εἶναι σταθερὸς καὶ μόνιμος, παρὰ ἄστατος καὶ δραπέτης, καὶ σὺ δὲν ἤθελες νὰ τὸ παραδεχθῆς; Νὰ τώρα, ποῦ σοῦ τὸ φανέρωσαν τὰ πράγματα, πῶς δὲν εἶναι μονάχα δραπέτης, ἀλλὰ κι' ἀχάριστος, κι' ἀντροφόνος· γιατί αὐτὸς σ' ἔχει κάμει νὰ φοβᾶσαι καὶ νὰ τρέμεις τὴ στιγμὴν αὐτὴν. Δὲν σοῦλεγα, ὅταν ἐθύμωνες διαρκῶς μαζί μου ποῦ σοῦλεγα τὴν ἀλήθεια, πῶς ἐγὼ σ' ἀγαπῶ περισσότερο ἀπὸ αὐτοὺς ποῦ σ' ἐκολάκευαν; Πῶς ἐγώ, ποῦ σὲ ἤλεγχα, γνοιάζομαι περισσότερο γιὰ σένα, ἀπὸ ἐκείνους ποῦ σοῦ ἐχαρίζονταν γιὰ νὰ σοῦ εἶναι εὐχάριστοι; Καὶ στὰ λόγια μου αὐτὰ δὲν σοῦ πρόσθετα ἀκόμη, πῶς εἶναι ἀξιοπιστότερα τὰ τραύματα τῶν φίλων ἀπὸ τὰ φιλιὰ τῶν ἐχθρῶν; Ἄν ἀνεχόσουν τότε τὰ τραύματά μου, δὲν θὰ σοῦ γεννοῦσαν τώρα τὰ φιλήματα ἐκείνων τὸν σημερινὸ σου αὐτὸν θάνατο. Γιατὶ τὰ τραύματα τὰ δικά μου σοῦ χάριζαν τὴν ὑγεία, ἐνῶ τὰ φιλιὰ τὰ δικά τους σοῦ ἐτοίμασαν ἀγιάτρευτη πληγὴ.

Ποῦ εἶναι τώρα οἱ κρασοκεραστάδες; Ποῦ εἶναι ἐκεῖνοι ποῦ σὲ τριγύριζαν στὴν ἀγορὰ καὶ ποῦ ἀράδιαζαν στὸν καθένα ἀμέτρητα γιὰ σένα ἐγκώμια; Ἐδραπέτεψαν· ἀρνήθηκαν τὴν φιλία σου· κι' ἀσφαλίζουνε τὸν ἑαυτό τους μὲ τὸν δικό σου χαμό. Δὲν κάνω ὅμως κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο μ' αὐτοὺς. Ἄλλὰ καὶ τότε ποῦ

ἐθύμωνες δὲν ἔφευγα ἀπὸ κοντά σου· καὶ τώρα ποὺ ἔπεσες, σὲ περιμαζεύω καὶ σὲ φροντίζω. Καὶ ἡ μὲν Ἐκκλησία ποὺ τὴν πολέμησες, σ' ἀνοίγει τὴν ἀγκαλιά της καὶ σὲ δέχεται. Τὰ δὲ θέατρα, ποὺ τόσο τὰ σύντρεξες, καὶ ποὺ γι' αὐτὰ συχνὰ τὰ-βαζες κι' ἀγανακτοῦσες μαζί μου, σὲ προδώκανε καὶ στέκονται ἀδιαφόρετα στὴν ἀγωνία σου. Κι' ὅμως δὲν ἔσταμάτησα νὰ σοῦ λέω πάντα. Γιατὶ πολιτεύεσαι ἔτσι; Ἐξευτελίζεις καὶ πομπεύεις τὴν Ἐκκλησία. Μὰ νὰ ξέρης, πῶς μ'αὐτὰ ποὺ κάνεις σέρνεις τὸν ἑαυτό σου στὸ γκρεμὸ καὶ στὸ βάραθρο. Δὲν ἐλόγιαζες ὅμως τίς συμβουλές μου. Καὶ τὰ μὲν ἵπποδρόμια, ἀφοῦ σοῦ καταφάγανε τὰ πλούτη σου, ἀκονίζουνε τώρα τὸ σπαθὶ τοῦ ἀφανισμοῦ σου. Ἡ δὲ Ἐκκλησία ποὺ δέχθηκε κι' ἐδοκίμασε τὴν παράλογη ὀργή σου, τρέχει τώρα παντοῦ, θέλοντας νὰ σ' ἀρπάξῃ καὶ νὰ σὲ γλυτώσῃ ἀπὸ τὰ δίχτυα τοῦ θανάτου.

Καὶ δὲν τὰ λέω αὐτὰ τώρα, μὲ τὴν πρόθεση νὰ πληγώσω ἓνα μισοπεθαμένο, ἀλλὰ ἐπειδὴ θέλω νὰ στηρίξω περισσότερο αὐτοὺς ποὺ στέκονται ὄρθιοι. Δὲν ἀγγίζω τίς ἀνοικτὲς πληγὲς τοῦ τραυματισμένου· ἀλλὰ ζητῶ νὰ προστατέψω τοὺς γερούς καὶ τοὺς ἀλώβητους, νὰ διατηρήσουνε ἀσφαλισμένη τὴν ὑγεία τους. Δὲν τὸ κάνω, γιὰ νὰ καταποντίσω τὸν θαλασσοδαρμένο ναυαγό· ἀλλὰ ἐπειδὴ θέλω νὰ διδάξω τοὺς καλοτάξιδους, πῶς νὰ μὴν θαλασσοπνιγοῦνε.

Πῶς λοιπὸν μπορεῖ νὰ γίνῃ αὐτό; Ἄν καταλάβωμε, πῶς εἶναι ρεούμενα κι' εὐκολομετάβλητα τ' ἀνθρώπινα πράγματα. Γιατὶ, ἂν εἶχε κι' αὐτὸς λογιάσει κι' ἂν εἶχε φοβηθῇ τὴν ἀστάθειά τους αὐτῆ, δὲν θὰ τὸν εὔρισκε τώρα ἡ συμφορά. Ἀλλὰ ἐπειδὴ οὔτε ὁ ἴδιος ἀφ' ἑαυτοῦ του, οὔτε καὶ μὲ τίς συμβουλές τῶν ἄλλων διορθώθηκε κι' ἐγίνηκε καλύτερος, σεῖς τώρα τοῦλάχιστον ποὺ διατηρεῖτε πλοῦσια τὴν αἴσθησή σας γιὰ τὸ καλὸ καὶ τὸ πρεπούμενο, νὰ διδαχθῆτε καὶ νὰ ὠφεληθῆτε ἀπὸ τὴν συμφορά του αὐτῆ. Γιατὶ τίποτα δὲν εἶναι μηδαμινώτερο κι' ἀσημαντότερο ἀπὸ τ' ἀνθρώπινα πράγματα. Γι' αὐτό, ὅπως καὶ νὰ ὀνοματίσῃ κανεὶς τὴν εὐτέλειά τους, λιγώτερο πάντα ἀπὸ τὴν ἀλήθεια θὰ εἰπῇ. Κι' ἂν καπνὸ, κι' ἂν χορτάρη, κι' ἂν ὄνειρο, κι' ἂν λουλούδι τῆς ἀνοιξης, κι' ἂν ὀτιδήποτε ἄλλο τὰ ὀνοματίσῃ. Τόσο πολὺ εἶναι ἐφήμερα, κι' ἀσύστατα, κι' ἀνυπαρκτότερα καὶ μηδαμινώτερα κι' ἀπ' αὐτὰ ἀκόμη ποὺ εἶναι τελείως ἀνύπαρκτα.

Κι' ὅτι, μαζί μὲ τὴν μηδαμινότητά τους ἔχουνε καὶ κάτι τὸ πολὺ ξαφνικὸ κι' ἀπότομο, φανερώνεται ἀπὸ τοῦτο. Γιατὶ

ποιός στάθηκε ψηλότερα ἀπ' αὐτὸν ἐδῶ τὸν ἄνθρωπο; Δὲν προσπέρασε στὰ πλούτη τὸν καθένα; Δὲν ἀνέβηκε στὶς κορυφές ὄλων τῶν ἀξιωματῶν; Δὲν τὸν ἔτρεμαν καὶ δὲν τὸν ἐφοβούντανε ὄλοι; Μὰ νά, πού κατάντησε! Ἐπιώτερος κι' ἀπὸ τοὺς φυλακισμένους. Ἐλεινότερος ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτες· φτωχότερος κι' ἀπὸ αὐτοὺς πού λιμάζουνε γιὰ τὸ ψωμί. Κι' ἄλλο τίποτα δὲν βλέπει γύρω του, παρὰ σπαθιά ξεγυμνωμένα, καὶ βάραιρα καὶ δῆμιους πού τὸν τραβοῦνε γιὰ νὰ τὸν ἐκτελέσουνε. Κι' οὔτε αἰσθάνεται, ἂν ἔζησε ποτέ, κι' ἂν ἀπόλαυσε καμμιά χαρά. Τέτοια ἀκτίνα δὲν τὸν φωτίζει. Ἄλλὰ ἔχει βαθεῖα μεσάνυχτα, μέσα στὸ καταμεσήμερο. Τόσο πολὺ ἔχει χάσει τὴν ὄψη τοῦ κόσμου. Κι' ὅσο καὶ νὰ πασχίσω, ποτέ μου δὲν θὰ μπορέσω νὰ παραστήσω μὲ λόγια τὴν συμφορὰ του καὶ τὴν ἀγωνία του, νὰ περιμένῃ, ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή, νὰ τὸν πάρουν καὶ νὰ τὸν θανατώσουν.

Ἄλλὰ τί χρειάζονται τὰ λόγια τὰ δικά μου, ἀφοῦ ὁ ἴδιος μᾶς τὴν ζωγραφίζει, σὰν σὲ μιὰ καθαρῶτατη ζωγραφιά; Γιατί χθές, ὅταν ἦλθανε ἀπὸ τὸ βασιλικὸ παλάτι οἱ ἄνθρωποι, πού ἤθελαν νὰ τὸν πάρουν διὰ τῆς βίας, κι' ἔτρεξε νὰ βρῆ προστασία κοντὰ στὴν ἀγία Τράπεζα, ἦτανε τὸ πρόσωπό του κατάχλωμο καὶ κατακίτρινο· κι' ἀκόμη καὶ τώρα, δὲν βρίσκεται σὲ καλύτερη κατάστασι ἀπὸ ἄνθρωπο πεθαμένο καὶ κεκρό. Κτυποῦνε καὶ παταγοῦνε τὰ δόντια του· τρέμει καὶ τουρτουρίζει σύγκορμος· ἡ φωνή του εἶναι ραγισμένη· καὶ ἡ γλῶσσά του ἔχει παραλύσει, πού εἶναι ὅλα αὐτὰ σημάδια μιᾶς ψυχῆς πού ἐπάγωσε καὶ πέτρωσε. Καὶ δὲν τὰ λέω αὐτά, γιὰ νὰ τὸν κατηγορήσω, οὔτε κι' ἐπεμβαίνοντας στὴ συμφορὰ του, ἀλλὰ ἐπειδὴ θέλω νὰ μαλακώσω τὴ δική σας τὴν γνώμη, καὶ νὰ σᾶς κινήσω στὴ συμπόνια, καὶ νὰ σᾶς πείσω ν' ἄρκεσθῆτε στὰ ὅσα ἔπαθε κι' ἐτιμωρήθηκε.

Κι' ἐπειδὴ ὑπάρχουν ἀνάμεσά σας πολλοὶ ἀσπλαχνοὶ, πού κατηγοροῦνε καὶ μένα, ἐξίσου, γιατί τὸν δέχτηκα μέσα στὸ ἅγιο βῆμα, θέλοντας ν' ἀπαλύνω, μὲ τὰ λόγια μου, τὴν σκληροκαρδία τους, σᾶς ἀνιστορῶ καὶ σᾶς παρουσιάζω στὰ μάτια σας τὰ παθήματά του. Γιατί, πές μου, γιὰ ποιοὺ λόγους ἀγανακτεῖς, ἀγαπητέ μου; Ἐπειδὴ—λές—κατέφυγε στὴν Ἐκκλησία, αὐτὸς πού πάντα τὴν ἐπολέμησε. Μὰ γι' αὐτὸ κυρίως θάπρεπε νὰ δοξάζῃ τὸν Θεό, πού τὸν ἄφησε νὰ φθάσῃ σὲ τέτοια κατάντια ὥστε καὶ τὴ δύναμη τῆς Ἐκκλησίας νὰ μάθῃ καὶ τὴ μεγάλη τῆς φιλανθρωπία. Τὴ δύναμη, μὲ τὸ νὰ βλέπῃ καὶ νὰ ὑπομένῃ τέτοιαν καλωσύνη, μολονότι τόσο σκληρὰ τὴν ἐπολέμησε. Τὴ φιλανθρωπία τῆς δέ, ἀπὸ τὸ ὅτι γίνεται τώρα ἀσπίδα στὸν πολέ-

Μεγάλες γυναικείες μορφές τοῦ Χριστιανισμοῦ

Η ΑΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Γ'

Ἡ προβολή τοῦ Σταυροῦ καὶ ὁ ἀσπασμὸς αὐτοῦ ἀπὸ τὴν Αἰκατερίνην ἐξαγρίωσε τὸν αὐτοκράτορα. Ἐθεώρησε τὴν χειρονομία αὐτῆ τῆς κόρης ὡς ὕβρι καὶ πρόκλησι ἐναντίον του. Θὰ ὤρμοῦσε νὰ τὴν πνίξῃ μὲ τὰ ἴδια του χέρια. Συγκρατήθηκε ὅμως καὶ πάλι μαγεμένος ἀπὸ τὰ θέληγτρά της.

— Ἀφισε, τῆς εἶπε μὲ ὀργή, τὸ μωρὸ αὐτὸ σημεῖο, ποῦ ἀποτελεῖ σκάνδαλο καὶ σ' αὐτοὺς τοὺς Ἰουδαίους.

— Εἶναι τὸ σύμβολο τῆς ἀγάπης καὶ τῆς σωτηρίας ἀπῆντησε ἡ Αἰκατερίνη, χωρὶς νὰ παραχθῇ ἀπὸ τὴν ὀργή τοῦ αὐτοκράτορα. Θὰ εἶναι ὁ σύντροφος τῆς εἰρκτῆς μου καὶ ὁ συνοδὸς τοῦ μαρτυρίου μου.

μὴ τῆς, καὶ τὸν δέχεται κάτω ἀπὸ τὰ φτερά της, καὶ τοῦ προσφέρει κάθε ἀσφάλεια, καὶ χωρὶς νὰ μνησικακῇ διόλου γιὰ τίποτε ἀπὸ τὰ περασμένα τοῦ ἀνοίγει, μὲ πολλή φιλοστοργία, τὴν ἀγκαλιά της.

Αὐτὸ εἶναι λαμπρότερον ἀπὸ ὅλα τὰ τρόπαια· αὐτὸ εἶναι νίκη περιφανέστατη· αὐτὸ καὶ τοὺς Ἑλληνας εἰδωδολάτρεις ντροπιάζει, καὶ τοὺς Ἰουδαίους καταισχνίνει· αὐτὸ δείχνει τὸ πρόσωπό της φαιδρὸ κι' ἀστραπόμορφο. Γιατὶ ἀφοῦ αἰχμαλώτισε τὸν ἐχθρὸ της, τοῦ φανερώνει καλωσύνη κι' ἐπιείκεια. Κι' ἐνῶ ὅλοι γενικὰ τὸν ἀφήσανε μονάχο καὶ παντέρημο, αὐτὴ μονάχα τὸν ἔκρυψε, σὰν φιλόστοργη μάννα, κάτω ἀπὸ τὴν σκέπη της· καὶ στάθηκε ἀντιμέτωπη στὴν ὀργὴ τοῦ βασιλιᾶ καὶ στοῦ ὄχλου τὴν μανία, καὶ στὸ ἀσυγκράτητο ἐναντίον του μῖσος. Τοῦτο εἶναι γιὰ τὸ θυσιαστήριο ἀξετίμητος στολισμὸς.

Τί στολισμὸς εἶναι, θὰ εἰπῆς, τὸ ν' ἀγγιζῇ ἓνας ἀκάθαρτος κι' ἓνας πλεονέκτης τ' ἅγιο θυσιαστήριο; Νὰ μὴν τὸ λές αὐτό· ἐπειδὴ καὶ ἡ πόρνη ἀγκάλιασε τὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ, ποῦ ἦτανε τόσο μολυσμένη καὶ τόσο ἀκάθαρτη. Κι' αὐτὸ κάθε ἄλλο παρὰ λάθος τοῦ Χριστοῦ ἦτανε, ἀλλὰ θαῦμα μεγάλο καὶ ὕμνος· γιατί ὁ καθαρὸς καὶ πανάμωμος, μὲ τ' ἀγγιγμά του, ἐκαθάρισε τὴν μολυσμένη πόρνη. Νὰ μὴν εἶσαι μνησικάκος, ἄνθρωπε. Γιατὶ εἴμαστε ὅλοι μας ὀπαδοὶ καὶ ὑπηρέτες τοῦ σταυρωμένου, ποῦ εἶπε· «ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι».

(Συνεχίζεται)

Ἀπόδοση Θ. Σ .

— Εἶσαι ἀδιόρθωτη. Δὲν θὰ σὲ σκοτώσω, ἀλλὰ θὰ μετανοήσης γιὰ τὴν συμπεριφορὰ σου αὐτὴ μέσα στὴ φυλακὴ.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ διέταξε νὰ τὴν σύρουν καὶ πάλι στὴν εἰρ-
κτὴ.

Στὴν καινούργια δοκιμασία τῆς ἡ Αἰκατερίνη αἰσθανόταν ἀνακούφισι καὶ παρηγοριά, δεχομένη ἕνα πλῆθος ἐπισκεπτῶν, ποὺ ἄκουαν τὴν διδασκαλία τῆς καὶ ἀγκάλιαζαν στὴν ψυχὴ τους τὸν Χριστό. Μεταξὺ τῶν πρώτων ποὺ εἶχε ἐκφράσει ἐπιθυμία νὰ τὴν γνωρίσῃ ἦταν καὶ ἡ σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορα, ἡ Φαυστίνα. Ἡ ἐπιθυμία τῆς δὲ κατέστη σφοδροτέρα ἀκόμη, ὅταν καθ' ὕπνον εἶδε τὴν Αἰκατερίνη ἀνάμεσα σὲ νέους καὶ νέες λευκοφορεμένες. Τὶς ἡμέρες ἐκείνες ὁ Μαξιμίνοσ εἶχε ἀπομακρυνθῆ γιὰ λίγο χρονικὸ διάστημα ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια. Ἡ Φαυστίνα ἐπωφελήθηκε τῆς ἀπουσίας τοῦ συζύγου τῆς καὶ συνοδευομένη ἀπὸ τὸν ἀξιωματικὸ τῆς φρουρᾶς τῆς Πορφυρίωνα καὶ μερικὸς ἐμπίστους στρατιώτας, ἐπεσκέφθηκε τὴν μάρτυρα στὴν φυλακὴ. Ἡ συνάντησις αὐτοκρα-
τειρας καὶ μάρτυρος ὑπῆρξε ἐκπληξίς γιὰ τὴν πρώτη. Ἡ Φαυστίνα ἔμεινε ἐκστατικὴ ἀπὸ τὴν ὁμορφιά τῆς Αἰκατερίνης. Ἔπεσε στὰ πόδια τῆς μὲ δέος καὶ συντριβὴ καὶ τῆς εἶπε, ὅτι εἶναι εὐτυχι-
σμένη ποὺ ἀξιώθηκε νὰ τὴν δῆ καὶ νὰ ἀκούσῃ τοὺς λόγους τῆς. Ἡ Αἰκατερίνη ὠμίλησε στὴν αὐτοκράτειρα γιὰ τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Τὴν ἄκουε σὰν σὲ ἕνα ὄνειρο ἡ Φαυστίνα καὶ σὲ μιὰ διακοπὴ τοῦ κηρύγματος τῆς κόρης τῆς εἶπε:

— Δὲν θὰ λυπηθῶ ἀν χάριν τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ στερηθῶ τῆς βα-
σιλείας τῆς ζωῆς.

Συνεχίζοντας ἐμακάρισε τὴν Αἰκατερίνη διότι εἶχε προσκο-
ληθῆ σ' ἕνα τέτοιο δεσπότη. Ἡ Αἰκατερίνη ἐμακάρισε καὶ αὐτὴ τὴν αὐτοκράτειρα γιὰτὶ, ὡς εἶπε, ἔβλεπε ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τῆς λαμπρὸ στεφάνι ποὺ ἐκρατεῖτο ἀπὸ ἀγγέλους καὶ θὰ τὸ ἐλάμ-
βανε μὲ τὸν μαρτυρικὸ τῆς θάνατο.

— Θὰ πονέσης βέβαια ἀλλὰ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ θὰ γλυκάνῃ τοὺς
πόνους σου.

— Φοβοῦμαι τὰ βασανιστήρια, ποὺ θὰ μοῦ ἐπιβάλλῃ ὁ σκληρὸς
σύζυγός μου.

— Βοηθός σου ὁ Χριστός. Ὁ πόνος σου θὰ εἶναι μικρᾶς διαρ-
κειας, ἀλλ' ἡ ἀνάστασις τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς σου θὰ εἶναι
αἰωνία.

Ὁ ἀξιωματικὸς Πορφυρίων καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶτες παρα-
κολουθοῦσαν μὲ συγκίνησι καὶ ἔκστασι τὴν συνομιλία τῆς αὐτο-
κρατειρας καὶ τῆς Αἰκατερίνης, καθὼς καὶ τὴν χριστιανικὴ διδα-

σκαλία τῆς πάνεμορφης κόρης. Ἐπίστεψαν ὅλοι στὸν Χριστὸν καὶ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν φυλακὴ συνοδευόντας τὴν αὐτοκράτειρα μὲ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας στὴν ψυχὴ τους.

* * *

Ἡ ἀπουσία τοῦ Μαξιμίνου ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια ἦταν μικρᾶς διαρκείας. Μόλις ἐπέστρεψε διέταξε ἀμέσως νὰ προσαχθῆ ἡ Αἰκατερίνη. Σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας του τὸν ἐβασάνιζε ἡ σκέψι τῆς κόρης. Κι' ἀδύνατο νὰ ξεδουλεύσῃ ἂν ἦταν ἡ ὁμορφιὰ τοῦ σώματός της ἢ τὸ πνευματικὸ της κάλλος, ποὺ τὸν κρατοῦσαν δέσμιό τους. Ἀντικρῶζοντας τὴν Αἰκατερίνη ἐδοκίμασε κατὰ-πληξί καὶ ταραχῆ. Τὴν ἐφαντάζετο ἐξασθενημένη ἀπὸ τὶς ταλαιπωρίες καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν πείνα. Εἶχε διάτάξει αὐστηρὰ φεύγοντας νὰ μὴ τῆς δώσουν καμμιά τροφὴ μέσα στὴ φυλακὴ. Ἀντὶ ὅμως μιᾶς ἐξηντημένης Αἰκατερίνης εἶδε μιὰ Αἰκατερίνη ἀνθηρὰ, ποὺ λαμποκοποῦσε ἀπὸ σωματικὴ καὶ πνευματικὴ ὠραιότητα. Ἐζήτησε ἀμέσως νὰ τιμωρηθῆ ὁ δεσμοφύλακός της, ἀλλ' ἐκείνη ἀνέστειλε τὴν ὀργὴ τοῦ τυράννου λέγωντας, ὅτι εἰς τὴν φυλακὴν της δὲν ἐτρέφθηκε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἀλλὰ ἀπὸ τὸν Θεό. Μάταια προσπάθησε νὰ μεταπέσει τὴν κόρη. Βλέποντας δὲ ὅτι ἦταν ἀδύνατο νὰ ὑποχωρήσῃ ἐνέκρινε τὴν κατασκευὴ ἐνὸς βασανιστηρίου μηχανήματος ἀπὸ τέσσερες τροχοὺς, ποὺ ἀπέληγαν σὲ τεράστια σιδερένια καρφιὰ καὶ ἐκινουῦντο περὶ ἓνα ἄξονα διὰ σχοινίου καὶ τροχαλίσκου. Ἦταν βέβαιος ὁ σκληρὸς αὐτοκράτορας ὅτι δὲν θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ διαφύγῃ πλέον τὸν θάνατον ἢ Αἰκατερίνη καὶ θὰ τὴν ἐξεδικεῖτο διὰ τὴν περιφρόνησί της πρὸς τὸ πρόσωπό του. Ἄλλ' αἱ βουλαι τοῦ Θεοῦ ἦταν διαφορετικῆς. Ἀφ' οὗ κατὰ διαταγὴν τοῦ τυράννου ἐμαστιγώθηκε μὲ τεράστιο βούνευρο, ἐτέθηκε ἐπάνω της καὶ τὸ μηχανήμα μὲ τοὺς τροχοὺς. Ἀόρατη ὅμως δύναμις συνέτριβε τὸ μηχανήμα πρὶν τεθῆ σὲ λειτουργίαν καὶ πλήξῃ τὴν μάρτυρα. Ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε νὰ φονευθοῦν ἀπὸ τὰ θραύσματα οἱ πλησίον εὐρισκόμενοι καὶ νὰ κραυγάζῃ τὸ μεγαλύτερο εἰδωλολατρικὸ πλῆθος «Μέγας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν». Καταρρακωμένος ὁ αὐτοκράτορας ἔστρεψε τὴν ὀργὴν του πρὸς τὴν αὐτοκράτειρα Φαυστίνα, διότι ἐτόλμησε νὰ τὸν ἐλέγξῃ σφοδρῶς καὶ δημοσίᾳ διὰ τὸν ἄγριο καὶ ἀδικαιολόγητον πόλεμόν του ἐναντίον τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Τὴν κατεδίκασε ἀδίστακτα εἰς θάνατον δι' ἀποκεφαλισμόν. Ἡ αὐτοκράτειρα, μὲ ψυχὴ ἐνισχυμένη ἀπὸ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ κηρύγματα τῆς Αἰκατερίνης, ὑπέστη τὸ μαρτύριό της μὲ ἀξιοθαύμαστη καρτερικότητα. Μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν της ὁ Πορφυρίων, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν διακοσίων στρατιωτῶν του, προσῆλθον εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ἀνέφερον εἰς αὐτὸν ὅτι ἐξεπλήρωσαν τὶς διαταγῆς του, ἀλλὰ ταυτόχρονα ὠμολόγησαν θαρραλέα ὅτι προσεχώρησαν

πρὸς τὸν Χριστόν, εἰς τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν. Ἡ ὁμολογία αὐτῆ ἐξηγγρίωσε τὸν Μαξιμίον, ὁ ὁποῖος διέταξε νὰ ὑποστοῦν μαρτυρικὸν θάνατον οἱ θαρραλεοὶ αὐτοὶ στρατιωτικοί. Καὶ διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ὁ βάρβαρος τύραννος ἀπεπειράθη νὰ μεταπείσῃ τὴν Αἰκατερίνην μὲ νέες ἐλκυστικὰς προτάσεις. Ἡ κόρη ἀφοῦ ἤκουσε τὶς προτάσεις του τὸν ἐμυκτήρισε ἀγρίως καὶ ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν τῆς ἀπ' αὐτοῦ. Ἀσυγκράτητος πλέον ἀπὸ ὀργὴν καὶ μῖσος ὁ Μαξιμίος διέταξε νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς τὸν δήμιον πρὸς ἀποκεφαλισμόν. Χιλιάδες κόσμου συνώδευσαν τὴν μάρτυρα στὸν τόπον τῆς καταδίκης τῆς. Ὅταν δὲ ἔφθασε προσευχήθηκε καὶ εὐχαρίστησε τὸν Θεό, διότι τὴν ἐστήριξε εἰς τὴν ὀρθὴν πίστιν καὶ τὴν ὠδήγησε στὸν ἔνδοξο μαρτυρικὸν θάνατον. Τὸ θάρρος ἀλλὰ καὶ ἡ ψυχικὴ συντριβὴ, μὲ τὴν ὁποίαν ἡ Αἰκατερίνη προσευχήθηκε καὶ ἀντιμετώπισε τὸν θάνατον, ἐπροκάλεσε δέος ἀλλὰ καὶ θαυμασμόν. Πολλὰ χεῖλια ἀνέφεραν μὲ πίστιν καὶ εὐλάβειαν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Μετὰ τὴν δέησίν τῆς ἡ μάρτυς εἶπε στὸν ἀναμένοντα δήμιον.

— Σ' εὐχαριστῶ πού περιμένεις νὰ συνομιλήσω μὲ τὸν Θεό μου. Καὶ τώρα πρᾶξε τὸ καθήκόν σου.

Μὲ τρεμάμενα χέρια καὶ μὲ συγκρατημένη συγκίνησι ὁ δήμιος ἀπεκεφάλισε διὰ ξίφους τὴν κόρην. Καὶ οἱ παριστάμενοι εἶδαν τότε ἀντὶ αἵματος νὰ ρέῃ ἀφθονο γάλα. Ἄγγελοι, κατὰ τὴν παράδοσιν, παρέλαβαν ἐπὶ πτερύγων τὸ πανάγιον σῶμά τῆς καὶ τὸ μετέφεραν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Σινᾶ. Ἦταν ἐπιθυμία τῆς ἁγίας ἡ μεταφορά τῆς αὐτῆς. Ἀπειληθεῖσα ἀπὸ τὸν Μαξιμίον ὅτι τὴν περιμένει ὡς τόπος ἐξορίας ἡ ἔρημη, ξηρὰ καὶ βραχῶδης ἔκτασις τοῦ ὄρους Σινᾶ ἐκείνη εἶχε ἀπαντήσει εἰς τὴν ἀπειλὴν αὐτῆς θαρραλέα:

— Εὐχαρίστως ἀνταλάσσω τὴν Ἀλεξάνδρεια, πρωτεύουσα τέτοιου τυράννου καὶ τόσων ἀκολάστων εὐωχιῶν, μὲ τὸν ἱερόν τόπον ὁ Μωϋσῆς συνδιελέχθη μὲ τὸν Θεό.

Ἐπὶ αἰῶνες ἔμεινε ἄταφο τὸ λείψανον τῆς ἁγίας ἕως ὅτου, κατὰ τὴν ἱερὴν παράδοσιν πάντοτε, εἰδοποιήθησαν διὰ ὄραματος οἱ μοναχοὶ καὶ διετάχθησαν νὰ κατεβάσσουν τὸ σῶμά τῆς σὲ τάφο. Καὶ ἐξέλεξαν ὡς τὸν κατάλληλον τάφο μαρμαρίνην θήκη, πού βρισκότανε στὸν ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως, πού ἀνήγγειρεν ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανός. Ἐκεῖ ἀπετέθησαν τὰ λείψανα τῆς μεγαλομάρτυρος. Καὶ ὁ ναὸς τιμᾶται ἔκτοτε μὲ τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας. Τὴν μνήμην τῆς μεγαλομάρτυρος ἐτίμησαν πολλοὶ ξένοι συγγραφεῖς καὶ καλλιτέχνες. Παράστασιν δὲ ἀπὸ τὸν βίον τῆς ἐξωγράφησε καὶ ὁ Ραφαήλ. Ἡ ἁγία ὑπῆρξεν ἓνα σύμβολον τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ὡς νύμφη τοῦ Χριστοῦ καὶ ὡς κόρη προικισμένη μὲ ἀπαράμιλλη σωματικὴ καὶ πνευματικὴ ὠραιότητα.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

«ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ»

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΨΥΧΩΦΕΛΕΙΣ ΕΠΙΣΤΑΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ «ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ»

Ὑπὸ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΩΣ

Χρειάζεται μεγάλη προσοχή κι' ἐξέταση,
προτοῦ ν' ἀποφασίσωμε κάτι.

Ἐνας κριτῆς ἔχει χρέος νὰ πολυεξετάζη, ἀπὸ κάθε τῆς πλευρᾶ μιὰν ὑπόθεσιν, προτοῦ νὰ βγάλῃ τὸ συμπέρασμα του καὶ προτοῦ ν' ἀνακοινώσῃ τὴν γραπτὴ ἢ καὶ τὴν προφορικὴ του ἀπόφασιν, γιὰ κάποιον ὑπόδικον καὶ κατηγορούμενον.

Κι' αὐτό, ὄχι μονάχα γιὰ μικροζητήματα καὶ γιὰ ἐγκλήματα, ποῦ δὲν ἔχει γίνει θόρυβος γι' αὐτά, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὑποθέσεις μεγάλες κι' ἐνέργειες καὶ πράξεις σημαντικῆς, ποῦ τὶς ἔχουνε ὅλοι στὸ στόμα τους, καὶ ποῦ δὲν εἶναι διόλου εὐκόλον νὰ κρυφθοῦν.

Ἄν ἐπλανήθηκε π.χ. μιὰ μικρὴ κοινωνία, κάποιον χωριό, ἢ καὶ μιὰ ὀλόκληρη πολιτεία, μ' ὅλο τὸν πληθυσμό τους, κι' ἐξεπέσανε στὴν ἀθεΐα καὶ στὴν ἀσέβεια, παραπλανημένοι ἀπὸ κάποιους ἄθεους κι' ἀσεβεῖς ἀνθρώπους, «ἐξήλθοσαν ἄνδρες παράνομοι ἐξ ὑμῶν καὶ ἀπέστησαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν αὐτῶν» (Δευτ. ιγ', 13). Σᾶς ἐρωτῶ, ἓνα τέτοιο ἐγκλημα, χρειάζεται μεγάλο κόπο καὶ πολλὴ δυσκολία γιὰ νὰ βεβαιωθῇ καὶ γιὰ ν' ἀποδειχθῇ; Ὅχι βέβαια. Κι' ὅμως, καὶ γι' αὐτὸ ἀκόμα ὁ νόμος παραγγέλλει στὸν κριτὴ μεγάλη προσοχὴ καὶ φροντίδα, γιὰ νὰ γίνῃ τὸ πρᾶγμα ὀλοφάνερο κι' ἀναμφισβήτητο.

Ἄκου λοιπὸν τί λέει γιὰ τὸ τέτοιο περιστατικό: «Καὶ ἐτάσεις, καὶ ἐρωτήσεις, καὶ ἐρευνήσεις σφόδρα καὶ ἰδοὺ ἀληθῆς σαφῶς ὁ λόγος, γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν ὑμῖν». Νὰ κἀνης ἐρευνα, καὶ νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ τὸ ἀνακρίνῃ πολὺ καλὰ κι' ἀπὸ κάθε του πλευρᾶ τὸ

ζήτημα. Καὶ τότε θὰ φανῆ ὀλοκάθαρη ἢ ἀλήθεια, πὼς πράγματι διαπράχθηκεν ἡ ἀτιμία αὐτῆ (Δευτ. ιγ', 14).

Ἄκουσες τί λέει· «Καὶ ἐτάσεις, καὶ ἐρωτήσεις καὶ ἐρευνήσεις σφόδρα». Αὐτὸ εἶναι, σὰν νὰ λέῃ· Ἐξέτασε, καὶ ξαναξέτασε, κι' ἐξέτασέ το κι' ἄλλη μιὰ φορά ἀκόμη. Καὶ ἐπιπρόσθετα, στὴν τριπλῆ αὐτῆ ἐρευνα, τὰ ἐρωτηματολόγια καὶ τὴν ἐξέταση, πρόσθεσε καὶ τὸ ἐπίρρημα «σφόδρα», γιὰ νὰ τονίσῃ πόσο μεγάλη κι' ἐντατική πρέπει νᾶναι ἡ προσοχὴ τοῦ κριτῆ. Πρᾶγμα ποὺ σημαίνει, πὼς κάθε ἄλλο παρὰ ἐλαττωματικὴ κι' ἀπρόσεκτη κι' ἄτελη πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀνάκριση. Τουναντίον. Πρέπει νᾶναι φροντισμένη, καὶ προσεκτικὴ, κι' ἐξονυχιστικὴ καὶ δίκαιη, καὶ δυνατὴ, κι' ἐπίμονη. («Σφόδρα»). Καὶ μόνον ἔτσι φανερῶνεται ὁ φταίκτης καὶ βεβαιώνεται ἡ ἀλήθεια μιᾶς καταγγελίας. «Καὶ ἰδοὺ ἀληθῆς σαφῶς ὁ λόγος».

Ἡ κατηγορία τότε, ὄχι μονάχα βγαίνει ἀληθινὴ (γιατὶ αὐτὸ μόνον δὲν φθάνει), ἀλλὰ καὶ ἀποδείχεται ὀλοφάνερα κι' ἀναμφισβήτητα ἡ ἀλήθειά της ἐμπρὸς στὰ μάτια τοῦ καθενός· «Καὶ ἰδοὺ ἀληθῆς σαφῶς ὁ λόγος». Τότε δὲν εἶναι λόγια μονάχα, ἀλλὰ πρᾶγμα, ποὺ κι' ἔγινε, μὰ κι' ἀποδείχθηκε· «Γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν ὑμῖν».

**Ὁ παλαιὸς νόμος γίνεται τέλειος μὲ τὸν νέον
Εὐαγγελικὸ νόμο.**

Ὁ παλαιὸς νόμος τοῦ γράμματος ὑποχρέωνε τοὺς Ἰσραηλίτες, ἐκτὸς ἀπὸ τίς ἀπαρχές καὶ τὰ πρωτογέννητα κι' ἀπὸ τ' ἄλλα τους ταξίματα, ποὺ πρόσφεραν στὸν Κύριο, νὰ δίνουν κι' ἀπὸ τὰ γεννήματα κι' ἀπ' ὅλα γενικὰ τὰ καρπίσματα τῆς γῆς τους τὸ ἕνα δέκατο γιὰ τοὺς ἱερεῖς των. Τοὺς ὑποχρέωνεν ἐπίσης νὰ δίνουν κι' ἄλλο ἕνα δέκατο ἀπὸ τὴν ἄλλη τους περιουσία. Καὶ τὸ δέκατο αὐτὸ νὰ τὸ χρησιμοποιοῦν ὅταν ἐπήγαιναν, κατὰ διαστήματα, στὴν Ἱερουσαλήμ κι' ἐκεῖ μαζί μ'

ὄλους τοὺς ἰδικούς του καὶ μαζί μὲ τοὺς προσήλυτους καὶ τὶς χῆρες καὶ τὰ ὄρφανὰ ἔκαναν κοινὲς ἐστιάσεις κι' ἐσυμποσίαζαν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ των. Αὐτὲς τὶς δυὸ δεκάτες ὁ ἱερός Θεοδῶρητος σημειώνει πὼς ἦτανε ρητὰ νομοθετημένες στὸ Δευτερονόμιο. Ἀναφέρει μάλιστα καὶ τοῦ Ἑβραίου Ἰωσήπου τὴ γνώμη, ποὺ κι' αὐτὸς δὲν τὴν ἀπορρίπτει· «οὐχὶ δύο, ἀλλὰ τρεῖς δεκάτας προσέταξεν ὁ νόμος προσφέρεσθαι· τὴν μὲν τοῖς Λευΐταις, τὴν δὲ τοῖς ὄρφανοῖς καὶ ταῖς χήραις, τὴν δὲ ἄλλην ταῖς τῶν προσφερόντων εὐωχίαις». Ὁ νόμος ὥρισε τρεῖς δεκάτες· μιὰν γιὰ τοὺς ἱερεῖς, μιὰν γιὰ τὶς χῆρες καὶ τὰ ὄρφανὰ, καὶ τὴν ἄλλη γιὰ τὶς εὐωχίαις τῶν πιστῶν. Κι' ἔτσι, ἂν τὸ καλολογαριάζης, κάθε Ἰσραηλίτης ἀφιέρωνε κάθε χρόνο τὸ ἓνα τρίτο σχεδὸν ἀπὸ τὸ καθολικὸ του εἰσόδημα. Πάντως, κάτι περισσότερο ἀπὸ τὸ ἓνα τέταρτο. Ποιὸς λοιπὸν ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς σήμερα προσφέρει στὸ Θεὸ γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς Ἐκκλησίας του τόσο πολλά, ἀπὸ τὰ ὅσα ὁ Θεὸς τὸν ἐπλούτισε;

Μὰ θὰ μ' ἀπαντήσης ἴσως, πὼς ἡ Καινὴ Διαθήκη δὲν ἐπιβάλλει στὸν Χριστιανὸ τέτοιες ὑποχρεώσεις. Πῶς τὸ λὲς αὐτό; Δὲν ἀπαιτεῖ καὶ τὸ Εὐαγγέλιο νὰ ἐξωτερικεύουν καὶ οἱ Χριστιανοὶ οὐσιαστικὰ κι' ἔμπρακτα τὶς εὐχαριστίαις των πρὸς τὸν Θεό, ποὺ αὐτὸς μᾶς παρέχει κάθε καλὸ; Ὁ νόμος τοῦ ἐλέους δὲν ἀξιώνει ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ἐλεηθῆκανε νὰ δείχνουν κι' αὐτοὶ παρόμοιαν εὐσπλαγχνία πρὸς τοὺς φτωχοὺς ἀδελφούς των καὶ σὲ κάθε ἀναγκασμένο; Ὁ νόμος τῆς ἀγάπης δὲν μᾶς ζητᾷ νὰ φανερώνωμε κι' ἐμεῖς ἀγάπη καὶ καλωσύνη καὶ φιλανθρωπία, γιὰ κάθε ξενοχωρίτη καὶ προσήλυτο, καὶ γιὰ τὶς χῆρες καὶ γιὰ τὰ ὄρφανὰ;

Πολὺ λίγο λοιπὸν ξέρουν τὸν Εὐαγγελικὸ νόμο αὐτοὶ ποὺ καμώνονται πὼς τὸν ἀκολουθοῦν, οἱ λεγόμενοι Χριστιανοί, ἂν σκέπτονται μ' αὐτὸν τὸν τρόπο. Ἄν ὁ νόμος τοῦ γράμματος ὑπεχρέωνε τοὺς Ἑβραίους, μὲ

τις διπλές καὶ τριπλές δεκάτες του, ν' ἀφιερῶνῃ τὸ ἓνα τρίτον σχεδὸν ἀπ' αὐτὰ πού ἐσόδιαζε, ὁ νόμος τοῦ Εὐαγγελίου συμβουλεύει τὸν Χριστιανό, ἂν μὲν θέλῃ νᾶναι τέλειος, νὰ πουλῇ τὰ ὑπάρχοντά του καὶ νὰ τὰ μοιράζῃ στοὺς πτωχοὺς· ἂν δὲ εἶναι ἀνήμερος καὶ λιγόψυχος, καὶ δὲν μπορεῖ ἢ προαίρεσή του νὰ πτερωθῇ ἀπὸ ἓνα τέτοιον οὐράνιο πόθο τῆς τέλειας ἀκτημοσύνης, δὲν τὸν ἐξαναγκάζει πραγματικὰ σ' αὐτό. Τὸν ὑποχρεώνει ὅμως, (ἀφοῦ πρῶτα ἐξαίρεση αὐτὰ πού τοῦ εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ νὰ συντηρηθῇ αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του, γιὰ τὴν ὁποίαν ἔχει ἱερὴν ὑποχρέωση νὰ φροντίζῃ), τὸν ὑποχρεώνει λέγω, νὰ μεταδίνῃ ἓνα μέρος ἀπὸ τὴν ὑπόλοιπη περιουσία του, γιὰ τοὺς φτωχοὺς καὶ γιὰ ὅσους ὑποφέρουν.

Ὁ νόμος τοῦ Εὐαγγελίου μᾶς παραγγέλει νὰ μὴν «θησαυρίζωμεν θησαυρὸν ἐπὶ τῆς γῆς», καὶ νὰ κλειδώνωμε τὰ περισσεύματα μέσα σ' ἀποθήκες· παρὰ νὰ ζητᾶμε ἀπὸ τὸν ἐπουράνιο καὶ πανάγαθο Πατέρα μας τὸ καθημερινό μας, τὸν «ἄρτον τὸν ἐπιούσιον» (Ματθ. στ' 11). Καὶ («νὰ μὴ μεριμνῶμεν περὶ τὴν αὖριον, τί φάγωμεν, ἢ τί ἐνδυθῶμεν») (Ματθ. στ', 25, 34). Μᾶς παραγγέλλει ἀκόμη, νὰ εἴμαστε εὐχαριστημένοι μ' αὐτὰ πού ἔχομε, γιὰ τροφή μας καὶ γιὰ ἐνδυμασία μας· κι' ἂν ἔχομε δυὸ «χιτῶνες», νὰ χαρίζωμε τὸν ἓνα σ' αὐτὸν πού δὲν ἔχει· «Καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιεῖται» (Λουκ. γ', 11). Καὶ μ' ἓνα λόγο, νὰ μὴν εἴμαστε κύριοι κι' ἀφέντες τῆς περιουσίας, πού μᾶς εὐλόγησεν μ' αὐτὴν ὁ Θεός, ἀλλ' ἀπλῶς τίμιοι καὶ φρόνιμοι «οἰκονόμοι» τῆς. Καὶ νὰ περιποιούμεθα τοὺς ξένους, νὰ στεγάζωμε τοὺς ξεσπίτωτους, νὰ συμμαζεύωμε τοὺς ἀλῆτες, νὰ ντύνωμε τοὺς γυμνοὺς, νὰ τρέφωμε τοὺς πεινασμένους, νὰ ποτίζωμε τοὺς διψασμένους, νὰ παρηγοροῦμε τοὺς θλιμμένους, καὶ νὰ ἐπισκεπτώμαστε τοὺς ἄρρωστους καὶ τοὺς φυλακισμένους.

Αὐτὰ λοιπὸν δὲν εἶναι ἐκεῖνα, πού θὰ μᾶς ἀνακρίνῃ στὴ δευτέρῃ του παρουσία, καὶ πού ἂν τ' ἀθετήσουμε θὰ

μᾶς καταδικάσῃ ἀνέκκλητα ὁ θεῖός τους νομοθέτης; Ναι αὐτὰ εἶναι, δὲν λέει βέβαια ψέμματα τὸ θεῖό του Εὐαγγέλιο! Εἶναι λοιπὸν ἀναμφίβολο, πὼς δὲν ἀπαλλάσσει ὁ Χριστιανικὸς νόμος τοὺς πιστοὺς ἀπὸ τὴν ὑποχρέωση νὰ δίνουν καὶ νὰ εὐεργετοῦνε τοὺς ἄλλους, μὲ τὰ περισσεύματά τους. Κι' ἂν ὑπάρχῃ κάποια διαφορὰ ἀνάμεσα στὸ νέο καὶ τὸν παλαιὸ νόμο, ἡ διαφορὰ αὐτὴ εἶναι, πὼς ὁ νέος νόμος κάνει τὸ χρέος μας αὐτὸ βαρύτερο. Γιατὶ ὁ παλαιὸς νόμος, ἐξαιρώντας τὶς θυσίες, καὶ τὶς ἀπαρχὰς καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ τ' ἄλλα ἀποδεκατίσματα, ἄφηνεν ὅλα τ' ἄλλα ὑπόλοιπα στὴν ἀπόλυτη ἐξουσία τοῦ Ἑβραίου, νὰ τὰ κἀνῃ ὅτι ἤθελε. Ὁ νέος ὅμως Εὐαγγελικὸς νόμος, ἀφοῦ ἐξαιρέσει αὐτὰ πού εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὴν συντήρησιν τὴν δική μας καὶ τοῦ σπιτιοῦ μας, λογαριάζει τὰ ὑπόλοιπα, ὄχι σὰν δικὰ μας, ἀλλὰ σὰν κοινὰ καὶ τοῦ κόσμου ὅλου! Πλὴν.... ὦ, ἀλλοίμονό μας! Τὰ νήπια τοῦ παλαιοῦ νόμου, οἱ Ἑβραῖοι, ἐφύλατταν, μὲ πολλὴν εὐλάβεια κι' ἀκρίβεια καὶ προσοχή, τὰ προστάγματα τοῦ νόμου. Ἐμεῖς δὲ πού εὐεργετηθήκαμε ἀπὸ τὴ θεία χάρη, οἱ Χριστιανοί, ἐρωτῶ, φυλάττομεν ἄραγες, ἔστω καὶ μερικῶς, τὰ παραγγέλματα τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου του; Ἀλλοίμονό μας!

(Συνεχίζεται)

Ἀπόδοση ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Παρακαλοῦνται τὰ Ἑκκλ. Συμβούλια τῶν Ἱ. Ναῶν, οἵτινες λαμβάνουν τὸ περιοδικὸν «Ἑκκλησία», ὅπως καταβάλουν εἰς τὸ Τοπικὸν ΤΑΚΕ τῆς περιφερείας των τὴν τυχὸν ὀφειλομένην συνδρομὴν των, ἥτις ἀπὸ τοῦ ἔτους 1957 καθωρίσθη εἰς δρχ. 30 ἐτησίως, ἐκτὸς τῶν Ἱ. Ναῶν τῶν περιφερειῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, τῶν ὁποίων ἡ συνδρομὴ καθωρίσθη εἰς δρχ. 50, 75 ἢ 100, ἀναλόγως τῆς κατηγορίας ἐκάστου.

Ἀπὸ τὸ Ἁγιολόγιο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας

ΙΑΣΩΝ ΚΑΙ ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΣ

Ἡ Κέρκυρα, τὸ ἐξάισιο νησί τοῦ Ἴονιου, δὲν ἔχει μονάχα ἓνα προστάτη Ἅγιο, ὅπως οἱ πολλοὶ νομίζουν. Πλάι στὸν Ἅγιο Σπυρίδωνα, τὴν ἔχουν πολυαγαπημένη κι' οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος, ποὺ ἔλαμψαν καὶ δόξασαν τὴν ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ πολὺ νωρίτερα ἀπὸ τὸν θαυματουργὸ ἐπίσκοπο τῆς Τριφυλοῦντος.

Ὁ Ἰάσων ἦταν Ἑβραῖος καὶ καταγόταν ἀπὸ τὴν Ταρσό τῆς Κιλικίας, τὴ γενέτειρα τοῦ πρυτάνεως τῶν Ἀποστόλων, τοῦ μακαρίου Παύλου. Ὁ Σωσίπατρος ἦταν Ἕλληνας κι' εἶχε γεννηθῆ στὴ Βέρροια τῆς Μακεδονίας. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρει τὰ ὀνόματά τους στὴν πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολή.

Ὁ πρῶτος ἦταν ἐγκατεστημένος στὴ Θεσσαλονίκη καὶ ταλαιπωρήθηκε ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους τῆς πόλεως, γιατί εἶχε φιλοξενήσει στὸ σπίτι του τὸν Παῦλο. Ἐπειδὴ δὲν βρῆκαν ἐκεῖ τὸν Παῦλο, ἔπιασαν τὸν Ἰάσωνα καὶ μερικοὺς ἄλλους χριστιανούς καὶ τοὺς ὠδήγησαν μπροστὰ στοὺς ἄρχοντες, κατηγορώντάς τους σὰν ταραχοποιούς.

Ὁ Ἰάσων, ποὺ καθὼς φαίνεται ἦταν εὐκατάστατος ἄνθρωπος, πλήρωσε ἓνα σεβαστὸ ποσὸ κι' ἔτσι ἀφέθηκε ἐλεύθερος μαζί με τοὺς ἄλλους ἐν Χριστῷ ἀδελφούς του.

Ἀξίζει νὰ σημειωθῆ, ὅτι τὸ ὄνομα Ἰάσων τὸ ἐπαιρναν συνήθως οἱ Ἰουδαῖοι, ποὺ εἶχαν τὸ ὄνομα Ἰησοῦς κι' ἀναγκάζονταν νὰ τὸ ἀλλάξουν μ' ἓνα ὁμόηχο ἑλληνικό, ὅταν ζοῦσαν σὲ ἑλληνικὰ μέρη.

Ὁ Σωσίπατρος ἢ Σώπατρος συνώδευσε τὸν Παῦλο ἀπὸ τὴ Μακεδονία στὴ Μικρὰ Ἀσία, ὅταν ὁ μέγας Ἀπόστολος γύριζε ἀπὸ μιὰ περιοδεία του στὰ Ἱεροσόλυμα.

Αὐτὰ ἀναφέρονται γιὰ τοὺς δυὸ Ἀποστόλους στὴν Καινὴ Διαθήκη. Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα, παίρνει τὸν λόγο σχετικὰ μετὰ τὴν ἀγία αὐτὴ ξυνωρίδα ἢ ἀρχαία παράδοσις, ποὺ βρίσκεται ἀποθησαυρισμένη στὸ Συναξάρι τους.

Σύμφωνα, λοιπόν, μετὰ τὴν παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Ἰάσων χειροτονήθηκε ἀπὸ τὸν Παῦλο ἐπίσκοπος στὴν κοινὴ τους πατρίδα, τὴν Ταρσό, ὁ δὲ Σωσίπατρος στὸ Ἰκόνιο.

Ἀλλὰ δὲν ἔμειναν ὀριστικὰ στὶς ἑδρες τους. Ὑστερα ἀπὸ κάμποσο καιρὸ, ἀντικαταστάθηκαν ἀπὸ ἄλλους ἐπισκόπους καὶ στάλθηκαν στὴν Κέρκυρα, γιὰ νὰ κηρύξουν ἐκεῖ τὸ Εὐαγγέλιο καὶ νὰ τονώσουν τοὺς πιστοὺς, ποὺ οἱ ρωμαϊκὲς ἀρχὲς τοὺς εἶχαν ἐξαπολύσει δεινὸ διωγμὸ.

Οἱ δυὸ Ἀπόστολοι καὶ πρῶτην συνεργοὶ τοῦ Παύλου ἀγάπησαν τὸ νησί κι' ἀποφάσισαν νὰ παραμείνουν ἐκεῖ, κατασπαταλῶντας ὅλες τὶς δυνάμεις τους γιὰ τὸν φωτισμὸ τῶν κατοίκων του καὶ τὴ στήριξι τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας.

Ἄλλὰ οἱ συνθήκες δὲν ἦταν εὐκολες. Οἱ εἰδωλολάτρες, στὴν Κέρκυρα, εἶχαν φανατικὴ προσήλωσι στὴν ψεύτικη θρησκεία τους κι' ἀντέδρασαν μὲ πείσμα στὴν προσπάθεια τῶν δυὸ αὐτῶν κηρύκων τοῦ Εὐαγγελίου, πὺ ὥστόσο τίποτε δὲν ἦταν ἱκανὸ νὰ τοὺς ἀναχαιτίσῃ.

Τὸ ἔργο τους προχωροῦσε ἀπὸ ἐπιτυχία σὲ ἐπιτυχία. Κατάρτιζαν τοὺς πιστοὺς καὶ πρόσθετὰν νέα μέλη στὴν τοπικὴ Ἐκκλησία, πιάνοντας ψυχὰς στὸ ἀποστολικὸ δίκτυ τοῦ λόγου τους.

Ὁ διοικητὴς τοῦ νησιοῦ, πὺ τὸν ἔλεγαν Κερκυλλῖνο καὶ πὺ ἦταν πιθανώτατα ντόπιος ἀριστοκράτης, πουλημένος στοὺς Ρωμαίους, τοὺς συνέλαβε ὅταν εἶδε τὴ δρασί τους καὶ τοὺς ἔρριξε στὴ φυλακή.

Ἄλλὰ κι' ἐκεῖ μέσα, οἱ Διόσκουροι αὐτοὶ τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἔμειναν ἄπρακτοι. Μὲ τὰ λόγια τους καὶ τὸ παράδειγμά τους φώτισαν κι' ἔφεραν στὸν Χριστὸ τὸν δεσμοφύλακα Ἀντώνιο κι' ἑπτὰ αἰμοβόρους συγκαταδίκους των, τοὺς ληστὲς Σατουρνῖνο, Εὐφράτιο, Φαυστιανό, Ἰανουάριο, Ἰακίσχοιο, Μαρσάλιο καὶ Μαμμῖνο.

Ὁ Κερκυλλῖνος, σὰν τὸ πληροφορήθηκε, παρέδωσε στὸν δῆμο τοὺς ὀκτῶ νεοφωτίστους. Παράλληλα, προσπάθησε νὰ τρομάξῃ τοὺς δυὸ Ἀποστόλους, ἀπειλῶντας τους μὲ ἀνατριχιαστικὰ βασανιστήρια. Ἄλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα στάθηκε ὀδυνηρὰ ἀπρόοπτο γιὰ τὸν ἀντίχριστο ἐκεῖνο ἄνθρωπο.

Κατὰ τὴ στιχομυθία του μὲ τοὺς Ἀγίους, ἡ θυγατέρα του Κερκύρα κατανύχθηκε ἀπὸ τὰ θεόπνευστα λόγια τους καὶ δήλωσε στὸν πατέρα της πὺς θὰ γινόταν κι' αὐτὴ χριστιανή.

Μάταια ἐκεῖνος πάσχ.σε νὰ τὴ μεταπίσῃ. Στὸ μεταξῦ, οἱ εἰδωλολάτρες τοῦ τόπου ἄφησαν στὸν Κερκυλλῖνο νὰ καταλάβῃ πὺς δὲν θ' ἀνεχόταν νὰ χαριστῇ στὴν κόρη του. Ἔτσι, ἀφοῦ πέρασαν λίγες μέρες κι' ὁ Κερκυλλῖνος δὲν μπόρεσε νὰ τῆς ἀλλάξῃ τὴ γνώμη, ἀπαγγέλθηκε ἡ θανατικὴ καταδίκη της.

Ἡ Κερκύρα ἀντιμετώπισε ἄφοβα τὸν θάνατο κι' ἔσυρε πίσω της, σὰν ἀξέτιμητη προῖκά της στὸν Νυμφίο Χριστὸ, ἕνα νέο ἀριθμὸ μαρτύρων. Γιατὶ τὸ παράδειγμά της προκάλεσε κι' ἄλλες ὁμολογίες κι' ἔτσι, εὐθὺς μετὰ τὴ δική της ἄθλησι, σημειώθηκαν καὶ νέα μαρτύρια.

Ὁ Κερκυλλῖνος δὲν πρόλαβεν νὰ θανατώσῃ τοὺς δυὸ Ἀποστόλους. Πνίγηκε σ' ἕνα ναυάγιο καὶ τὸν διαδέχθηκε κάποιος Δατια-

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Τ.Α.Κ.Ε.

Νομική υπηρεσία

Ἀριθμ. Πρωτ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Μαΐου 1965

Π ρ ὶ ς

Τὸν κ. Δ/ντα Σύμβουλον τοῦ TAKE

Τμημα παροχῶν

Ἀποκρινόμενοι ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 3242/65 ἐγγράφῳ ὑμῶν διατυπουμένου ἐρωτήματος ἂν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν εἰς τὸ TAKE ἡσφαλισμένων Ἴεροψαλτῶν καὶ ὑπὸ τούτου συνταξιοδοτουμένων αἱ διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 4202/61 («Περὶ διατηρήσεως τῶν ἐκ τῆς Κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως δικαιωμάτων εἰς περιπτώσεις μεταβολῆς ἀσφαλιστικοῦ φορέως») ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἐκθέσωμεν ὡς ἀκολουθῶς τὴν γνώμην μας.

Ἐχομεν ἤδη ἀποφανθῆ δια τῶν ὑπ' ἀριθμ. 13308/10.9.64 καὶ 4728/17.4.65 γνωμοδοτήσεσιν μας ὅτι διὰ τοῦ ὡς ἄνω Ν. Δ/τος ἠθελήθη ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου ἡ πληρεστέρα ἀσφαλιστικὴ προστασία τῶν μισθωτῶν καὶ τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων προσώπων ἐκείνων τὰ ὅποια κατὰ τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὰς μεταπτώσεις τῆς ἐπαγγελματικῆς των σταδιοδρομίας μετέβαλον ἐπαγγελμα καὶ ἐργοδότην καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑπῆχθησαν εἰς διαφόρους ἀσφαλιστικούς ὀργανισμοὺς καὶ ὅτι μεταξὺ τῶν προσώπων τούτων δὲν περιλαμβάνονται καὶ οἱ κληρικοὶ, ἐφημέριοι καὶ ἱεροδιάκονοι, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μισθωτοὶ καὶ αὐτοτελῶς ἐργαζόμενα πρόσωπα καὶ οἵτινες συνεπῶς δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ.

Κατόπιν τοῦ νέου ἐρωτήματός σας ἐρευνητέον τυγχάνει ἂν καὶ οἱ ἱεροψάλται, ὡς ἀποτελοῦντες, κατὰ τὸ ἄρθρον 64 τοῦ ἀ.ν. «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», τὸ κατώτερον κλῆρον καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων κατὰ τὸ ἴδιον τοῦτο ἄρθρον δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων διατάξεις καταλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 4202/61.

Ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς ἰδρύσεώς της μεριμνῶσα διὰ τὴν ἐξύψωσιν τῶν εἰς αὐτὴν ἀνηκόντων προσώπων, εἴτε λει-

νός. Αὐτὸς θανάτωσε τὸν Σωσίπατρο, ἀλλὰ λίγο ἀργότερα τὸν σαγήνευσε στὴν ἀλήθεια ὁ Ἰάσων καὶ τὸν ἔκανε χριστιανό.

Ὁ Ἰάσων ἐξακολούθησε γιὰ πολὺ καιρὸ τὸ ἔργο του στὴν Κέρκυρα. Καὶ σὰν κοιμήθηκε ἐν Κυρίῳ, τὸν ἔθαψαν πλάϊ στὸν Σωσίπατρο.

Οἱ δυὸ Ἀπόστολοι κι' οἱ ἄλλοι μάρτυρες πανηγυρίζονται στὶς 29 Ἀπριλίου.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

τουργῶν ταύτης, ἐπιτελούντων τὰ τῆς θείας λατρείας, εἴτε ἀπλῶς βοηθητικῶν καὶ ὑπηρετικῶν ἔτι ἐν τοῖς Ἱ.Ναοῖς προσώπων, συλλήβδην ὠνόμασε τὰ πρόσωπα ταῦτα κληρικούς, ὡς λαχόντας τὸν κλῆρον τῆς Ἱερᾶς διακονίας. Πλὴν διέκρινεν αὐτοὺς εἰς Ἱερωμένους κληρικούς, τοὺς ἐπιτελοῦντας τὰ τῆς θείας λατρείας καὶ πρὸς τοῦτο χειροτονουμένους καὶ τοὺς λοιποὺς ὡς ἀπλοῦς κληρικούς (ψάλτας, ἀναγνώστας, νεωκόρους) χειροθετουμένους διὰ τὴν ἐπιτέλεσιν ὀρισμένων ἐν τοῖς Ἱ.Ναοῖς ὑπηρεσίας (Ἀποστ. Κανὼν ΓΜ τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Ἱ. Συνόδου, καὶ ΚΔ' τῆς ἐν Τρούλφ ΣΤ' Οἴκουμ. Συνόδου, Καν. ΑΓ καὶ ΟΖ τῆς ἐν Νικαίᾳ Ζ' Οἴκουμ. Συνόδου).

Αἱ διατάξεις ὅμως αὗται αἱ διὰ τὸν προμνησθέντα σκοπὸν τεθεῖσαι διὰ τοὺς μὴ χειροτονουμένους ἀπλοῦς κληρικούς ἀνάγονται εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τάξιν καὶ ἐμφάνισιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὲν δημιουργοῦν διὰ τὰ πρόσωπα ταῦτα ἔξω τῆς Ἐκκλησίας ἰδιαιτέραν τινὰ νομικὴν ὑποχρέωσιν ἔναντι τῆς Πολιτείας, δι' ἣ καὶ αὕτη καὶ κατὰ τοὺς πρώτους ἐκείνους χρόνους καὶ μετέπειτα μέχρι σήμερον, εὐλαβεῖται μὲν τὰς διατάξεις αὐτάς, συνεπικουροῦσα τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ συμβάλλουσα εἰς τὴν διαφύλαξιν αὐτῶν καὶ ὀνομάζει προσέτι διὰ τῶν σχετικῶν τῶν χρόνων ἐκείνων διατάξεων τῆς καὶ τῶν νεωτέρων τοιούτων τὰ πρόσωπα αὐτά, ὡς ἐκείνη ὥρισε, κληρικούς (Κωδ. Α3 ν.6 Ἰουστιν. Νεαρά 22 κεφ. 42, Νεαρά 123 κεφ. 19 καὶ 29 ἐν Βασ. ΚΗ τιτλ. 14 θεμ. 23 Γ' τίτλος Ι Θεμ. 35 καὶ 45, ἄρθρ. 64 Α. Ν. 2200/40), ἀλλὰ πέραν τούτου ἀνέκαθεν οὐδὲν ὥρισε ὅπερ νὰ προσδίδῃ εἰς τὰ πρόσωπα ταῦτα νομικὴν ἔξω τῆς Ἐκκλησίας θέσιν ὁμοίαν ἢ παρεμφερῆ πρὸς ἐκείνην, ἥτις ἀρχῆθεν ἀνεγνωρίσθη καὶ διετηρήθη διὰ τοὺς Ἱερωμένους, δηλαδὴ τοὺς κατὰ κοινὴν ἀντίληψιν μόνους κληρικούς, ὅτινες ὡς τοιοῦτοι ἀνέκαθεν, ἀφ' ὅτου ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἀνεγνωρίσθη, κατέλαβον καὶ ἐν τῇ Πολιτείᾳ θέσιν ἀνάλογον πρὸς τὸ λειτουργημὰ των καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ καὶ τῶν διατάξεων τῆς Ἐκκλησίας ἀπορρέοντα δικαιώματα πρὸς καταρτισμὸν καὶ διοίκησιν αὐτῆς. Ἡ τοιαύτη ἀνέκαθεν κρατήσασα ἀντίληψις τῆς Πολιτείας περὶ κληρικῶν καὶ ἡ σχετικὴ ἔναντι αὐτῶν ἐνέργειά τῆς ἔτι μᾶλλον σαφῆς καὶ ὀρισμένη καταδηλοῦται ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Κράτει, ὅπου, παραλλήλως πρὸς τὴν ἀναγνώρισιν καὶ Συναγματικὴν κατοχύρωσιν τῶν ἐφ' ὧν ἡ Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἐρείδεται Ἀποστολικῶν καὶ Συνοδικῶν Κανόνων καὶ Ἱερῶν Παράδοσεων, ἀπὸ τοῦ περὶ διακηρύξεως τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς, ὡς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλευθέρας Ἑλλάδος Β.Δ. τῆς 23 Ἰουλίου 1833 μέχρι σήμερον, τὸ Κράτος διὰ πάντων τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Νόμων καὶ Διαταγμάτων, μόνον περὶ τῶν χειροτονουμένων κληρικῶν ὀρίζει, αὐτοὺς μόνον ὡς κληρικούς γνωρίζον ἐν ταῖς διαφόροις πρὸς τὴν Πολιτείαν σχέσεσιν αὐτῶν.

Τούτων δοθέντων τὰ βοηθητικὰ καὶ ὑπηρετικὰ ἐν τοῖς Ναοῖς πρόσωπα τὰ ὑπὸ τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ διατάξεων ἀπλοῦ κληρικοῦ ὀνομαζόμενα, τὰ ὅποια ἡ μὲν Πολιτεία ἐν τῷ διακανονισμῷ τῶν σχετικῶν πρὸς ἑαυτὴν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων δὲν γνωρίζει ταῦτα ὡς κληρικούς, ἡ δὲ ἐκκλησιαστικὴ πρᾶξις ὡς πρὸς αὐτὰ ἀπεμακρύνθη τῶν διὰ ταῦτα κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους τεθεσπισμένων (Προβλ. ἐν Φωτίου Νομοκάνονι) «δι' ὃ οὐκ ὀφείλο-

μεν προσέχειν τοῖς περὶ αὐτῶν γεγραμμένοις ἀλλὰ τῇ κρατούσῃ συνηθείᾳ φρονούμεν ὅτι ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα ταῦτα ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 4202/61 καὶ τὸ Ταμεῖον ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ πρὸς τὸ ΙΚΑ τὰ ὑπὸ τούτου ζητούμενα, ὡς συμμετοχὴ αὐτοῦ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ τέως ἡσφαλισμένου εἰς αὐτὸ Ἱεροψάλτου *.*

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Προϊστάμενος τῆς Νομικῆς
Ἑπιτηρεσίας Γ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αἰδес. Βασιλείου Βασιλείου, Δραγωνᾶ Ἰωαννίνων. Εἶχομεν διακόφει τὴν ἀποστολὴν τοῦ περιοδικοῦ κατόπιν ἐπιστροφῆς τούτου καὶ ἀλλεπαλλήλων ἀλλαγῶν τῆς διευθύνσεώς σας. Ἦδη ἅμα τῇ λήψει τῆς ἐπιστολῆς σας ἐνεγράφητε ἐκ νέου καὶ ἀπεστάλησαν εἰς ὑμᾶς τὰ ἀπὸ 1-1-1965 μέχρι τοῦδε τεύχη. Παρακαλοῦμεν ὅμως μᾶς γνωστοποιῆτε ἐγκαίρως πᾶσαν τυχὸν ἀλλαγὴν εἰς τὴν διεύθυνσίν σας.—Κυρίαν Ἀβιγὰ ἡδ Νικολάβου-ρα. Κέρκυραν. Σᾶς ἀπεστείλαμεν τὸ ἐπιστραφέν τεύχος καὶ ἐντεῦθεν θὰ λαμβάνητε τὰ φύλλα τακτικῶς. Εὐχαριστοῦμεν.—Αἰδεσιμ. Δρακουτὸν Νικόλαον, Μεσσαριᾶ-Θήρας. Ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὴν νέαν διεύθυνσίν σας. Εὐχαριστοῦμεν.—Αἰδεσ. Γιανελῆν Νικόλαον, Ἁγίου Κων/νον Ἀγριδέϊκα Αἰγίου. Ἐστέλλομεν τὰ τεύχη εἰς Νικολέϊκα Αἰγίου ἤδη ἐνεγράφητε εἰς τὴν νέαν διεύθυνσιν καὶ σᾶς ἀπεστείλαμεν τὰ ἀπὸ 1-1-1965 μέχρι τοῦδε τεύχη.—Αἰδεσ. Σακελλαρίου Πλάτωνα, Κορυφὴν Δροσάτου. Ἀναμένομεν ἐπὶ τῆς ἰδιαιτέρας πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολῆς μας ἀπάντησιν. Αἰδεσιμ. Λινοξυλάκην Μιχαήλ, Καλλιδρομὸν Λοκρίδος. Σᾶς ἐνεγράψαμεν ἐκ νέου καὶ ἀπεστείλαμεν τὰ ἀπὸ 1-1-1964 μέχρι τοῦδε τεύχη, κατόπιν τῆς ἐπιστολῆς σας.—Αἰδεσιμ. Οἰκονόμον Ἀλεξίου Γεωργίου, Ἐφημ. Σαγιάδος-Θεσπρωτίας. Ἐτακτοποιήσαμεν τὰς διευ-

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΜΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΤΟΜΟΙ 1-5

ΕΚΑΣΤΗ ΣΕΙΡΑ ΔΡΧ. 300

Πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖά μας, ἀποστέλλονται δὲ καὶ ταχυδρομικῶς ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

θύνσεις τόσον τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ ὅσον καὶ τὴν ἰδικὴν σας. Εὐχαριστοῦμεν. Ἐθνηκὴν Βιβλιοθήκην, Ἐνταῦθα. Ἐστάλησαν εἰς ὑμᾶς ζητηθέντα τεύχη. Δ/δα Τοῦλαν Ἡλ. Διβόλη, ὁδὸς Τιμοξένου 24. Ἐνταῦθα Τ. 406. Ἐστάλησαν εἰς ὑμᾶς τὰ ὑπ' ἀριθ. 7 καὶ 8 τεύχη. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς διὰ τὰς Πασχαλίους εὐχὰς σας. — Αἰδεσιμ. Τσιαμούραν Λεωνίδα ν. Καλὸ Νερὸ Λαρίσης. Σᾶς ἐνεγράψαμεν καὶ ἀπεστείλαμεν τὰ ὑπὸ 1-2-1965 τεύχη. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς εὐχὰς σας θερμῶς. — Αἰδεσιμ. Οἰκονόμου Δημήτριον. Βαρετάδα-Λεπενούς Βάλτου. Ἐνεγράφητε καὶ ἀπεστάλησαν εἰς ὑμᾶς τὰ ἀπὸ 1-8-1964 μέχρι τοῦδε κυκλοφορήσαντα τεύχη. Εὐχαριστοῦμεν. — Αἰδεσιμ. Σπανὸν Γεώργιον. Πυργέλλαν Ἄργους. Ἐνεγράφητε καὶ ἀπεστάλησαν εἰς ὑμᾶς τὰ ἀπὸ 1-1-65 μέχρι τοῦδε κυκλοφορήσαντα τεύχη. — Αἰδεσιμ. Στασινόπουλον Γεώργιον, Ἱερὸν Ναὸν Ἄγ. Ἰωάννου, Καλαμάτας. Ἐνεγράφητε καὶ σᾶς ἀπεστείλαμεν τὰ ἀπὸ 1-1-1965 κυκλοφορήσαντα τεύχη. Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς σας καὶ μόνον ἐπληροφορήθημεν τὴν ἐφημεριακὴν σας διεύθυνσιν. — Αἰδεσιμ. Παπαϊωάννου Παντελεήμονα. Ἴ.Ν. Κοιμ. Θεοτόκου, Καστοριάν. Ἐνεγράφητε καὶ ἀπεστάλησαν εἰς ὑμᾶς τὰ ἀπὸ 1-1-65 μέχρι τοῦδε κυκλοφορήσαντα τεύχη. Εἶχομεν διακίψει τὴν ἀποστολὴν τοῦ περιοδικοῦ κατόπιν ἐπιστροφῶν τούτου ἀπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 18 τοῦ ἔτους 1963 τεύχους, μετὰ τὴν δῆλωσιν «ἀνεχώρησεν». Ἐκτοτε οὐδεμίαν ὑπόμνησιν εἶχομεν παρεκτός τῆς ἐντολῆς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως σας, πρὸς ἣν ἀνεφέρθητε. — Αἰδεσ. Γιαννοῦλαν Εὐάγγελον. Χρυσομηλέαν Καζιμπλάκας. Ἐνεγράφητε καθὼς καὶ ὁ ἱερὸς Ναὸς καὶ διεγράψαμεν τὸν Συνταξιοῦχον Ἐφημέριον. Εὐχαριστοῦμεν. Σᾶς ἀπεστείλαμεν τὰ τεύχη ἀπὸ 1-1-65. — Ἰερὰν Μητροπόλιν Παραμυθίας-Φιλιππῶν καὶ Γηρομερίου. Ἐνεγράφη ὑποδείξει ὑμῶν ὁ Ἱ. Ναὸς Κοιμ. Θεοτόκου Βαβουρίου καὶ ἀπεστάλησαν τὰ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1965 κυκλοφορήσαντα τεύχη. Εὐχαριστοῦμεν. — Ἰερὰν Μητροπόλιν Θεβῶν καὶ Λεβαδείας. Παρακαλοῦμεν ὅπως μᾶς γράψετε τὴν ἀκριβῆ διεύθυνσιν τοῦ νεοχειροτονηθέντος αἰδεσιμωτάτου ἐφημερίου Καραμαγκιολῆ Χρ. διὰ νὰ τοῦ ἀποστέλλωμεν τὸ περιοδικόν, εἰς ναὸν ἁγίου Νικολάου (δυσαναγνώστου χωρίου). — Πανος. Ἀρχιμ. Καρίβαλην Βενέδικτον. Ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὴν νέαν σας διεύθυνσιν. Κον Παπαθεοδώρου Βασίλ., Μεσολόγγιον. Ζητηθὲν τεύχος σᾶς ἀπεστάλη. — Κύριον Σακελλάρη Κων/νον. Θερμοπυλῶν 25, Θεσσαλονίκην. Ἐπραγματοποιήθη ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὴν αἰτηθεῖσαν διεύθυνσίν σας. — Αἰδεσιμ. Μεϊμαράκη Πλάτωνα. Χολαργοῦ 20, Χαλάνδρι. Ἐγένετο ἐπίσης ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὴν νέαν σας διεύθυνσιν. Αἰδεσιμ. Τσανοσίδη Θεόκλητον. Γηροκομῆος Ἀγρινίου. Ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὴν νέαν σας διεύθυνσιν. Σᾶς ἀποστέλλεται τοῦ λοιποῦ τὸ φύλλον. Εὐχαριστοῦμεν. Εὐλαβ. Διάκονον Τσιριγιώτην Θεοδώρ. Αἰγάλεω. Ἐνεγράφητε ἀπὸ 7-5-65 καὶ ἐστάλησαν εἰς ὑμᾶς ἀπὸ 1-1-65 ἅπαντα τὰ τεύχη. Ἦδη στέλλονται εἰς ὑμᾶς καὶ τὰ ἀπὸ 1-9-64 ἕως 31-12-64 τεύχη. — Αἰδεσιμ. Μπρέσταν Γεώργιον, Δράμεσι Ἡγουμενίσης. Ἐ-

στέλλομεν εἰς ὑμᾶς τὰ τεύχη εἰς Δράμεισι ἕως Ἰανουαρίου 1963, κατόπιν ἀλλαγῆς εἰς τὴν διεύθυνσίν σας καθ' ὑπόδειξιν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως σας εἰς κατάστασιν μεταβολῶν τοῦ τριμήνου Ἰανουαρίου-Μαρτίου 1963, καὶ ἐστέλλομεν εἰς Ἑλλατικὴν Παραμυθίας, ὅθεν εἶχομεν ἐπιστροφὴν τῶν τευχῶν ἀπὸ 5-10-63. Νῦν ἐκ τῆς ἐπιστολῆς σας πληροφοροῦμεθα τὴν ἐπάνοδόν σας εἰς τὴν πρώην ἐφημεριακὴν σας θέσιν καὶ ἀποστέλλομεν εἰς ὑμᾶς τὰ φύλλα τοῦ «Ἐφημερίου» τοῦ ἔτους 1964 καὶ τὰ τεύχη ἀπὸ 1-1-65 μέχρι τοῦδε. Δέον ὅπως πᾶσαν μεταβολὴν εἰς τὴν διεύθυνσίν σας νὰ μᾶς τὴν γνωστοποιήτε ἐγκαιρῶς.— Παν. ο.σ. Ἀρχιμ. Ἰερόθεον Τσαντίλην, Πρωτοσύγγελον Ἱ. Μητροπόλεως Πατρῶν. Ἀπεστάλησαν εἰς ὑμᾶς τὰ ζητηθέντα τεύχη.— Παν. ο.σ. Ἀρχιμ. Μαριάκην Γεώργιον, Ἐφημέριον Ἐξωπόλεως Χανίων Κρήτης. Ἐστάλησαν ἅπαντα τὰ ζητηθέντα τεύχη πλὴν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 7 τοῦ 1961 ὕπερ ἐξηγητλήθη πρὸ πολλοῦ.— Διδεσ. Θεοδωρογλάκην Στυλιανόν. Οἰκοτροφεῖον Κανδάνου Χανίων Κρήτης. Ἐλήφθη ἐπιστολὴ σας καὶ σᾶς ἀπαντήσαμεν δι' ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Οἱ χριστιανοὶ μάρτυρες. — **Φωτίου Κόντογλου**, Ἄδηλα καὶ κρύφια. — **Ἀρχιμ. Τίτου Καράντζαλη**, Ἱεροκέρυκος Ἱ. Μητροπόλεως Παραμυθίας, Ἡ Ἰερά Μονὴ τοῦ καλογήρου Σαμουὴλ καὶ ὁ τόπος τῆς γενετήρας αὐτοῦ. — **Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Καλύβα**, Ἱεροκέρυκος Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος, Ἀμαρτωλὲς προφάσεις. — Ὁρησκεινικὲς καὶ ἠθικὲς μελέτες τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν **Νεκταρίου Ἀγίνης**, «Γνώρισε τὸν ἐαυτό σου». Ἀπόδοσις **Θεοδόση Σπεράντσα**. — **Ἀρχιμ. Προκοπίου Παπαθεοδώρου**, Πλειότερον καὶ καθαρώτερον φῶς εἰς τὴν νεολαίαν μας. — Τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν **Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου**, Λόγος πρὸς Εὐτρόπιον. Ἀπόδοσις **Θ. Σ.** — **Βασιλείου Ἡλιάδη**, Ἡ Ἀγία Αἰκατερίνη (Γ'). — «Φιλοθέου Ἀδολεσχίας», μέρος πέμπτον. Ψυχοφελεῖς ἐπιστάσεις ἀπὸ τὸ «Δευτερονόμιον», ὑπὸ **Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως**. Ἀπόδοσις **Θεοδ. Σπεράντσα**. — **Βασιλ. Μουστάκη**, Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος. — Εἰδήσεις τοῦ TAKE. — Ἀλληλογραφία.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ **ΕΚΚΛΗΣΙΑ**
Ὀδὸς Φιλοθέης 19, Ἀθῆναι - Τηλ. 227.689.

Τύποις : **ΤΣΙΡΩΝΗ (Μονοτυπικὰ Συγκροτήματα)**
Ὀδὸς Μενάνδρου 4, Ἀθῆναι — Τηλέφ. 533.805.

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου : **Γ. Σ. Χρυσάφης, Ἰασιωνίδου 22, Σούρμενα**